

Kéthetente megjelenő magazin | ára: 600 Ft | 83. évfolyam, 51-52. szám | 2018. december 30. | [Evangélikus.hu](http://Evangélikus.hu)

# EVANGÉLIKUS Élet



**Szilveszteri állapot**  
Bácskai Károly írása

**Keresztyén élet és  
gyakorlati tudás**  
Népfőiskola Nagytarcsán

**Ne álmodozz,  
tervezz!**



# KÖNYVAJÁNLÓ

FABINY TAMÁS

## Testvéreim és a nyáj

Körkép a világ  
evangélikusságáról

1. kötet



2490 Ft

*„Menj, és nézd meg, jól vannak-e testvéreid és a nyáj!” (1Móz 37,14)*

A kötet **olvasmányosan és emberközeli módon** mutatja be Fabiny Tamás püspök **ökumenikus szolgálatát.**

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK  
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.



Evangelikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.  
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.  
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518  
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

# Ajtónk nyitva!

**E**z év nyarán a frissen megalakult Mendei Forrás Egyesület elnökségének egyik tagja, Keszán István nagyot álmodott. Látva a Művészetek Völgyében, Kapolcson az evangélikus templom fényfestését, úgy gondolta, jól állna ez saját lakóhelye, a Pest megyei község templomának is. A terv megvalósult: amint címlapfotónkon látható, két projektorról vetítették a képeket az épületre felszentelésének száznyolcvanhatodik évfordulóján.

A szép látvány meglepően sok vendéget csalogtatt Isten házához. Pintér Mihály mendei lelkész öröme ezzel azonban nem ért véget, ugyanis az eseményre invitáló, kedvesen humoros meghívó szövegére – „A sötétben nem nézi senki, ki van itt először vagy rég nem látottként. Tehát: ajtónk nyitva!” – rezonáltak a megszólítottak, és a karácsonyi éneklés 2009-ben megszakadt hagyománya is felelevenedett. Az újonnan Mendére költözötteknek ugyanis igényük támadt rá – azaz a hívogató templomi fényfestés végül összekapcsolta a mindenki előtt megnyíló templomot, a gyülekezeti vendégvárást, a nyitott embereket és a korábbi karácsonyi hagyományt. „A fényfestés csodája mellett a lelkek egymás felé megnyíló csodája nagyobb élmény volt számomra” – mondta lapunknak a lelkész.

És mintha Bácskai Károlynak, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszéke vezetőjének

év végi meditációja is a címlaphoz készült volna, hiszen a szilveszteri állapotról szól, arról, hogy a „korfordulónkat” ismerjük fel és vállaljuk. Az év végén „a tegnapi önmagunknál való megrekedés, a keretproblémáknál való elakadás, a külső fenyegetésektől való félelem kínjai és rémsége helyett éljünk az apostoli orvossággal: ami mögöttünk van, azt elfelejtve, ami pedig előttünk van, annak nekifeszülve futhatunk egyenest a cél felé (Fil 3,14)” – írja. Sohasem elfeledve, hogy „csak az tud ajtót nyitni Krisztus előtt, és csak az tudja méltó módon fogadni őt, aki otthon van a saját szívében”.

Év végi lapszámunk bővelkedik a lelki útravalóban, elgondolkodtató írásokban: csendről, elismerésekről, kegyességről és kegyetlenségről, emberi jogokról, a liturgia fontosságáról is kínálunk olvasnivalót. Megismerhetik továbbá a kiskőrösi gyülekezet norvég tagját, aki nem mellesleg az *Evangélikus Élet* rendszeres olvasója; Szeverényi János jegyzete pedig egy egyenes gerincű, bátor katolikus pap emlékéét idézi fel, aki sokat imádkozott a szerző hitre jutásáért.

Köszönjük tisztelt olvasóink egész évi figyelmét! Bízunk benne, hogy 2019-ben is tovább kísérik lapunkat. Együttal Istentől áldott, békés, ajtónyitásokban és egymáshoz fordulásban gazdag új esztendőt kívánunk mindannyiuknak.

■ KÉZDI BEÁTA

## Miért éppen Schedius?

Az immár évtizedes múltra visszatekintő Sztéhlo Gábor-öszöndíj mellett ez évtől egy új, Schedius Lajosról elnevezett támogatási rendszer is segíti egyházunk oktatási tevékenységét. Az elkép-



zelés több impulzus nyomán született meg. A háttérrel, illetve a támogatás névadójának munkásságát világtítja meg egyházunk országos felügyelőjének írása.

20. oldal

## Ne álmodozz, tervezz!

Rohanunk, kapkodunk, és nehezen áldozzuk oda az időnket. Talán a pénzünknel is jobban ragaszkodunk hozzá, mégis kifolyik a kezünk közül. Nincs időnk semmire, Isten pedig sokszor csak az utolsó



só a sorban. Tudatosság nélkül szinte lehetetlen kikerülni a mókuserékből. Cikkünkben olyan technikákra irányítjuk a figyelmet, amelyek segíthetnek a megoldásban.

32. oldal

## Keresztyén élet és gyakorlati tudás

„Magyarországon sajnos a 24. órában jöttünk rá arra, amit 50 évvel korábban kellett volna megtenni: nevelni, tanítani, felszabadítani és emberi körülmények közé juttatni a parasztságot és a tudás útravalójával elindítani az ifjúságot” – írta emlékirataiban Sztéhlo Gábor evangélikus lelkész 1961-ben. Gondolatait az általa nyolcvan évvel ezelőtt Tessedik Sámuel Evangélikus Ifjúsági Missziói Intézet néven életre hívott nagytarcsai népfőiskola kapcsán vetette papírra. Írásunkban e szép összefogással elindított, mindössze hat évfolyamot megélt intézmény történetét idézzük fel.

24. oldal



# Láthatóan evangélikus



FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

**Rágyanszki Anna földművelő, kántor – Kondoros.** A kilencvenegyedik évemet betöltöttem. Én voltam Kondoros első női harangozója, majd kántora. Nekem mindent megadott az evangélikusság: hitet, szeretetet, békességet, örömet kaptam itt! Isten kegyelmét, az ő ajándékát látom mindenben! Ő vezetett, ő tartott meg a nehézségekben is. A földdel való munka egyben imádság is. Amikor gyermekként mentünk dolgozni, édesapám mindig megállt, és a munka előtt szlovákul imádkoztunk. Ezt a szokást később is megtartottam. Mint sokan a környéken, én is szlovák származású vagyok. Otthon a családban szlovákul beszélünk, az iskolában már magyarul tanultunk. Mindennap imádkozom, hálát adok Istennek, és megköszönöm az ő jóságát, szeretetét. Imádkozó élet nélkül nem lehet élni! Nekem nagy szükségem van erre. Az ő szeretete, Isten kegyelme hordoz nap mint nap engem. Én semmi vagyok, Isten a nagy, ő vezet engem. 1973 óta vagyok kántor. Az idősök otthonában a reggeli áhítatokon ma is én játszom a harmóniumon. Ez a szolgálat nekem örömet jelent.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a [Lathatoan.reblog.hu](http://Lathatoan.reblog.hu) és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

## Adventi közös gyertyagyújtás



Karácsony előtt a történelmi felekezetek lelkészeinek áldásaival gyújtották meg az adventi koszorú gyertyáit Debrecenben. A cívisvárosban immár hagyomány, hogy a nagyobb egyházi ünnepekre közösen készül a város a felekezetekkel. December 9-én, advent második vasárnapján – Komolay Szabolcs alpolgármester köszöntője után – Asztalos Richárd evangélikus lelkész és Sipos Barnabás ortodox pap adventi gondolatai hangzottak el a református Nagytemplom előtt felállított „betlehemi installáció” mellől.

■ C. KISS ILONA felvétele

## ORATIO OECUMENICA

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy Jézus Krisztus által Abbának, Atyánk-nak szólíthatunk téged. Egészen közel engedsz magadhoz, így akár örömünk van, akár bánatunk, te mindenről tudsz. Kérünk, ismertesd meg velünk akaratodat, hogy felfedezzük minden egyes napon, mit kívánsz tőlünk.

Add, hogy felismerjük azt is, ha változás következik be életünkben. Nem tudjuk, mit hoz a jövő esztendő, de most is rád bízunk magunkat. Segíts, hogy szüntelenül örömmel szolgáljunk téged, és mégis úgy érezzük, hogy szabadok vagyunk, a te gyermekeidként tehetünk jót ebben a világban. Köszönjük, hogy ígéreted szerint te nem feledkezel meg rólunk. Egyszülött Fiad az áldozatával eltörölte bűneinket, mulasztásainkat. Add, hogy az ő bűntörő véérért soha ne felejtünk el hálát adni! Olyan jó előtted állni: Uram, irgalmazz nekünk!

Hadd dicsóítsunk és áldjunk téged életünk minden napján, hiszen mindent tőled kapunk: az egészségünket, hogy boldogok lehessünk, a betegségeinket is, hogy imádkozhassunk hozzád. Köszönjük, hogy atyai jóságod és hűséged tartott meg bennünket ebben az esztendőben is. Add nekünk Szentlelkedet, hogy felismerjük téged minden emberben: ki az, akinek éppen a mi segítségünkre van szüksége. Hadd tudjunk olyan hitben élni mindenkor, hogy Krisztus Urunk által mi is az üdvösség részesei lehetünk.

Kérünk, vigyázz erre a világra, hogy békességben és biztonságban élhessenek mindenütt az emberek! Adj éltető vizet, tiszta levegőt és tiszta ételmezt minden embernek! Bocsásd meg nekünk, hogy olyan sok mindent elrontottunk teremtett világodból! Add, hogy felelősséget érezzünk nemcsak saját magunk környezetéért, hanem az egész világrért is! Mutasd meg nekünk, mit tehetünk azért, hogy jobb legyen az élet a földön!

Ámen.

Karácsony utáni vasárnap – Lk 2, 25–32

# Év végi nyitott kincsesládák



A templomban történő igazán nagy események titokban szoktak maradni. Annyira intim és személyes pillanatok ezek, hogy nem juthatnak ki csak úgy egyszerűen a világba. Féltett kincsei ezek az életünknek. Amolyan titkos ládikóba valók, amelyet alkalmanként ki lehet nyitni egy rövid időre, majd a megcsodálás után gyorsan vissza is zárni. Az biztos, hogy erejük mindig van ezeknek a kincseknek.

Az idősebbek manapság is szívesen érkeznek jóval az istentisztelet megkezdése előtt a templomba, és csendesen helyet foglalva imádkoznak, esetleg énekelnek a padokban, vagy csak egyszerűen rendezgetik életük eseményeit, tapasztalatait. Van belőlük bőséggel. Amúgy pedig csak várják, hogy mi is fog történni. Mi éri el őket?

Nagyon jó, hogy ma is sokan ezzel a nyugalommal és bölcseséggel érkeznek meg a templompadokba. Adnak időt, és veszik a fáradságot, hogy azt tegyék, amit egykor Simeon is, aki „igaz és kegyes ember volt, várta Izráel vigasztalását, és a Szentlélek volt rajta”. (Lk 2,25) Az igazán különleges a benne élő titkos ígéret volt: addig fog élni, amíg meg nem látja személyesen a Megváltót. Ekkora belső kincset nem lehetett könnyű hordozni. Ilyen belső feszültséggel együtt élni különleges dolog. Simeon ébren tartotta ezt. Ápolta és őrizte. Szüksége van Istennek a csendes próféták hűségére is.

A nagyszerű pillanat tanúi vagyunk ezen a vasárnapon, amikor Simeon jókor van jó helyen, és a karjaiba veheti a gyermek Jézust. A beteljesedés és a célba érkezés ünnepi órája ez. Isten legnagyobb ajándéka, a legkisebb gyermek nyugszik az idős Simeon kezében. Az isteni teljesség és az emberi töredékesség találkozása ez. A végtelen kezdete a nagyon is véges emberi kezek bizonytalanságában és reszketésében. Ez már nem maradhat titokban és csendben.

Isten nagy csodája az, hogy kicsiben még nekünk is ismerős lehet ez a hatalmas jelenet. Valamit nagyon vártunk és kértünk, és egyszer csak hirtelen ott van előttünk. Ilyenek a meghallgatásra talált imádságaink. Isten szuverén titka a megoldásuk. Idesorolhatók a belső és titkos kéréseink, amelyeket talán sohasem mertünk hangosan kimondani, de halkán és rejtetten nagyon is bennünk éltek. Nem mertünk mást tenni velük, csak őrizgetni és nem elfelejteni, mert nagyon fontosak voltak számunkra, de lehet, hogy a környezetünk kinevetett volna értük, vagy csak legyintett volna rájuk. Nekünk pedig létkérdések voltak. Ha egyszer beteljesültek, akkor minden átrendeződött, és minden újraindult az életünkben.

Ne szégyelljük és ne hallgassuk el, ha most, a naptári év utolsó óráiban is van bennünk várákozás, kérés és könyörgés valakivel, valamivel kapcsolatban. Ez az örök „hátha, most...” vagy „hátha ma...” nagy érték az életünkben. Nem tudjuk, mikor és hol fordulnak meg a dolgok, és rendeződik át az, ami eddig békétlenség,

kegyetlenség és nyomorúság volt. Kellenek az ilyen konkrét imavágycsoportok keresztény életünk mindennapjaiban.

Simeon nem tehet mást örömeiben és meghatódottságában, mint hogy hálát ad, és áldja Istent hangos imádsággal a templomban. Ezeket a mondatokat azóta mi is halljuk szinte minden vasárnap valamilyen formában. Mennyire erőt adó és gyógyító ezekkel a mondatokkal indulni az úrvacsorai oltártól visszafelé a padokba és az életbe: „Most bocsátod el, Uram, szolgálodat beszéded szerint békességgel...” (Lk 2,29)



ART DE GELDER: SIMEON HÁLAÉNEKE (1710 KÖRÜL)

Átéltethetjük a 2018. esztendő utolsó vasárnapján mi is azt, amit Reményik Sándor már finom hangon elénekelt Az én békességem című versében:

*Ha eljönne a Csoda könnyű szárnyon,  
S szívembe egyszer az a béke szállna,  
Amelyre szörnyű szomjúsággal vágyom: –  
Előbb elzárnám a láda fiába.  
[...]*

*De aztán végigvinném a világon:  
Testvér, testvérem, rokonom, barátom,  
Itt, itt a béke, itt van aranytálon!  
Itt, itt van mindennek a megoldása,  
Szűnjön szívetek szünetlen sírása!*

**Imádkozzunk!** Uram, köszönöm, hogy van lelki kincsesládám, amelyet kinyithatok a mai napon is. Ámen.

■ SZABÓ LAJOS

# Új nap – új kegyelem

**Vasárnap (december 30.)** *Annak pedig, aki megőrizhet titeket a botlástól, és dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben, ujjongó örömmel: az egyedül üdvözítő Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által: dicsőség, fenség, erő és hatalom öröktől fogva, most és mindörökké. Júd 24–25 (Zsolt 54,6; Lk 2[22–24]25–38[39–40]; 1Jn 1,1–4; Mt 4,1–11) Nem kevesebbet állít ez a mondat, mint hogy betartható a „ti azért legyetek tökéletesek, miként a ti menyegyeri Atyátok tökéletes” (Mt 5,48) jézusi parancsa. Lehetséges botlások és hibák nélkül élni, ha napi munkánk és döntéseink során szem előtt tartjuk Isten határtalan szeretetét. Ha megőrizzük szívünk érzékenységét, és nem engedjük, hogy valami megkeményítse. Ha az emberséget és a közösséget mindvégig fenntartjuk. Ha a jóság gyakorlását nem függesztjük fel. Ha nem feledjük, hogy mi magunk is a szeretet koldusai vagyunk.*

**Hétfő (december 31.)** *Mert Istennek minden ígéretere [Jézus Krisztusban] van az igen, és ezért általa mondunk áment Isten dicsőségére. 2Kor 1,20 (2Sám 7,25; Lk 12,35–40; Róm 8,31b–39; Mt 4,12–17) Amikor egy kisgyermek elkezd beszélni, egyik első szava: nem! Nem kéri a nagyon finom főzeléket, nem szeretne pihe-puha sapkát venni, és a kedves nénitől sem kér pusztit. Az öntudatra ébredésnek és a saját akarat felismerésének legfőbb szava ez. Nemet kell tudni mondani, különben nem beszélhetünk független énről. Milyen jó, hogy a Krisztusban testté lett szó mégis az igen! Isten igent mondott ránk. Ez a végső szava: igen. Ámen.*

**Kedd (január 1.)** *A szegény ember igazságát ne ferdítsd el peres ügyében! 2Móz 23,6 (Lk 16,19–20; Lk 4,16–21; Jak 4,13–15; Zsolt 8) Isten az ember szívét vizsgálja, nem látszat szerint ítél. A történelem során mégis sokan sokféleképpen próbálták befolyásolni döntésében: búcsúcédulák vásárlásával, templomok építésével, egyházi támogatások megnövelésével. Tévedtek. Gögjük miatt duplán bűnhődtek. Talán ha a vagyoniukat megosztották volna a nélkülözőkkel, hajléktalanokkal; ha komolyan vették volna a felelősségüket, az igazságot... Isten döntései nem elfogulatlanok. De akiknek kedvez, azok a szegények. Új évet kezdünk, olyan lesz, amilyenné mi alakítjuk.*

**Szerda (január 2.)** *Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panaszja volna valaki ellen... Kol 3,13a (1Móz 45,24; Józs 24,1–2a.13–18.25–26; 1Móz 1,1–13) Ha volna. Mert néha előfordul. Különösen Magyarországon, ahol a panaszkodásnak és a bepanaszolásnak virágzó kultúrája van. Valljuk be, panaszkodni jó. Nevetni magunkon viszont még jobb.*

S ha csak annyi kell a boldogsághoz, hogy megbocsássunk, túl nagy-e az ár? Zsörtölődéstől melegebb lett-e az otthonunk? Panaszkodással nyertünk-e új barátokat? Széthúzással, lenézésessel, gúnnnyal sikerült-e valakinek Krisztus egyházát építeni?

**Csütörtök (január 3.)** *Megőrzi ő híveinek életét, kimentti őket a bűnösök kezéből. Zsolt 97,10b (1Pt 5,10; 2Móz 2,1–10; 1Móz 1,14–25) Az emberek üthetnek szavakkal vagy ökölrel, kínozhatnak megjegyzéseikkel, fenyegethetnek, bánthatnak, zsarolhatnak. És fájdalom jár a nyomukban. Életünkre is törhetnek, alapvető jogainkat tagadhatják meg tőlünk, tönkretesznek tőlünk. Bele is halhatunk. A halál nem kerülhető el. A létezés örökkévalóságában viszont életünk annak a kezében van, aki adta. A kísértések és a gonosz erők madarakként átrepülhetnek felettünk, életünket is beárnyékolhatják, de Isten nem engedi, hogy fészket rakjanak fejkön.*

**Péntek (január 4.)** *[Legyetek] a szolgálatkészségben fáradhatatlanok, a Lélekben buzgók: az Úrnak szolgáljatok. Róm 12,11 (Hag 1,9; 1Móz 21,1–7; 1Móz 1,26–2,4a) Amikor Jézus a szolgálatról beszélt, a fiak magatartását tartotta példaértékűnek, nem pedig a szolgálókét. A szolgáló ugyanis bérért dolgozik, és csupán le akarja tudni a munkát. Azt végzi el, amit megparancsoltak neki, és csak annyira, amennyire ellenőrzik. A fiak viszont tudják, hogy ők örökösök. Felismerik, hogy minden pluszfigyelmesség, fáradság, túlóra olyan, mint a jó befektetés: busásan megtérül. A magukéban dolgoznak, magukért is dolgoznak. Nem fizetésért, hanem nyereségért. Az eredmény, az öröm, az atyai büszkeség egyre tovább hajtja a fiakat. Többszörösét végzik a szolgálók munkájának, mégsem fáradnak el. Isten nem szól bele. Nincs kinevezés. Hogy te szolgál vagy fiú leszel, a fejedben dől el.*

**Szombat (január 5.)** *Én vagyok az Alfa és az Ómega, így szól az Úr Isten, aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható. Jel 1,8 (Ézs 45,23b–24a; 1Móz 9,12–17; 1Móz 2,4b–17) Milyen érzés szembesülni a léttel? Hiszen Isten a létezés maga, rajta kívül nincs semmi. Ő az ok, és ő a cél. Amikor előle futunk, hozzá érkezünk. Amikor a keresésére indulunk, rádöbbenünk, hogy őbenne vagyunk. Isten a termékeny, túlcserélődő, gondoskodó életerő. Szeretete határtalan és megmásíthatatlan. Büntetése lelkünk legmélyéig hatol és összetör. Szava bennünk ég, mint a csontjainkba zárt parázs. Nála mindig nyitott kapukat döngöztünk. Terített asztalán ott vár a borral töltött pohár. Ünnepe van, ha megérkezünk.*

■ ROZS-NAGY SZILVIA

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!  
megrendelheti online is: [evangelikuselet.hu/elofizetes](http://evangelikuselet.hu/elofizetes)

# Élő adventi kalendárium

Mintegy egy héttel megelőzve a lapzáránk után, december 20-án tartott hagyományos karácsonyi istentiszteletet, egyházunk országos irodája gyülekezeti és missziói osztályának munkatársai rendhagyó adventi alkalmat is megálmodtak Budapesten, az egyház Üllői úti központjában dolgozók számára.

Az *Élő adventi kalendárium* címmel december 12. délutánjára hirdetett közösségi programhoz az országos iroda különböző osztályairól csatlakoztak munkatársak: mint egy-egy kalendáriumi ablak meglepetése kedvenc prózájukkal, versükkel, ének-zenei előadásukkal, karácsonyi történetükkel vagy épp áldásmondással ajánlkoztak meg a többiekkel.

Különböző anyagok – fonalak, gyöngyök stb. – segítségével Péterné Mestery Rita és Mrkva Renáta gyermek- és ifjúsági referens önismereti utazásra invi-



FOTÓ: KOCSIS ISTVÁN

tálta a munkatársakat, míg Balogh Éva gyülekezeti referens az általa kialakított mécsesudvarban Fodor Ákos haikuverseivel kínált lehetőséget az elmélyülésre.

Meglepetésvendégként Bognár Szilvia énekesnő (*képünkön*) nyitotta meg gyönyörűen csengő hangjával az együttlétet, Végh Szabolcs – egyébként a balatonszár-

szói Andorka Rudolf Evangélikus Konfereencia- és Missziói Otthon igazgatója – és zenésztársai pedig a közös éneklés örömeivel zárták a délutánt. Németh Zoltán osztályvezető rövid áhítatában arra hívta fel a figyelmet, hogy nem csak itt és most lehetünk egymás felé nyitott „ablakok”...

■ SZELI NOÉMI

## Mézeskalács-kiállítás a templomban

**Az adventi időszak Gyöngön már évek óta a mézeskalács-kiállítással kezdődik. A főszervező Német Nemzetiségi Egyesület az ünnepkör első vasárnapján tartotta meg hetedik alkalommal Édes Gyöng elnevezésű rendezvényét. A puha sütemények helyi életképeket, épületeket jelenítenek meg stílizálva.**

Az evangélikus templomban Kollár Zsolt lelkész köszöntötte magyarul és németül a szép számú közönséget, majd Ribányi József, a Tolna Megyei Önkormányzat

Közgyűlésének alelnöke nyitotta meg a tárlatot. Beszéde után a Sásd városi koncert-fúvószenekar lépett fel – tájékoztított Kemler Imréné, az egyesület elnöke.



FOTÓ: DÖRNER CSABA BÉLA

A kiállítás megnyitása, majd megtekintése után a rendezvény a Tolnai Lajos Gimnázium nagytermében műsorral folytatódott.

A mézeskalács-kiállításon idén is sok gyöngyi nagy épület volt látható süteményből elkészítve, többek között a három templom, a Magyary-Kossa-kastély, a gimnázium épülete, a Dózsa György tér, a piactér, illetve a szüreti felvonulás. A nemzetiségi egyesület tagjai mellett – akik november 12-én kezdték a sütést és az összeállítást – több egyéni kiállító is készített cukormázás csodát. A kiállítás december 15-ig volt látogatható a templomban.

Kemler Imréné megjegyezte: a mézeskalács mellett plusztárlatként sváb és felvidéki őseik hagyatékából – többek között – az esküvőkön és keresztelekőn használt tárgyakat is bemutattak az érdeklődőknek. Abban az időben az esküvőn a menyasszony sötét brokátselyemből készült ruhát viselt bő szoknyával és karcsúsított blúzzal, a vőlegény szokásos öltözeté pedig a jellegzetes fekete csizma és fekete mellényes ruha volt.

■ BALÁZS LÁSZLÓ  
Forrás: Teol.hu

# Pszi-faktor, avagy egy különleges tehetségkutató Sopronban



A SZERZŐ FELVÉTELE

**Egy év kihagyás után ismét megrendezte a pszichiátriai betegek és fogyatékkal élők tehetségkutató versenyét az immár evangélikus egyházi fenntartásban működő Ágfalvi Pszichiátriai Betegek Otthona. Tizenhat intézményből közel százötven vendég érkezett november 30-án a soproni Gyermekek- és Ifjúsági Központba, hogy részt vegyen a Pszi-faktoron, amely országos kulturális találkozási lehetőség a fogyatékkal élők és pszichiátriai betegek számára.**

A délelőtt fél 10 és este 6 óra között zajlott programban ötven-egynéhány színpadi produkciót láthatott a közönség. A műsorszámok között egyaránt volt szavalt, tánckoreográfia, színdarab és humoros jelenet – sok érdekes, értékes, nagyobb nyilvánosságot is megérdemlő produkció.

A hosszú nap folyamán valami különös, megfoghatatlan hangulat járta át az ifjúsági központ sokat látott falait. A színpad mögött sorokra várók arcán koncentráció és izgalom látszott, miközben a nézőtér helyet foglaló sorstársaik mindvégig tiszteltteljes figyelemmel követték a maratoni

előadás-sorozatot. Sok különös, egyedi, mégis nagyon emberi arccal találkozhattak a nézők. Emberi arccal, amelyek a maguk egyszerűségében hitelesebbek, mint az őket legtöbbször lesajnáló, őszintétlen környezet. Mert valami egészen érdekes világba pillanthatott be az avatatlan látogató, aki belesöpött ebbe a szokatlan forgatagba. Mint a bűvár, aki a tenger mélyén nem csupán vizet és sötétséget talál, hanem csodát, úgy lepődik meg a kívülálló egy ilyen – sajnos – ritka eseményen.

Magyarországon körülbelül harmincezer ember él testi és lelki fogyatékoságánál fogva család helyett bentlakásos intézményekben. Elrejtett, feledésre ítélt társadalmi réteg, amelynek a tagjaira a legtöbben gondolni sem akarnak, nemhogy rivaldafényben látni őket. November utolsó péntekén az ő rejtett életüknek egy keresztmetszete vált láthatóvá a *Pszi-faktor*on. A *Pszi-faktor* ugyanis magyarul annyit tesz: lelki tényező. Lelki tényező, amely nélkül reménytelen és sivár a minket körülvevő hétköznapi valóság. Ebből kaptak a jelenlévők ajándékot azoktól, akik tehetségük és szorgalmuk gyümölcsevél önzetlenül kínálták meg a rájuk kíváncsiakat.

■ SZALAY JÓZSEF

## Fogadj szót!

Különleges alkalomnak adott helyet a bócsai katolikus templom advent második vasárnapján: Káposzta Lajos nyugdíjas evangélikus esperes-lelkész – az itt élő tanyás németek miatt – német nyelven is hirdette az igét. Az ilyen kényelvű ökumenikus alkalmakra korábban évente többször is sor került Soltvadkerten. Most, tíz év elteltével újra adódott rá hely és alkalom a tázlári – Bócsát is ellátó – plébános, Mezei Ferenc jóvoltából.

Az énekek, a felolvasások (adventi vers, szentlecke, olvasmány) és a prédikáció magyarul és németül hangzott. Több segítő aktivista összehangolt munkájára volt szükség, hogy minden a helyén legyen: még tea és sütemény is került az

asztalra, amikor a mise végén összegyűltek a „német gyülekezet” tagjai a plébánia fűtött helyiségében egy kis beszélgetésre.

A prédikációban a nyugdíjas esperes a csodálatos halfogás történetét vette alapul. „...vessétek ki hálótokat fogás-*ra!*” – szólt Simonnak és társainak Jézus

a Genezáreti-tónál (Lk 5,4). És ők hittek neki. Majd megtörtént a csoda: a hosszan tartó sikertelenség után roskadoztak a hálók. A halászok pedig letették a munkaeszközeiket, követték a Mestert, tanítványokká váltak. Megfogadták a hívó szót. Ilyen egyszerű.

■ K. L.



FOTÓ: KÁPOSZTA LAJOS



# Teremtésvédelem a világ végén?

Korszerűsítették Balassagyarmat evangélikus diakóniai intézményét

**Ünnepi istentiszteletet tartottak advent második vasárnapján a balassagyarmati evangélikus templomban. Elsősorban Istennek adtak hálát az egybegyűltek, de a jelenlévőkön keresztül köszönetet mondtak a tervezőknek, szervezőknek és kivitelezőknek is, miután a Túrmezei Erzsébet Evangélikus Szeretetszolgálat Deák Ferenc utcában álló épületén az elmúlt néhány hónapban nagy értékű energetikai korszerűsítés zajlott.**

Mózes öt könyvének tematikája alapján adott szemléletes, humoros és a laikusok számára is értelmezhető tájékoztatást a munkáról a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája Pályázati és Fejlesztési Osztályának vezetője. Kocsis István szólt az évek óta folyó tervezésről, a pályázati lehetőségek figyeléséről, a folyton változó törvényi feltételekhez való rugalmas alkalmazkodásról, a sok-sok újratervezésről és arról, hogyan jutottak el a döntéshozók odáig, hogy az elnyert pályázati támogatásból idén a kicsiny, családias méretű, ámde mégiscsak országos fenntartású intézményre is ötvennyolcmillió forintot tudtak fordítani.

A teljesség igénye nélkül a műszaki tartalom néhány jellemzője: tízennyeg centiméter vastag szigetelés került a falakra, kicseréltek minden nyílászárót, a melegvíz-ellátást ezentúl napkollektorok is segítik, a déli fekvésű tetőre felszerelt tízennyolc napelem pedig jelentősen hozzájárul az elektromos energia termeléséhez. Mindez nem csupán egy diakóniai intézmény komfortosabbá és az ott folyó munka hatékonyabbá tételéről szól, hanem arról is, hogy ez csak egy kezdeti

lökés ahhoz, hogy minél többen felismerjük: felelősek vagyunk a teremtett világgért és annak lakhatóságáért.



Az igehirdetés szolgálatát Cserhátiné Szabó Izabella püspökhelyettes végezte a második adventi vasárnapra kijelölt igeszakasz, Júd 14–25 alapján. Az utolsó időkkal kapcsolatos igehirdetési tex-

tus és a vasárnapra kijelölt evangélium alapján hallhatott a figyelmes gyülekezet biztató szavakat. A prédikátor kiemelte: Krisztus előtt és Krisztus után vagyunk. Hozzá képest létezőnk. Isten Jézusban megmutatott szeretetének melege, „energiája” tehet minket azzá, amivé elhívott minket. A fákát nem szükséges évente emlékeztetni arra, hogy termőre forduljanak. Mi, emberek azonban a

termőre forduló fák látványából tanulhatunk. Azt is megtanulhatjuk, hogy tudatosan is kapcsolatban kell lennünk Teremtőnkkel.

Az igehirdetés továbbgondolását segítette a gyülekezet énekharának szolgálata. Az istentisztelet után az érdeklődők Ács Andrea intézményvezető és munkatársai kíséretében átsétáltak a szomszédos utcában álló „szeretetházhoz”. Néhány köszönő és köszöntő szó után elénekelték a lakókkal és a dolgozókkal együtt a mindenki által könyv nélkül tudott, „Jer, dicsérjük Istent” kezdetű ének első versszakát, majd a gyülekezeti teremben terített asztalok mellett beszélgethettek még egymással a vendégek, valamint a hálás és szorgos házigazdák.

Az alkalmat megtisztelte jelenlétével Medvác Lajos, Balassagyarmat polgármestere és Koncz István, a Nógrádi Egyházmegye felügyelője is.

■ BARTHA ISTVÁN



A SZERZŐ FELVÉTELEI

# Közgyűlést tartott a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa

Kondor Péter püspököt alelnökké választották

**Éves rendes közgyűlését tartotta december 5-én a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa. Steinbach József református püspök, a tanács elnöke nyitóáthítatában „Az igaznak emlékezete áldott...” igevers (Péld 10,7) alapján hirdette Isten ígését.**

Jelentésében Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtítkára nagy vonalakban értékelte a bizottságok munkáját, amelyek ebben az évben is minden feladatot és eseményt tervszerűen lebonyolítottak. Kiemelte, hogy az esztendő kezdetén igen jól sikerült az ökumenikus imahét; ebben nagy szerepe volt a MEÖT Teológiai és Keresztény Egység Bizottságának.

A missziói és evangelizációs bizottság ebben az évben „*Tegyetek tanítvánnyá minden népet*” (Mt 28,19a) – *Az evangelizáció gyakorlata* címmel tartotta meg Révfülöpon ökumenikus lelkészi és munkatárs-képző konferenciáját, amelyre szerte az országból érkeztek a tagesházak lelképásztorai és gyülekezeti munkatársai.

A női bizottság szokásához híven idén is megszervezte a világimanapot, hangsúlyozva a szegénység és gazdagság társadalmi összefüggéseit. Az imanap programjába szintén országosan bekapcsolódtak a gyülekezetek, és együtt imádkoztak a társadalmi igazságosságért.

A MEÖT tudományos szakfolyóiratának, a *Theológiai Szemlének* a szerkesztőbizottsága ez év októberében első ökumenikus könyvestjét tartotta meg, egyházi és világi kiadók számára egyaránt lehetőséget biztosítva újdonságaik bemutatására. (Májusban „minikonferenciát” is szerveztek *Tolerancia és ökumené* címmel, s az ott elhangzott előadások anyaga szintén belekerült a *Theológiai Szemle* 2018/3. számába.)

Az *Október a reformáció hónapja* programsorozat keretében a MEÖT illetékes bizottsága számos magas színvonalú rendezvénnyel emlékezett meg a reformációról. Egy év kihagyás után 2018-ban újra

megrendezték a reformációi gálaestet, amelyen Pröhle Gergely, egyházunk országos felügyelője tartott előadást. Közreműködtek a Szentendrei Református Gimnázium diákjai, a Baptista központi énekkar, a Calandrella kamarakórus és az In Medias Brass Quintet.



A vallásközi dialógus bizottság idén is ellátta azt a fontos feladatát, hogy erősítse a kapcsolatot a világvallások Magyarországon (is) jelen lévő szervezeteivel: tagjai 2018-ban a Magyarországi Muszlimok Egyházát látogatták meg, áprilisban pedig a hagyományokhoz híven ismét nyílt bizottsági ülést tartottak. Ennek meghívott előadója Horváth-Sántha Hanga, a Migrációkutató Intézet vezető kutatója volt, aki *A migráció vallási aspektusai* címmel tartott előadást.

Az ifjúsági bizottság pünkösdi zenés vigíliáján a MEÖT tagesházainak ifjúsági zenekarai szolgáltak. A bizottság célul tűzte e pünkösdi zenés vigília megújítását, amelynek új neve a továbbiakban *Piknik pünkösdi ökumenikus ifjúsági est* lesz. A MEÖT közgyűlésének második részé-

ben dr. Fürjes Zoltán, a Miniszterelnökség egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára előadást tartott *Egyház és állam kapcsolata* címmel. A referátumban a fő hangsúlyt arra helyezte, hogy bemutassa, jelenleg miként alakul Magyarországon az állam és az egyház közötti együttműködés rendszere. Alapigeként Mk 12,17 versét választotta: „*Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.*” Bevezetőjében elmondta, hogy Jézus sem osztotta meg a hatalmat Isten és a császár között, így a keresztény embernek is tiszteletben kell tartania a világi hatalmat. A helyettes államtitkár ezután rátért a hazai szabályozás ismertetésére. Kifejtette: a jelenlegi magyar kormány jó kapcsolatot ápol a történelmi egyházakkal. Elismeri az egyházak társadalmi szolgálatát, támogatja sokoldalú szerepvállalásukat és az értékközösségen nyugvó együttműködést.

Fürjes Zoltán ezután részletesen elmondta, hogy az egyházi törvény milyen változásokon fog átmenni; ennek célja, hogy összhangot teremtsenek az *Alaptörvény* ötödik módosításával. Négy kategóriába fogják sorolni az egyházakat: vallási egyesület, nyilvántartásba vett egyház, bejegyzett egyház és bevett egyház.

A kormányzati tájékoztató után Steinbach József megköszönte Gáncs Péter nyugalmazott evangélikus püspök szolgálatát, akinek a MEÖT-ben betöltött alelnöki tiszteit szintén „megörökölte” püspökutódja, Kondor Péter. Az utóbbit ezen a közgyűlésen választották meg a MEÖT új alelnökének.

Ezután Steinbach József a MEÖT bizottságainak elnökeit kérte fel éves beszámolójuk megtartására. Végül a közgyűlés a délutáni órákban meghallgatta a pénzügyi tájékoztatót, és elfogadta a 2019. évi költségvetést, valamint a jövő évi programokat.

■ Forrás: MEÖT

# Először ülésezett az új összetételű országos presbitérium

Az egyházunkban lezajlott általános választások után december 13-án, csütörtökön megtartotta alakuló ülését az új összetételű országos presbitérium. Tagjai a következők: Fabiny Tamás elnök-püspök, Szemerei János püspök, Kondor Péter püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő, Fábri György északi egyházkerületi felügyelő, Mészáros Tamás nyugati (dunántúli) egyházkerületi felügyelő, Font Sándor déli egyházkerületi felügyelő, Lázár Zsolt esperes, Krizsán Zoltán egyházmegyei felügyelő, Mórotz Zsolt egyházmegyei felügyelő, Gregersen-Labossa György lelkész, Laborczi Géza lelkész és Benczúr László építész, az Északi Egyházkerület tiszteletbeli felügyelője.

Az ülés elején Szemerei János tartott áhítatot, majd az országos presbitérium tagjai ünnepélyes esküt tettek. A testület ezután elfogadta a digitális oktatási

stratégiát, amelynek célja, hogy az evangélikus egyház fenntartásában működő iskolákat mind modern eszközökkel, mind a pedagógusok digitális képzésének elő-

készítésével támogassa, hogy meg tudjanak felelni a digitális kor kihívásainak.

Döntött az országos presbitérium ötszázmillió forint felhasználásáról is, amelyet az evangélikus iskolák eszközfejlesztési pályázaton nyerhetnek el. A pályázat célja az intézmények zavartalan működéséhez elengedhetetlen eszközök és felújítások biztosítása, valamint a szakmai innovációt támogató eszközök beszerzése.

Ezután az országos presbitérium megválasztotta az új szakmai bizottságok tagjait.

■ Forrás: [Evangelikus.hu](http://Evangelikus.hu)

**A diakóniai bizottság tagjai:** BOZORÁDY KRISZTA, DECMANN TIBOR, LABORCZI GÉZA, LÁZÁR ZSOLT, ROSTÁNÉ PIRI MAGDOLNA, SZABÓ SZILÁRD, SZILVÁSYNÉ PEREGI ESZTER, TENCZ KÁROLY. Elnök: GREGERSEN-LABOSSA GYÖRGY.

**Az egyházzenei bizottság tagjai:** BENCZE GÁBOR, ECSEDI ZSUZSANNA, KECSKEMÉTI PÁL, KOVÁCS LÁSZLÓ ATTILA, NAGY ZOLTÁN, ÖRDÖG ENDRE, SZÜCS PÉTER PÁL, SZTRUHÁR ANDRÁS. Elnök: KENDEH GUSZTÁV.

**A missziói bizottság tagjai:** ARATÓ LÓRÁND, BARTHA ISTVÁN, HORVÁTH-HEGYI ÁRON, LÁSZLÓ LAJOS GERGELY, LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN, SZLAUKÓ ORSOLYA, KOHÁRY FERENC, WELTLER GÁBOR. Elnök: GÁNCSS PÉTER.

**Az építési bizottság tagjai:** FONT IZOLDA, HARMATI BÉLA LÁSZLÓ, KINICZKY ISTVÁN, KLIMENT MIHÁLY, KRIZSÁN ANDRÁS, POTZNER ÁDÁM, RÁSKAI PÉTER, SZEPESFALVY ÁKOS. Elnök: BENCZÚR LÁSZLÓ.

**A gazdasági bizottság tagjai:** ANTAL BÁLINT, BAK PÉTER, DOBROVOLNI MÁTÉ, JASPERNÉ SZTANEK KATALIN, KUTYEJ PÁL GÁBOR, SASSI ENDRÉNÉ, SZARKA ISTVÁN, SZPISÁK ATTILA, VÉGH SZABOLCS, ZALÁN ANDRÁS, ZÁSKALICZKY PÁL. Elnök: ABAFFY ZOLTÁN.

**A gyermek- és ifjúsági bizottság tagjai:** BENCE GYÖZÖ, CSADÓ BALÁZS, GYÖRE BALÁZS, KAMRÁTH TAMÁS, MÓRITZ ADRIENN, PÁPAI ATTILA, PONGRÁCZ MÁTÉ, VLADIKÁ ZSÓFIA. Elnök: GRENDORF-BALOGH MELINDA.

**A gyűjteményi tanács tagjai:** HERZOG CSABA, KRISCH ANDRÁS, LISKA ANDRÁS, MÁTYÁSSY GABRIELLA, NÉMETH JUDIT, ODLER ZSOLT, POLGÁRDI SÁNDOR, TUSJAK LÁSZLÓNÉ. Elnök: KOVÁCS ELEONÓRA.

**A nevelési-oktatási bizottság tagjai:** DUDLA ERZSÉBET, DRÁVICZKI SÁNDOR, HOMOKI OLGA, KŐSZEGHYNÉ RACZKÓ ZSUZSANNA, LAKATOSNÉ HACHBOLD ÉVA, LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN, VÍGH ROLAND, ZSÓRI-MENTS ORSOLYA. Elnök: GADÓNÉ KÉZDY EDIT.

**A sajtóbizottság tagjai:** BALLA EMŐKE, HOMOKI PÁL, HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA, HULEJ ENIKŐ, KECSKEMÉTNÉ SZILVÁSI ZSUZSANNA, LABORCZI DÓRA, NOVOTNY ZOLTÁN, ZSÍROS ANDRÁS. Elnök: LOVASS TIBOR.

**A Sztehlo-bizottság** delegáltja az országos presbitérium részéről LÁZÁR ZSOLT és PRÖHLE GERGELY; a bizottság elnöke BENCZE ANDRÁS.

## A Déli Egyházkerület közgyűlése köszönetet mondott Radosné Lengyel Annának

Két ciklus után búcsúzott Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelőtől november végi közgyűlésén a Déli Egyházkerület. Kondor Péter püspök mellett Buda Annamária, az országos iroda diakóniai osztályának vezetője, továbbá esperesek, lelkészek, felügyelők és intézményvezetők köszönték meg Lengyel Anna több mint egy évtizedes áldozatos munkáját, inspiráló kreativitását és következetességét.

Minden köszöntésben elhangzott: bár a felügyelő asszony az aktív egyházkerületi munkától visszavonult, a közösségek visszavárják.

■ HAJDÚ TIBOR felvétele



**Kötetével vendégeskedett.** Kiváltképp bensőséges hangulatban telt december 10-én a könyvesbolti esték legutóbbi alkalma, hiszen a sorozat ötlet- és házigazdája ezúttal szerzőként, azaz „vendégként” volt jelen. A Luther Kiadó Üllői úti könyvesboltjában Gáncs Péter mutatta be Boda Zsuzsa *Nevető Sárák* című kötetét. A nyugalmazott evangélikus püspök elárulta, hogy a szerző látásmódja emlékezteti őt lelkész édesapjára, Gáncs Aladárra.

Az eredetileg az *Evangélikus Életben* megjelent írásokban Zsuzsa egy-egy heteköznapi helyzetből kiindulva jut el prófétai mélységekig. A *Nevető Sárák* borítóján látható világítótorony híven jelzi, mire is számíthat az olvasó, ha kezébe veszi a Luther Kiadó gondozásában az idei karácsonyra megjelentetett kiadványt, amelyből az est folyamán a kiadó titkárságvezetője, Simon Viktória olvasott fel részleteket.

■ BALLA MÁRIA *felvétele*



## Testvéreim és a nyáj

Fabiny Tamás új könyvének bemutatója

**Kelet-Közép-Európa evangélikus közösségeit állítja a fókuszba Fabiny Tamásnak, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökének új, *Testvéreim és a nyáj* címmel megjelent könyve, amelyet december 12-én, szerdán este mutattak be Budapesten. Az Evangélikus Országos Múzeumban Gáncs Péter nyugalmazott evangélikus püspök beszélgetett a szerzővel.**

Fabiny Tamás 2010 júliusa és 2017 júliusa között a Lutheránus Világszövetség Közép- és Kelet-Európáért felelős alelnökékként is sokat utazott. Az est folyamán hangsúlyozta azonban, hogy a határon túli magyar közösségeknél és a távolabbi országok evangélikus közösségeinél tett látogatásait soha nem tekintette sem egyházi diplomáciai feladatnak, sem „vallási turizmusnak”, sokkal inkább „határokon átívelő lelképásztori szolgálatnak”.

Gáncs Péter nyugalmazott püspök arról beszélt: az evangélikus egyház nagy kísértése, hogy magába fordul, Fabiny Tamás könyve viszont éppen ennek ellenkezőjére, „a nyitásra tanít”. A kötet, amely a nyolcvanas évektől napjainkig tartó utazásokról szóló beszámolókat tartalmaz, arra is figyelmeztet, hogy „ne tartsuk magától értetődőnek a határok átjárhatóságát”. „Nem kell hőst csinálni a rendszerváltókból, de észre kell venni, hogy a történelem Ura esélyt adott egy határtalan egyházi



közösség megélésére, és ha ezt a közösséget nem ápoljuk, el is veszíthetjük” – mondta Gáncs Péter.

Fabiny Tamás az Erdéllyel foglalkozó fejezetről szólva kiemelte: a rendszerváltás idején a romániai forradalom eufóriá-

jában azt gondolták, sokkal könnyebb lesz az evangélikus egyházak uniója. Az unió gondolata ma is megfontolandó, hiszen sok egyház határai nem azonosak az országhatárokkal – mondta. A felvidéki közösségről szólva ismertette: a Felvidéken a mai napig „nincs szervezett magyar nyelvű szolgálat”, szlovák részről csak „eltűrik” a magyar egyház felvidéki munkáját. Az evangélikus elnök-püspök szólt arról is, hogy a kárpátaljai magyar evangélikus közösség 2018-ra jóformán eltűnt, tagjai vagy a református közösségben leltek otthonra, vagy Magyarországra költöztek.

A könyvben külön fejezet foglalkozik a Baltikummal, Oroszországgal, valamint a cseh, a lengyel és a szlovén evangélikusokkal. A kötet első, Magyarországról szóló fejezete a Lutheránus Világszövetség 1984-es budapesti nagygyűlését tárgyalja. Gáncs Péter kiemelte: a Magyarországi Evangélikus Egyház joggal lehet büszke az 1984-es világtalálkozóra, hiszen „történelmet írt”, megelőlegezve az 1989-es eseményeket. A budapesti világtalálkozó meghatározta egy egész evangélikus generáció életét – állapította meg. Hozzátette: az egyházi múltrol szóló beszédnek része kell legyen ez az időszak is, nem csak a „sötét foltok” feltárása.

Fabiny Tamás háromkötetesre tervezett munkájának következő kötetében a Lutheránus Világszövetség másik hat régióját szeretné bemutatni.

■ Forrás: MTI

# Prúsz-könyvjelzők

**A budapesti Rózsák terén álló Evangélikus Középszkolai Kollégiumban rendezte meg adventi vacsoráját a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz). A december 11-i alkalmat dr. Mészáros Kálmán baptista lelkipásztor, teológiai tanár áhítata nyitotta meg, majd a szövetség elnöke, Novotny Zoltán tekintett vissza a 2018. esztendőre. A vacsora után Faggyas Sándor alelnök mutatta be röviden azokat a köteteket, amelyek az esztendő során jelentek meg Prúsz-tagok tollából, illetőleg szerkesztésében.**

Idén öt szerző-szerkesztő hét könyve öregbítette a protestáns tollforgatók hírnevét. Petrőczy Évának két verseskötete látott napvilágot: szerb nyelvre fordított válogatott költeményei mellett – *Hónapsoroló* címmel – gyermekversei is megjelentek.

A költő-műfordító-publicista Petrőczy Évához hasonlóan szintén „több műfajú”, József Attila-díjas alkotó Pósa Zoltán, akitnek *Hűség és hűtlen visszatérés* cí-

mű nagyregénye nem fért el egyetlen kötetben. A két könyv egyikének borítóján Koppenhága, másikán Debrecen egy-egy emblemikus épülete árulkodik a tartalomról.

Petrőczy Éva és Pósa Zoltán egyaránt birtokosa annak a Rát Mátyás-díjnak, amelyet tavaly – a reformáció emlékévében – éppen itt, a Rózsák terei kollégiumban vehetett át dr. Fabiny Tamás. A Prúsz

életműdíját újságírói munkásságával kiérdemlő evangélikus elnök-püspöknek most *Testvéreim és a nyáj* címmel jelentette meg válogatott publicisztikáit a Luther Kiadó.

A néhai baptista egyházelnök, Viczián János (1932, Kiskőrös – 2015, Toronto) életművet szerkesztette kötetbe – a lelkipásztor özvegyének kérésére – *Élő reménység* címmel Marosi Nagy Lajos. A megtisztelő feladat húszkilós csomagban – benne 1953-tól 2015-ig papírra vetett prédikációvázlatokkal, megírt igehirdetésekkkel – érkezett Kanadából...

Őszinte elismeréssel adóztak a jelenlévők a szövetség másik oszlopos tagja, Faggyas Sándor szerkesztői munkájának is, aki idén újabb portrégyűjteménnyel gazdagította protestáns nagyjaink panteonját. Nem mellesleg a *Protestáns hősök* eme harmadik kötetében megjelent életrajzok többségét is a Protestáns Újságírók Szövetségének tagjai jegyzik szerzőként. ■

## Püspöki vizitáció Stockholmban

**Hivatalos látogatásra érkezett november 30-án Stockholmba dr. Fabiny Tamás, egyházunk elnök-püspöke. A svédországi látogatásnak kiemelt programja volt a magyar mártírok emlékére tartott istentiszteleten való szolgálat a hétszáz éves strängnäsi dómban, amely korunk számos keresztény mártírjának állít emléket. Neveik között található Sass Kálmán lelkésze is, akit államellenes összeesküvés és az 1956-os forradalomban való közreműködés koholt vádjával ítélték halálra és végezték ki 1958. december 2-án.**

Az immár tizedik alkalommal megtartott ünnepi istentiszteleten mondott prédikációjában a püspök történelmi kitekintésként szólt a kereszténységükért vértanúságot szenvedettekről. Az alkalmon részt

vett dr. Müller Adrien, hazánk stockholmi nagykövete is; felszólalásában rámutatott a Svédországban működő magyar egyházi közösség szolgálatának identitásőrző szerepére. A nagyszámú gyülekezetet kö-

szöntötte Johan Dalman strängnäsi püspök is, aki nemcsak hogy kiváló kapcsolatot ápol a magyar közösséggel, hanem évről évre helyet is ad e rendezvénynek.

Fabiny Tamás elnök-püspök látogatása nagy örömet szerzett a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség tagjainak. A dr. Sebestyén Gábor országos főfelügyelővel és Molnár-Veress Pál evangélikus lelkésszel, az egyháztanács lelkési elnökével való találkozás alkalmával megállapították, hogy az anyaországi evangélikus egyházzal való kapcsolat eddig is példaértékű volt, ezt pedig a svédországi magyar diaszpóra nagyra értékeli, és erre a jövőben is számít. A megbeszéléseken részt vett dr. Pócze István evangélikus lelkész – e sorok írója – is, aki szeptember óta állami ösztöndíjasként Svédországban végez lelkési szolgálatot.

A programokban bővelkedő látogatásnak különösen is szép zárása volt advent első vasárnapjának előestéjén a stockholmi nagyköveti rezidencián adott ünnepi fogadás. A kölcsönös tájékoztatás, majd a kötetlen beszélgetés egyben a jövő kontúrjait is mutatta: nélkülözhetetlen szerepe van a svédországi magyarok közötti egyházi szolgálatnak.

■ DR. PÓCZE ISTVÁN



A SZERZŐ FELVÉTELE

Dr. Fabiny Tamás vendéglátói körében a strängnäsi dómban

# Mit hoz Jézus?

Adventi igehirdetés-sorozat volt Mandabokorban

**Mivel a nyíregyházi evangélikus gyülekezetben a központi adventi esti igehirdetés-sorozatot mindig advent első hetében tartják, ezért a körzetekben ettől eltérő időpontban rendezik. A mandabokori körzetben november utolsó napjaiban Zsarnai Krisztián esperes, körzeti parókus meghívására idén Monty Taylor szolgált Mit hoz Jézus? címmel. Az igehirdető négy estén át sorolta a választ, Jézus nekünk szánt ajándékait: békességet, reménységet, örömet és szeretetet.**



FOTÓ: ZSARNAI KRISZTIÁN

A mandabokori többfunkciós közösségi házban elkészülte óta minden adventkor felcsendül a jó hír: jön Jézus! A gyermekek karácsony előtt izgatottan várják, mit hoz a „Jézuska”. Istenünk minden ember számára készített legnagyobb ajándéka a testté lett Ige, akiben elnyerhetjük ezeket az örök érvényű kincseket is: a békességet, reménységet, örömet és szeretetet. Mivel Monty Taylornak, a Szabad Evangéliumi Gyülekezet lelkipásztorának – egyben a keresztyén karácsonyi könyvvásárt is szervező Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány vezetőjének – előzetes engedélyével közreadhatjuk a négy igehirdetés teljes hanganyagát ([garainyh.hu](http://garainyh.hu)), itt csupán néhány kulcsmondatot idézünk fel igehirdetéseiből.

**Jézus békességet hoz.** Már az Ószövetség evangélistája kijelentette, hogy az eljövendő Messiás a Békesség Fejedelme lesz (Ézs 9,5). A keresztyén élet az Istenben való hittel indul: ő megbocsát, és új életet ad nekünk. Isten olyan belső békességgel ajándékoz meg, melyet a külső körülmények sem vehetnek el tőlünk. Isten békessége megőrzi szívünket és gondolatainkat Jézusban. De nekünk is béketeremtőknek kell lennünk e világban s a személyes kapcsolatainkban is.

**Jézus reménységet hoz.** A „síró próféta” ebben talál reménységet: jó, és szeret az Úr, nagy a hűsége, nem fogyott el irtalma (JSir 3,20–25). A mi reménységünk alap-

jai is csak Istennek a Szentírásban adott kijelentései, ígéretei lehetnek. Ő nem romlást tervez, hanem reményteljes jövőt ad nekünk. S nemcsak elkezdte a gyermekei életében a jó munkát, hanem el is végzi azt a Krisztus napjára. Velünk van az Úr, ezért nem félünk. Ez a végső reménységünk: mi örökké fogunk élni vele a mennyben.

**Jézus örömet hoz.** A gazdag ifjú nagyon elszomorodott Jézusnak a követésére hívó szavát és feltételeit hallva (Lk 18,18–23), mert igen gazdag volt – de nem lelki kincsekben. A mi életünkben mi a legfontosabb, és ki az úr? Ha nem Jézus, mi is szomorúan fogunk továbbmenni! Az ébredés a hívők között kezdődik, akik odaadják magukat az Úrnak, és ez az öröm forrása. Ám a bűneink elválasztanak Istentől, de ha megvalljuk őket, Isten hűséges, és megbocsát. Így leszünk használható eszközök az ő kezében, és a megszentelődés útján járva jó gyümölcsöket teremhetünk – így lesz teljessé örömünk!

**Jézus szeretetet hoz.** A mandabokori imaház oltára felett ez a két szó olvasható: „Isten szeretet”. A pogányok apostola szerint Isten abban mutatta meg a maga szeretetét irántunk, hogy a Fiát keresztre adta értünk (Róm 5,6–11). Jézus két példázata segít megértenünk ezt a szeretetet. A tékozló fiút a tékozló szeretetű atya visszavárta és visszafogadta, és ezt ma is megteszi minden méltatlanságát és bűnét bevalló gyermekével. Az irtalmas samaritánus tette pedig isten- és ember-szeretetre indítja a mai tanítványokat is. Jézus új parancsolatát ismerjük, de vajon az irtalmas szeretet tettei jellemzik-e életünket?

Az adventi sorozat úrvacsoravétellel és Zsarnainé Urbán Nóra lelkész szó-lóénekekkel zárult, s ennek az adventi örömhírnek az utolsó sorai tovább zenghetnek a résztvevők szívében: „De azt tudom, hogy angyalénekek ujjong, / Megváltott lelkek hangja zengi őt, / Az ég a földnek, föld az égnek mondja: / Végre király ő, a világ Megváltója!”

■ GARAI ANDRÁS

# Hálaadás a szécsényi filiában

**A szécsényi evangélikus gyülekezet idén nagy fába vágta fejszójét. A kicsiny, mindössze negyvenöt fizető tagot számláló, hatodik éve a Balasagyarmati Evangélikus Egyházközséghez tartozó filia közel egymilliónyolcszáz ezer forint értékű munkát végeztetett el épületein; mindehhez ötszáz ezer forinttal járult hozzá a Nógrádi Egyházmegye.**

Tavasszal villamosították a templom hangját. Ám ennél is jelentősebb, hogy a város központjában, a templommal közösen álló, egykor parókiaként funkcionáló épület, amely ma imaház, minden tekintetben felújításra szorult. Néhány éve a tetőt javították, és megoldották a csapadékvíz elvezetését. Idén a helyiségek belső felújítására került sor. A gipszkartozás, a gáz- és villanyszerelés, valamint a festés munkáját fizetett mesterekre bízta. A laminált padló elhelyezését azonban ugyancsak nagy szakértelemmel és kifogástalanul, de önkéntes munkában végezte a gyülekezet egyik presbitere és férje.

A kicsiny gyülekezet sok tagja aktívan részt vett az előkészületekben, a búto-

rok ide-oda mozgatásában, majd a takarításban. Mindezt szépen és türelemmel szervezte Tornyos László, a gyülekezet gondnoka. A példás összefogást és közös munkát, valamint annak eredményét öröm volt megünnepelni.

A belsőleg megújult épületben december 2-án, advent első vasárnapján tartottak hálaadó istentiszteletet. Szabó András, a Nógrádi Egyházmegye esperese hirdette az ígét Jel 2,1-7 alapján. Kiemelte a testvéri, önzetlen szeretet fontosságát, miközben az élő és értünk szeretetből az életét áldozó Urat várjuk vissza. Az ünnepet megtisztelte jelenlétével Koncz István egyházmegyei felügyelő és felesége, valamint a parókiát

még lelkészaként legutóbb, a hetvenes évekig használó lelkész, Kovács Gyula egyik unokája is.

A gyülekezet a 19. században egy kicsiny, ma Szlovákia területén fekvő település egyházközségének filiája volt. Jelentős változást hozott, és reményt adott a Simonides János lelkész szolgálati ideje alatt épült templom, valamint az anyagyülekezeti státusz, amelyet a Pulszky család jelentős anyagi és erkölcsi támogatása tett lehetővé – ez azonban sajnos nem bizonyult hosszú távon tartósnak. A mostani adventi alkalom a kicsi „maradék” vagy „kezdet” megbecsülésének és az önzetlen testvérszeretet gyümölcseinek ünnepe lehetett.

Az istentisztelet végén a gyülekezet lelkésze, e sorok írója mondott köszönetet mindenkinek, és hívogatta a jelenlévőket a gyülekezet tagjai jóvoltából gazdagon megterített asztalokhoz.

■ BARTHA ISTVÁN

## Isten adta tágasság

Nyugdíjas lelkészek találkoztak

**Idén is a budapesti Evangélikus Középiskolai Kollégium adott otthont a nyugdíjas lelkészek adventi összejövetelének. Több mint negyvenen gyűltek egybe december 7-én a Rózsák terén; a találkozót az Északi és a Déli Evangélikus Egyházkerület, valamint a Budai és a Pesti Egyházmegye ismét közösen szervezte.**

Ilf. Cselovszky Ferenc, a Pesti Egyházmegye esperese, az esemény házigazdája köszöntötte megható kedvességgel és humorral a megjelenteket, majd Keczkó

Pálnak adta át a szót. A Budai Egyházmegye esperese áhítatában advent első vasárnapjának igéje alapján tette fel a kérdést: milyen szívvel készülünk az ünnep-

re? Az áhítat után a Lutheránia zenekar adott rövid koncertet. Fenyvesi Andrea hegedű- és Fehérvári János brácsaművész mellett Fenyvesi Hunor játékában gyönyörködhetek a résztvevők.

Az ünnepség főelőadója, Pröhle Gergely országos felügyelő a reformáció kezdete ötszázadik évfordulójának üzenetét és jövőre vonatkozó iránymutatását taglalta a nemzeti gondolat tükrében. Az előadás többeket hozzászólásra inspirált, így a ma is friss szellemű nyugdíjas lelkészek jó hangulatú beszélgetés, valódi intellektuális élmény részeseivé válhattak.

Kondor Péter, a Déli Egyházkerület püspöke köszöntőjében hangsúlyozta az együttlét örömét azokkal, akik az egyház aktív generációjának példaképei voltak.

Útra bocsátó gondolataiban dr. Cserhátiné Szabó Izabella, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettese Lukács evangéliumának második fejezetét idézve rámutatott, hogy bár időskorban a látótér és az élettér beszűkül, de Isten jelenléte, Jézus alakjának csodálása tágasságot ad, és ez adja Isten népének reménységét.

Az ajándékok átadása után az alkalom szeretetvendégséggel zárult.

■ HAJDÚ TIBOR



ASZERZŐ FELVÉTELE

# THE ILLUSTRATED LONDON NEWS

REGISTERED AS A NEWSPAPER FOR TRANSMISSION IN THE UNITED KINGDOM, AND TO CANADA AND NEWFOUNDLAND BY MAGAZINE POST.

No. 3951.—VOL. CXLVI.

SATURDAY, JANUARY 9, 1915.

SIXPENCE.

*The Copyright of all the Editorial Matter, both Engravings and Letterpress, is Strictly Reserved in Great Britain, the Colonies, Europe, and the United States of America.*



THE LIGHT OF PEACE IN THE TRENCHES ON CHRISTMAS EVE: A GERMAN SOLDIER OPENS THE SPONTANEOUS TRUCE BY APPROACHING THE BRITISH LINES WITH A SMALL CHRISTMAS TREE.

Our artist sends with his drawing the following note: "On some sections of the battle-front the Germans decorated their trenches with Christmas-trees and paper lanterns, and invited our troops to stop shooting and come over to smoke and have a palaver. With one accord a truce for the night was arranged, and the compliments of the season were

passed with much enthusiasm between friend and foe. The cessation of hostilities continued all the next day. Both sides fraternised and spent a Happy Christmas." Elsewhere in this Number we give a double-page drawing illustrating this informal Anglo-German rapprochement during the festival of peace and goodwill.

DRAWN BY FREDERICK VILLIERS, OUR SPECIAL WAR ARTIST.—[COPYRIGHTED IN THE UNITED STATES AND CANADA.]





# Fénysugár a pokolban



Szemerei János püspök  
Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület

Száznegy évvel ezelőtt, 1914 karácsonyán történt Észak-Franciaországban, a nyugati fronton. Az első világháborúba minden hadviselő fél azzal az optimizmussal kezdett bele, hogy néhány hónap alatt elérik a céljaikat, aztán új alapokon folytatódhat minden. II. Vilmos német császár egyenesen azt mondta, hogy „mire a levelek lehullanak, katonáink hazatérnek”. De nem tértek haza.

Európa-szerte hiába várták haza a fiúkat, a férjeket és az apákat karácsonyra. A frontvonalak minden értelemben befagytak. A fegyverek ugyan mindkét oldalon nagyon jól működtek, de egyik oldal sem tudott a másik fölé kerekedni. Állóháború alakult ki. A sok száz kilométeren át futó frontvonal megmerevedett. Nagyjából egy foci pályányi távolságban párhuzamosan kiásott lövészárkokból néztek farkasszemet, és lőtték egymást az ellenséges katonák.

1914 decemberére a nagy háború már egymillió halottat követelt. Fájdalmas karácsony volt. Csalódottság, fáradtság, gyász és fásultság töltötte be a katonák lelkét. Hideg volt, és szinte elviselhetetlen körülmények. Szeretteik és az otthonuk hiányáról is szenvedtek, miközben ott, a lövészárkokban a pusztulás, az értelmetlen öldöklés és a kilátástalanság érzése járta át őket.

Azon a karácsonyon, ott, a háború poklában azonban valami egészen elképesztő dolog történt.

Szenteste kivételesen csend volt. Egyik oldalról sem lőttek. A katonák többsége szeretteire gondolt, az otthon megszokott ünneplésre, és énekelni kezdtek. Előbb a brit lövészárkokból szűrődött ki a karácsonyi énekek hangja, amelyet a szokatlan csendben a másik oldal lövészárkaiban is hallottak. És a németek is énekelni kezdtek. Ők az egyik legismertebb karácsonyi éneket, a *Csendes éjt (Stille Nacht)* kezdték el. A túloldalon előbb tapsot hallottak, majd am azok is bekapcsolódtak az éneklésbe. Az egymással szemben álló felek, az ellenségek együtt énekeltek, és ezáltal valami máris kezdett megváltozni bennük és közöttük.

A közös karácsonyi énekek nemcsak azt tudatosították bennük, hogy milyen ünnep is van azon a na-

pon, hanem azt is, hogy a szemközti árokokban is emberek vannak, akik karácsonykor hozzájuk hasonlóan szintén hazavágyódnak, és békét szeretnének.

Aztán a német oldalon valaki bátortalanul kimászott az árokból. A túloldalon most nem lőttek. Követték őt még néhányan, és elindultak a halálzónán keresztül a túloldali lövészárkok felé. Erre a britek közül is kimásztak páran az árokból, és ők is elindultak a túloldal irányába. Amikor középen találkoztak, cigarettával, majd valami itallal kínálták meg egymást, aztán kezet ráztak.

Az egykori katonák levelei és fényképei alapján 1914 decemberében karácsony és újév között mintegy harminc „szemközti lövészárki találkozást” számoltak össze a történészek. Ezek az esetek ugyan nem vetettek véget az esztelen öldöklésnek, de a háborús pokol közepén pislákoló gyertyaként lángra gyúltak, és a mély sötétségben apró reménysugarat gyújtottak. A karácsonyi dallamok el tudták végezni azt a csodát, hogy a lövészárkokban is felébresztették az emberséget. Rádöbentettek arra, hogy a túloldalon, a másik egyenruhában is emberek vannak, akik nemcsak békés karácsonyt, de valós békét is szeretnének az emberek és a nemzetek között.

A felső hadvezetés azonban véget vetett a fegyverszünetnek, és a háború még négy évig tartott. Az áldozatok száma is megtízszereződött, de az az apró kis láng tovább dolgozott. Akik kezet szorítottak a szemközti árokokban lévőekkel, már nem tudtak ugyanúgy lőni a túloldalra...

Az 1914-es fronton történtek nyomán 2005-ben készítettek egy játékfilmet *Fegyverszünet karácsonyra* címmel. Nézhető film, de szerintem túl volt színezve. Az eredeti történet pislákoló fényt túlvilágították a rendezői reflektorok. Talán azért, mert nincs bátorságunk szembenézni azzal a rideg valósággal, hogy háborúban és békeidőben, még ünnepek idején is, tele van a világ és talán a szívünk is békétlenséggel. Éppen ezért van szükségünk arra, hogy meghalljuk a békehírnökök hangját és énekét, és örömmel tudjuk fogadni a béke követét, aki segíthet abban, hogy legyen bátorságunk letenni a fegyvert és elindulni egymás felé – karácsony után, az új évben is. ■

# Halljuk meg a leghalkabb panaszokat is

Kérdezni, felfedezni szeret Slezák Bence

**Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkészi hivatásra készülő hallgatóit szövegezzük meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Slezák Bence harmadik évfolyamos teológus-lelkész szakos hallgatóval hitbéli növekedéséről és a bizonytalanság hasznosságáról is beszélgettünk.**

– **Miért döntöttél úgy, hogy a teológiára jelentkezel?**

– Nem kifejezetten hívő családból érkeztem. Nagymamám hatására jártam hittanórára. Mivel otthonról nem volt meg a példám, így a hittan először alapvetően az intellektuális kielégülésemet szolgálta. Érdekelt, amiről ott szó volt, és szerettem kérdezni. Konfirmációm idején mindent megkérdőjeleztem, de így nagyon jó beszélgetéseink voltak a maglódi gyülekezetünkben a társaimmal és a lelkészünkkel, Németh Mihállyal. Az ifis időszak lett az, amikor egységesnek mondható istenképem lett. Hiába volt meg az érdeklődésem a teológia iránt, kezdetben nem éreztem magam lelkésznek valónak. Számos terület érdekelt, grafikai tanulmányokon és magyar szakon gondolkodtam. Végül csak a teológus-lelkész szakra adtam be a jelentkezésemet.

– **A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban tanultál. Mennyire vált meghatározóvá számodra a fasori lelkiség?**

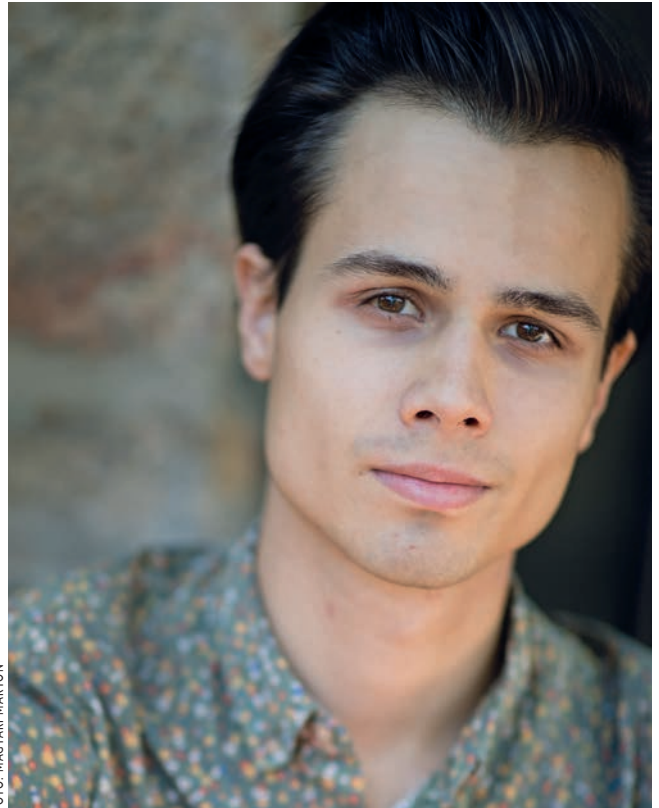
– Középiskolai tanulmányaimat a XVII. kerületi Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola és Gimnáziumban kezdtem, de onnan fél év után átjelentkeztem a Fasorba. Sok szempontból nagyon nyitott közösségbe érkeztem. Hitbéli növekedés tekintetében Csepregi András iskolalelkész hittanórái igazán meghatározók voltak. Először csak egy óra volt ez is a többi közül, de az érettségéhez közeledve az egyik kedvenc órámmá vált. Nagyon élveztem, hogy lehetett etikai kérdéseket boncolgatnunk, és valódi beszélgetések alakultak ki az órákon.

– **A teológiai tanulmányaid alatt melyik terület vált különösen fontossá számodra?**

– Nem tanszékhez kötött az érdeklődésem. Azok a tárgyak érdekelnek, amik gondolkodásra készítenek, és új, általam nem ismert témákat vagy ismert témákról új perspektívákat mutatnak meg. Szeretek felfedezni, kérdéseket feltenni, újabb ismeretekre szert tenni. Nagyon kedvelem a filozófiát, a vallástörténetet és a biblikus tárgyakat. Alapvetően a különböző teológiai megközelítések érdekelnek.

– **A kérdésfeltevés eszerint meghatározó az életedben. Hogyan éled ezt meg az egyházban, azon belül is a teológián?**

– Minél többen vagyunk, minél több ismerettel rendelkezünk, annál jobban ki tudunk alakítani egy olyan egységes nézetrendszert, ami közelebb vihet minket a kérdések mögött felfedezhető igazsághoz. Azt gondolom, hogy a bizonytalansá-



FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

gunkat is ugyanúgy fel kell vállalnunk, mint a biztos háttérünket. Ha valamilyen kérdésünk vagy kétségünk van, akkor nagyon jó, ha azt őszintén elmondhatjuk, megvitathatjuk. Erre a teológia nagyon jó lehetőség.

– **Milyennek képzeled a 21. század egyházát?**

– Nem elég, ha minél hangosabban hirdetjük az evangéliumot, meg kell hallanunk a leghalkabb panaszokat is. Fontos, hogy oda tudjunk fordulni a legkisebbekhez is, hogy váljunk nyitott, befogadó egyházzá. Lássuk meg, hogy mindenki, még az egyháztól a legtávolabbi fordulóban is megvan a spirituális éhség. Azt szeretném, ha olyan egyház lennénk, amely azt az embert is meg tudja szólítani, aki éppen először hall minket. Ez az egyház és egyháztagok, benne személy szerint az én felelősségem is.

– **Melyik a különösen meghatározó bibliai igéd?**

– „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet! – mondja Istenetek.” [Ézs 40,1] Nemrég olvastam az Andorka Eszter lelkészeiről szóló könyvet, amelynek ez a címe. Ez az ige a mindenki felé való feltétlen odafordulást jelenti, amivel bebizonyíthatjuk, hogy mi is Isten szeretete vagyunk.

■ GALAMBOS ÁDÁM

# Hányféleképpen önt el bennünket a zaj?

Év végi Tallózóinkban a csend fontosságára és szerepére hívjuk fel elsőként a figyelmet Csermely Péter biokémikus-professzor, hálózatkutató – az angyalföldi evangélikus gyülekezet presbitere – blogjának segítségével, majd a Budavári Hírmondóból szemlélünk egy evangélikus liturgiánkról szóló írást, végezetül pedig örömmel számolunk be egy igen speciális filmszemle evangélikus sikereiről.

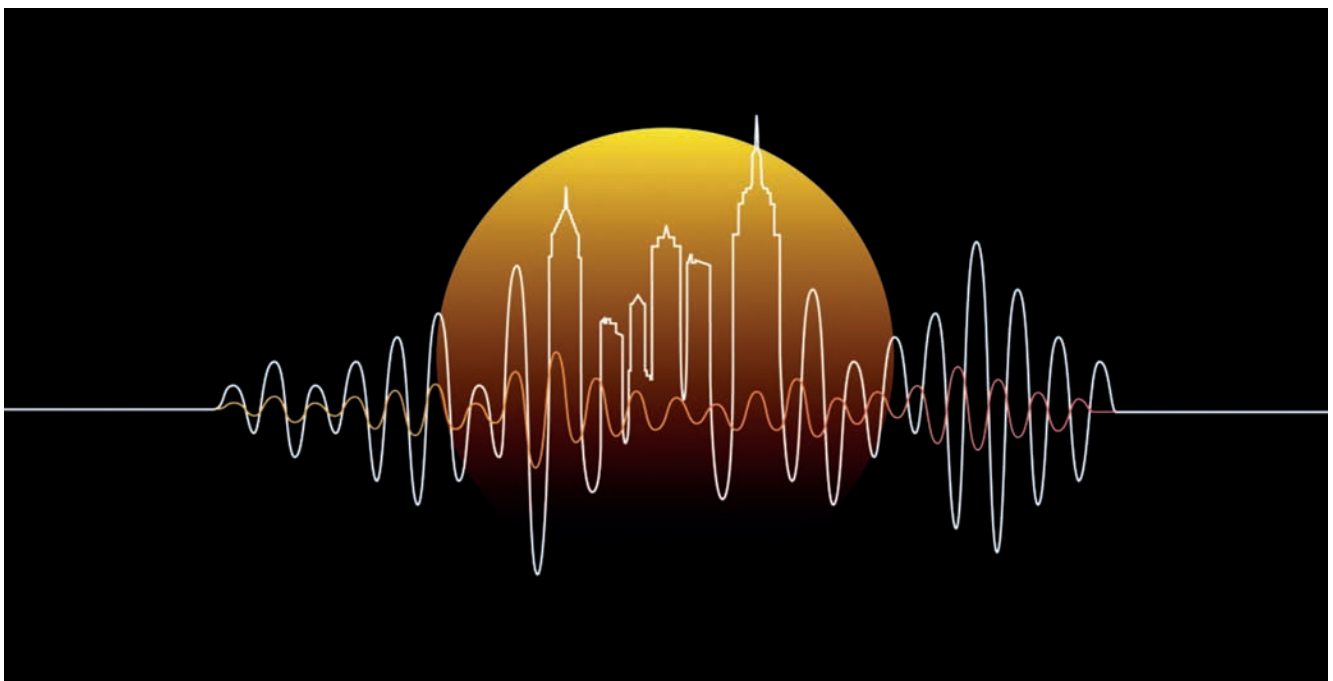
Ebben a korban sokszor panasz tárgya a felgyorsult világ zaja, amely fülsértő, és amely betemet minket. Érdeemes ennél a panasznál önvizsgálatot tartani. A világ zaja a legtöbbünket nem azért zavarja, mert csendet akarunk helyette. A világ zaja azért zavar, mert nem hagyja érvényesülni a mi saját zajunkat... Vegyük észre, hogy a legnagyobb zaj mi magunk vagyunk saját magunk számára. A saját, kiabáló lármánk pontosan a Mindenségtől zár el minket, amelynek az üzenete csak a Csendben válik hallhatóvá. Isten nem kiabál. Isten csendben van. A Csendben adja át nekünk magát, és – nagy ritkán – a csendben zendül meg a hangja is (amely egyszerű és tömör: magát megmutató, mindent megvilágosító és mindent betöltő).

Sokszor megpróbálunk készakarva csendben maradni. Ennek a magunk

ra erőltetett, hamis csendnek nagyon sok formája van. Hadd idézzem a hamis csend néhány formáját a karthauzi szerzetesek által írt, *A csend útján* című gyönyörűsége kötetéből: „Az első kísértés, hogy tevékenységgé alakítsuk a csendet. Bár ennek a fajta csendnek lehet értéke, valójában az akaratunk megfeszítéséből ered, amely a legkifinomultabb, ám egyben a legkártékonyabb tevékenység. [...] További kísértésünk, hogy öncélnak tekintjük a csendet. Úgy képzeljük, hogy a szív imájának, sőt, az egész szemlélődő életnek a csend a végcélja. Ebben az esetben a belső állapotunk a fontos, nem pedig az, hogy szeretettel és nyitottan viszonyuljunk Istenhez. Már nem is imádkozunk, hanem csak önmagunkat szemléljük. [...] Hasonló kísértés áldozatai vagyunk, ha önálló valóságként kezeljük a csendet. Mindenünk

a csend! Ha elcsitítjuk érzékszerveink, értelmünk és képzelőerőnk »zaját«, igazi öröm lesz úrrá rajtunk, és ennyi elég is nekünk. Semmi egyebet nem keresünk már. Nem vagyunk hajlandók folytatni a keresést. Akadálynak tűnik minden gondolat, amely felbukkan az értelmünkben, még akkor is, ha az Úrral kapcsolatos, vagy közvetlenül tőle ered. Ebben az esetben a csend az egyetlen isteni valóság a számunkra. Már nem imádkozunk. Semmi mást nem teszünk, mint hogy a csend nevű bálványunkat farigcsáljuk... Isten egymaga elég. Minden más merő semmi. Az igazi csendben mindig ez, az imádsággal összekapcsolódó alapvető valóság fejeződik ki. Akkor lakozik csend a szívünkben, ha már eltűnt belőle minden tisztátalanság, amely szemben állt az Atya országával. Igazi csend csak a tiszta szívben található, abban, amely hasonlóvá vált Isten szívéhez. Ez a magyarázata annak, hogy a valóban tiszta szív még akkor is tökéletes csendben tud maradni, ha mindenféle tevékenységbe merül, mert semmilyen szempontból nincs el-lentétben Istennel.”

■ Forrás: [Csermelyblog.hu](http://Csermelyblog.hu)



# Szomszéd rétje...

Ami a szádon, az a szíveden!

**Írásomban a liturgia fontosságára szeretnék rámutatni. Gondolataimat serkentette Kocsis Fülöp görögkatolikus püspök előadása, melyet a budavári evangélikus szabadegyetemen tartott. Az a kérdés izgat, hogy vajon mennyire vesszük komolyan a liturgiát.**

**M**ár a konfirmandusokkal is megtanuljuk, hogy az istentiszteletnek több része van. Az oltári szolgálat – azaz liturgia – keretezi az igehirdetést. Ez a görög eredetű szó azt a szent szolgálatot jelenti, amellyel a lelkünk készül arra, hogy az Istennel való találkozás megszülessen, és az ige befogadására és megtartására alkalmas legyen a szívünk.

sokak számára csak időkitöltésül szolgált. Voltak olyan vidékek, ahol a férfiak csak a főének alatt vonultak be a templomba. Mert az igehirdetés a lényeg! A liturgia olyan misztikus és „katolikusos”! És nekünk, az ige egyházának nem a misztikát kell fokoznunk, hanem az ígét kell érthetően magyaráznunk! – vallották nagyon sokan.



FOTÓ: SZABÓ D. KÁROLY

A magyarországi evangélikusok istentiszteleti liturgiáját jelentősen meghatározta a református, puritán hatás. Így az évszázadok alatt leegyszerűsödött, sőt – szabad ezt a kifejezést használni – szárazzá vált. Olyan eleme lett az evangélikus istentiszteletnek, amely nem is igazán fontos. Az igehirdetés rációra ható szavai fontosak voltak, de a liturgia sokszor ugyanazokat az imákat és ígéket tartalmazó ritmusa

Az 1936-ban (!) bevezetett énekes liturgia már nagy változásnak, előrelépésnek számított az addig használt rendhez képest. De korabeli írásokból tudjuk, hogy egyházunk népe azt a rendet, amelyet ma hagyományos evangélikus rendnek tekintenek sokan, akkor is forrongva fogadta, és a „katolikusos” jelzővel illette. Pedig Luther nem akarta a hagyományos (mise)liturgiát elvetni,

csupán a Szentírástól idegen elemektől akarta megtisztítani.

Ma olyan korban élünk, amikor minden téren nagy változásoknak lehetünk tanúi. A pedagógiában a frontális módszerek mellett megjelent az élménypedagógia. A poroszos, hagyományos előadásokat felváltotta az interaktivitás. Ma már múzeumba sem csak nézelődni megyünk, hanem nagyon sok lehetőség van arra, hogy mi magunk is aktívak legyünk. Elsősorban azért, mert ráébredtünk, hogy az emberi tanulási és elmélyítési folyamatok nemcsak a fejben elraktározott ismeretek alapján növekednek, hanem érzéseink és élményeink mélyítik a megszerzett tudást.

A liturgia valójában az istentiszteletnek az az élményekkel teli része lehet, amely segít abban, hogy a hektikus és terheket hordozó életünket odategyük a csendben Isten elé, és meglátva esendőségünket, átéljük a kegyelem áradását. A liturgia tehát akkor tölti be jól a szerepét, ha egyfajta lelki aktivitásra készítet. Lelki leborulásra – a sok kiborulás helyett. Lelki felemelkedésre – a sok üres feldobottság helyett! Arra, hogy átéljük: az Isten hordoz, és mégsem vagyunk kiszolgáltatottak! A liturgiánk íve ebben segíthet, hogyha tudjuk, mi miért hangzik el.

A szüntelen ismétlődő, minden istentiszteleten felhangzó mondatokat hallva akár le is zárhatja a szívünk, mert már a könyökünkön jönnek ki ezek a szavak. Ehelyett azonban arra készülünk, hogy a sokat mondott és hallott szavak a lelkünk mélyéig érjenek. Mert a liturgiára jellemző valójában az, hogy ami a szádon, az a szívünkön. A sokszor ismételt igei igazságok és imádságok a lelkünkben életre kelhetnek, és megmozgathatnak akkor is, amikor a templomtól távol, a hétköznapi küzdelmében kell helytállnunk.

Sokszor talán irigykedve nézzük más egyházak liturgiai gazdagságát, de közben ráébredhetünk arra, hogy evangélikus liturgiánk ismeretében csodás lelki élményt jelenthet minden istentisztelet. S még egy: a liturgiát nem lehet elrontani! Az igehirdetés sokszor függhet a lelkes helyzetétől, felkészültségétől vagy éppen attól, hogy mennyi terhet hordoz emberként ő is. De a liturgia adott üzenete mindig és minden formában hordozhatja számunkra az evangéliumot.

■ **BENCE IMRE** lelkész

*Forrás: Budavári Hírmondó – a Budavári Evangélikus Egyházközség hírlevele, 2018/4.*

# Ég és föld között

## Ágfalviak speciálisfilm-sikere

**A Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ Ágfalvi Pszichiátriai Betegtek Otthonának filmes közössége az Ég és föld között című portréfilm-jéért nagydíjat nyert a Budapesten megrendezett IV. magyar speciális független filmszeglén. Porga Krisztián, Ertl Tibor, valamint segítőkük, Szalay József a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által felajánlott díjat kapta a szakértő zsűri véleménye alapján.**



RÉSZLET A FILMBŐL

**M**i is a speciális film? Joggal kérdezheti bárki. A speciális filmzés egyik nagy érdeme, hogy mára a sérült emberek saját kezükbe vették segítők közreműködésével a kamerát, mert meg akarják mutatni magukat, gondolataikat, nehézségeiket, örömeiket és életüket. Az önkifejezést segítő filmes munka tíz éve indult Zsírán, és napjainkban a Magyar Speciális Mozgóképek Egyesülete közreműködésével zajlik. Azóta több mint száz speciális film készült, sok filmes csoport, műhely alakult az ország számos pontján, amelyek jelenleg is aktívan foglalkoznak filmkészítéssel.

A film kommunikációs lehetősége azért is fontos, mert a beszélt nyelv elvont, míg a kép, a mozgóképek egyértelmű és konkrét. A fogyatékkal élő emberek sok esetben fizikai vagy értelmi sérültségükből adódóan nehézkesen tudják kifejezni magukat. A legtöbb esetben saját életükből merítve készítenek filmeket, így egyrészt olyan világokat tárnak a nézők elé, amelyek csak ritkán és nehezen láthatóak, másrésztől míg saját életükkel, problémáikkal foglalkoznak, a kamerán keresztül szembe is néznek azokkal, önmagukkal.

Az ágfalvi filmes csapat Szalay József foglalkozásvezető irányításával szinte a kezdetek óta részt vesz a speciálisfilm-ké-

szítők rendezvényein, töretlen alkotókedvüket számos szép siker koronázta. Szalay József szerint az otthon lakói nyitottak az új dolgokra, így a filmzésben is észrevették a lehetőséget, hogy a külvilág számára megmutathatják magukat.

Az intézményben közel tíz olyan lakó van, akik részt vesznek a filmes munkában. Mindenki másban jó. Van, aki a kamerát kezeli, van, aki szerepel, van, akinek jó hangja van, így narrátorként hasznosítják a képességeit. Igazi csapatmunkát végeznek, amely a filmzésen túl sok lehetőséget ad kimozdulásra, tanulásra, szórakozásra, a találkozókön a barátkozásra. És természetesen élvezik, hogy a világ ilyenkor rájuk csodálkozik. Érzik, megélik, ahogy átértékelődnek a velük szembeni előítéletek.

A filmek megváltoztatják az emberek gondolkodását a pszichiátriai betegekről. Az elkészült alkotások nem közönségfilmek, inkább az érintettek életét bemutató szösszenetek. Az *Ég és föld között* című film egy lakó, Porga Krisztián életéről, sorsáról készült. Krisztián az ég és a föld feszültségében él, azt a munkát is elvégzi, amelyet más nem. Ugyanakkor olyan spiritualitás van benne, olyan Isten-élménye, tapasztalata, hite van, amelyet érdemes mindenkinek megismernie.

Bizony jó lenne, ha a speciális filmek üzenetét minél többen megismerhetnék! Gratulálunk a szép sikerhez!

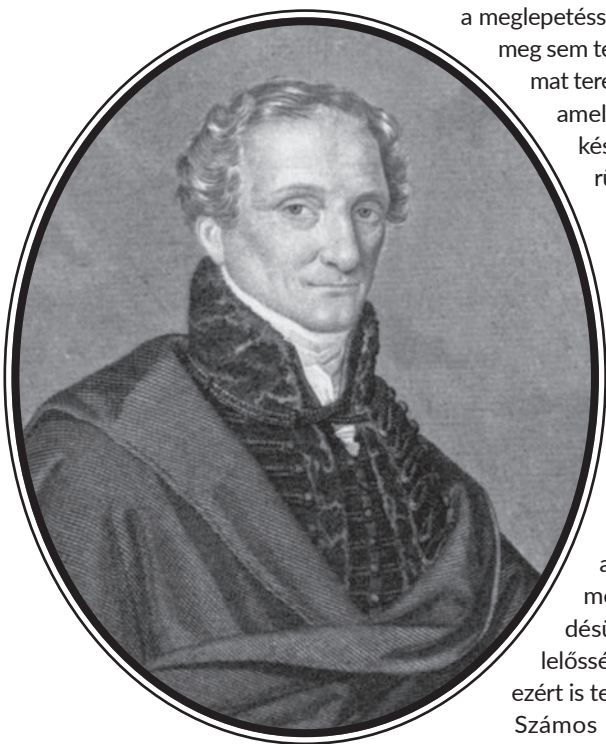
■ LOVASS TIBOR



Az alkotók: Ertl Tibor, a főszereplő Porga Krisztián és segítőkük, Szalay József

# Miért éppen Schedius?

**Amint olvasóink már értesülhettek róla, az immáron évtizedes múltra visszatekintő Szehlo Gábor-ösztöndíj mellett ez évtől egy új, Schedius Lajosról elnevezett támogatási rendszer is segíti egyházunk oktatási tevékenységét. Az elképzelés sokféle impulzus nyomán született meg.**



a meglepetésszerű találkozás a még csak meg sem terített asztalnál pedig alkalmat teremtett arra a beszélgetésre, amelyre korábban mindig csak készültünk, s amelyből kiderült: a Szehlo-ösztöndíjnek a felekezeti kiterjesztése iskoláink minden tanuló-jára nem várathat tovább magára.

Mindez azonban egy másik gondolati pályát is megnyitott, hiszen bármennyire követendő is Szehlo Gábor példája, a Magyarországi Evangélikus Egyház jövőjéért, az evangélikus ifjúság támogatásáért, egyházi kötődésük erősödéséért viselt felelősségünk nem lehet kétséges, ezért is tennünk kell.

Számos beszélgetés témája volt már, hogy az elmúlt három évtized örvendetes intézményi növekedésével miképpen lehetne legalább valamelyest összhangba hozni népmozgalmi adataink alakulását. Hiszen mindeddig sajnos erősen fordított az arány: minél több evangélikus iskola és diakóniai intézmény,

képes, vidám és tetterre kész evangélikus közösség tagjai lehessenek.

E cél érdekében persze sokan és sokféleképpen dolgoznak. S bár az evangélikus stratégia egyik alappillére a hálózatoság fogalma, vagyis hogy tudjunk egymásról, kapcsoljuk össze tapasztalatainkat, kezdeményezéseinket, mégis nagyon sok jó ötlet marad szűk körben. A felügyelők évente novemberben megrendezett országos konferenciájának talán az az egyik legfontosabb hozadéka, hogy a jó gyakorlatok terjedését segíti gyülekezettről gyülekezetre. Fontos azonban intézményesen is összekapcsolni az evangélikus hit és örökség hordozóit, kiegészítve, forrásokkal ellátva együttműködésüket.

A Schedius-ösztöndíj pont ezt a célt szolgálja. Hiszen a tehetséges, támogatásra érdemes evangélikus tanulótól azt is várjuk, hogy aktívan részt vegyen gyülekezetének munkájában. Az ösztöndíjas pályáját kísérnie kell a tehetségét felfedező pedagógus mellett a fejlődését általában régebben nyomon követő gyülekezeti lelkésznek is, a diáknak pedig a közösség előtt is számot kell adnia a munkájáról.

Névadóként azért esett Schedius Lajosra a választás, mert egyházunk történetét áttekintve talán az ő személyében összponstosul mindaz, aminek fontosságáról a róla elnevezett ösztöndíj szól. Német-magyar kétnyelvűsége gyerek-

**A**z impulzusok egyik legfontosabbika a Szehlo-gyerekek visszavisszatérő kritikája volt az egykori mentorukról elnevezett stipendium kapcsán. Szehlo Gábor egykori neveltjei azt kifogásolták, hogy csak evangélikus tanulók részesülhetnek az ösztöndíjból, noha a felekezeti kizárólagosság korántsem egyeztethető össze Szehlo Gábor szellemiségével, hiszen ő sem tett semmilyen különbséget a gyerekek között vallásuk, felekezetük vagy származásuk alapján.

Régen tudtam az idős tanítványok baráti zúgolódásáról, de a végső lökést egy váratlan találkozás adta meg múlt februárban egy osztrák sípálya nem túl barátságos melegedőjében. A déli órán a gyerekekkel éppen a magunkkal hozott szendvicsek elfogyasztására készültünk, amikor belépett a helyiségbe András Andor, akinek a közelmúltban második kiadásban is megjelent önéletrajzi kötetéből is tudhatjuk: idén lett nyolcvanöt éves. Nem tévedés, ő is hasonló (sí)cipőben járt, mint mi,

*Névadóként azért esett Schedius Lajosra a választás, mert egyházunk történetét áttekintve talán az ő személyében összponstosul mindaz, aminek fontosságáról a róla elnevezett ösztöndíj szól.*

annál kevesebb egyháztag. Lehet a számokat csürni-csavarni, de ez a tendencia nem sok jót sejtet. Korszellem vagy demográfia – a fogyás nem fátum: a Szentlélek munkáját segítő tettekre van szükség annak érdekében, hogy az utánunk jövő generációk is egy hitében megújulni

korától fogva biztosította számára a kitekintés, a tágabb tájékozódás lehetőségét, amely élete végéig a két kultúra közötti fontos közvetítővé tette. Ugyanakkor tudatosan törekedett a magyar nemzeti kultúra és tudomány erősítésére egy olyan időszakban, amikor ez korántsem



volt egyszerű. Ugyanez mondható el lutheránus hitéről: amikor soproni, pozsonyi és göttingeni tanulmányai után kinevezték a pesti egyetemre a filológia és az esztétika tanárává, a II. József halálát követő erős katolikus befolyású visszarendeződés éveit élte az ország. Gyors előmenetelét – hisz huszonnégy éves volt csak a kinevezésekor –, valamint azt, hogy később felmentették a jakobinus összeesküvésben való részvétel vádjára alól, Schedius nyilván jó kapcsolatainak is köszönhető.

Aligha lenne szerencsés persze, ha a mai evangélikus ifjúság elé egy „protektív” ifjú tudóst állítanánk példaként. Sokkal inkább arról van itt szó, hogy imponáló tudásával, társasági jártasságával és nyelvismeretével hamar utat talált olyan körökbe is, ahol befolyásos támogatókra lelt. Barátai, levelezőpartnerei a kor legkiválóbb tudósai és irodalmárai voltak: Kazinczy Ferenc, Kármán József, Berzeviczy Gergely. A cenzúrával szembeszállva segítette Kármán József *Uránia* című lapjának megjelenését, a németországi sajtóban pedig kiállt a bebörtönzött Kazinczy, Batsányi János, Verseygy Ferenc és Szentjóni Szabó László mellett.

A kulturális életben is aktív volt, egyetemi tevékenysége mellett 1796-ig a Kelemen László által alapított pest-budai magyar színtársulat dramaturgjaként

dolgozott. Schediusnak és feleségének, Elisabeth Windischnek a pesti háza a társas élet egyik központja volt, zenei és irodalmi estek, beszélgetések keretében jött össze náluk a szellemi élet színe-java, különös tekintettel az egyre erősödő lutheránus értelmiségre. Schedius lenyűgöző odaadással és szorgalommal vett részt a legkülönbözőbb társaságok, gyűjtemények, alapítványok létrehozásában, de még a Lánchíd építését támogatók közt is megtaláljuk.

Szerencsés, hogy Schedius Pestre jövelele egybeesett a Deák téri – ahogy akkoriban nevezték: Kohlmarkt [*Káposztapiac - a szerk.*] – Insula Lutherana létrejöttével, így a gyülekezet, a templom és az iskola épülése szempontjából is jó szolgálatot tett a fiatal professor fáradhatatlan tevékenysége. A Pesti Evangélikus Egyház megszerveződése a Deák téren, a katolikus dominanciájú városban a német módszertant követő korszerű oktatásnak és általában a tudományos életnek is nagy lendületet adott. Akkoriban a humán tudományok mellett a hazai evangélikusság számarányához képest a medicinában is erősen felülreprezentált volt.

A reformkori Pest lutheránus közössége kulcsszerepet játszott az ország modernizációjában, a felelős polgári gondolkodás megerősödésében. Schedius, aki József nádor harmadik feleségének, az

1819-ben Pest-Budára költöző Mária Dorottyanak a magyarnyelv-tanára lett, fontos szereplője volt e folyamatnak. A Pesti Evangélikus Egyház gondnokaként, majd felügyelőjeként, társaival s az ott szolgáló lelkészekkel együtt olyan hagyomány megalapozója lett, amelyért csak hálásak lehetünk, s amelynek folytatása közös, országos ügyünk.

Ezért viseli az új ösztöndíj Schedius Lajos nevét, aki 1768. december 20-án született Győrött. Születésének kerek évfordulójára is méltóképpen emlékeztetett az első Schedius-ösztöndíjasok vidám és tehetséges társasága. Reméljük, hogy saját környezetükben ők is követik majd stipendiumuk névadójának példáját.

■ PRÖHLE GERGELY  
országos felügyelő

#### Részlet egyházunk országos presbitériumának 6/2018. (IX. 20.) országos szabályrendeletéből

„1. § (2) A Schedius támogatás célja a kiemelkedően tehetséges és közösségi szellemű, evangélikus középiskolában tanuló, evangélikus felekezetű diákok támogatása.

(3) A támogatások célja továbbá az evangélikus értelmiség kinevelésének elősegítése.”

# Szilveszteri állapot

Egyáltalán nem volt ünnepi hangulatban Nagy Konstantin római császár. Betegség kínozta, viszkedett a bőre, ajka száraz volt, elhagyta az étvágy. A pogány orvosai által javasolt kezelés pedig egyenesen elrémitette. Azt tanácsolták neki, hogy ifjak vérével mossa le fájó tagjait, attól majd enyhül a szenvedése. Irtózva gondolt Konstantin a fiatal férfiak halálára. Szánalomra ébredt irántuk, és az akkori pápához, Szilveszterhez fordult jó tanácsért. A hagyomány szerint a pápa nem habozott, hanem megkeresztelte a rémült császárt.

Csodaszámba menő gyógyulását Konstantin nem is korábbi orvosainak és az általuk ajánlott gyógymódnak köszönhetette, hanem annak, hogy hallgatott a lelkiismeretére, és inkább Róma püspökének a szolgálatára hagyatkozott. A hálás császár ezután nyíltan támogatta Szilveszter pápát, és felkarolta a nyugati kereszténységet. Hitbeli kérdésekben a pápai felsőbbiséget a keleti egyházatyák véleményével szemben adománylevelében ismerte el. Sőt világi hatalmat is biztosított a püspöknek Róma és Európa nyugati része fölött.

I. Szilveszter nem véletlenül vonult be olyan pápaként a történelembe, mint aki jó és közeli kapcsolatokat ápolt a világi hatalmakkal. Uralkodása alatt jelentős templomépítések zajlottak, és pápaságának eseménye volt a 325-ben összehívott niceai zsinat is. Ezen a zsinaton egységesítették a Jézus személyéről és természetéről vallott nézeteket. A tanácskozás eredményeként született meg a keresztény tanítást mindmáig meghatározó *Niceai hitvallás*.

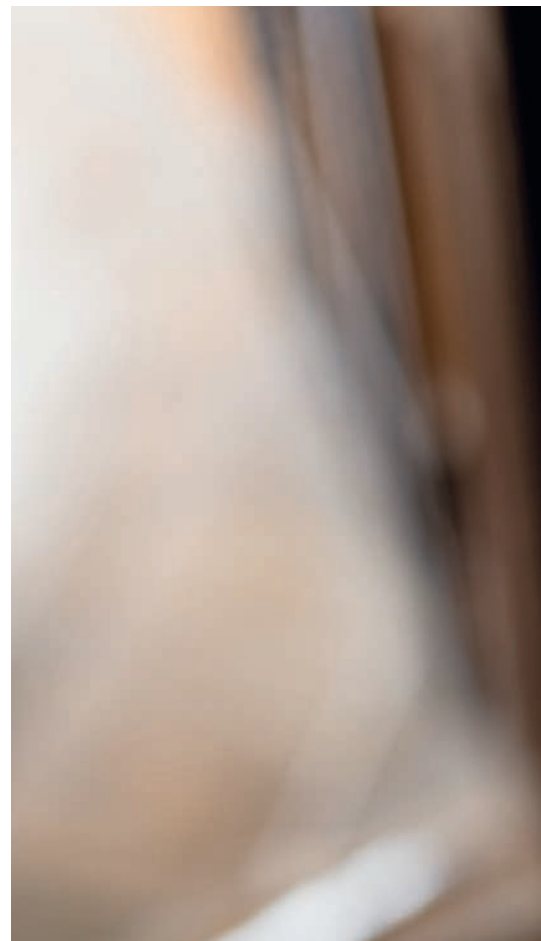
Búcsúzva 2018-tól, Szilveszter pápa neve – naptárunkban talán az óév utolsó bejegyzéseként – eszünkbe idéz egy hitvalló reálpolitikust. Személyében, szolgálatában történelmi mértékkel mérve kényelmesen megfér egymás mellett a niceai zsinat korszakalkotó hitbeli meggyőződése és a világi hatalmat is megnyerni és mozgósítani képes egyházépítő megfontolás. Lehet, hogy a hagyományok időről időre tarka köntösbe bújtatják a történelmi tényeket, ám az bizonyos, hogy a konstantini fordulat mögött Szilveszter pápa alakját is látnunk kell.

A világ változásának sebessége nem térítette el attól, hogy e változásnak az egyházra gyakorolt hatását felmérje. Tudta, mi volt a kereszténység érdeke akkor, amikor körülötte a teljes politikai berendezkedés a feje tetejére állt. Egyházvezetői képességeit igazolták egyrészt a gyarapodást anyagi értelemben bizonyító templomépítések és a keresztény közösségek állami dotációja, másrészt a jövőt meghatározó és utóbb a történelmi többséget jelentő teológiai döntések. A „cui prodest?” („kinek az érdeke?”) senecai kérdést akár Szilveszter is feltehetné volna a császárkornak e késői szakaszában.

Ám a küzdelmes korforduló mintha nem ért volna véget a történelem színpadáról leköszönő ókorral. Nagy Konstantin óta a keresztény világ – de a kört merész túlzással kitégítva az egész emberiség – szilveszteri állapotban él. Nemcsak az évek szárnyalnak az évek után, hanem az egyre gyorsulónak tűnő időben a sorsfordító események is szinte villámsebességgel követik egymást. Mindegy, hogy az ember császár-e vagy koldus: a különböző időszámítások szerinti óévektől búcsúzva, élete fordulóján megannyi kortárs sóhaja visszhangozhat Reményik Sándor *Vízválasztó* című versében:

*Ha kegyelmesen úgy tetszik Neked  
Sorsom, vagy Istenem,  
Hogy e mostani megpróbáltatásom  
Vízválasztó legyen,  
Amelynek kopár hegytaraján túl  
Eztáni életem  
Új forrása ered:  
Legyen, kérlek, e forrás  
Mélyebből fakadó,  
Nem magának-való  
Tisztultabb szeretet.*

A szilveszteri állapot a személyunktől javarészt független történelmi események számbavételén és taglalásán túl arra ösztönöz, hogy egyúttal saját „korfordulónkat” ismerjük fel és vállaljuk. A tegnapi önmagunknál való megrekedés, a keretproblémáknál való elakadás, a külső fenyegetésektől való félelem kínjai és rémsége helyett ma is élhetünk az apostoli orvossággal: ami mögöttünk van, azt elfelejtve, ami pedig előttünk van, annak



nekifeszülve futhatunk egyenesen a cél felé (Fil 3,14).

Szilvesztereste a krepp-papír végű trombiták és a csillagszóró petárdák nem a visszatekintés harci riadóját fújják és durrogják, nem a múlt megszokott értékelését követelik. Éberségre és készenlétre figyelmeztetnek inkább. Szilveszter a benső átrendeződésnek a jelképesen azután csak egy esztendő múlva, a következő év utolsó napján megismétlődő esélye. Sorsfordító lehetőség, miként valaha Nagy Konstantin álma annak bizonyult arról, hogy mit tegyen a halálra szánt ifjakkal. Ami orvosai szerint a gyógyulás nyeresége lehetett volna, kárnak tudta ítélni Krisztusért, akárcsak Pál apostol egykor a maga tudományát (Fil 3,7).

Óév és új év fordulóján, a vendégeskedés és a vendégvárás éjszakáján nem az a kérdés, hogy időben elkészülünk-e az ilyenkor szükséges és szinte kötelező kellékekkel, az ételekkel-italokkal, a díszítéssel, a szórakoztató játékokkal. A szilveszter legfontosabb kérdése az, hogy készek vagyunk-e Jézus fogadására. A naptárait lapozgató, azokat évente újabbakra cserélő, az eltűnt idő nyomában – Marcel Proust francia író regény-





FOTO: MAGYARI MÁRTON

folyamának címe szerint – kapkodva loholó emberiség és annak legnépesebb vallási csoportja, a kereszténység nem túlzottan elfoglalt ahhoz a 21. században, hogy Jézus érkezésén elmélkedjen? Már nemcsak a sportpályákon, de a templomokban és emberi kapcsolatainkra, a családunkra vonatkozóan is stopperórával mérjük a másodperceket. Jut-e időnk magára Jézusra? 2019-es naptárunk előjegyzéseiből felpillantva látjuk-e és halljuk-e őt, aki nem órával a kezében mondja tanítványainak: „*Boldogok azok a szolgák, akiket ébren talál az uruk, amikor megérkezik.*” (Lk 12,35–40)

Jézus nem hamis ígérető, aki korszakváltás idején fogadkozik, hogy holnaptól minden más lesz, majd holnapután ugyanott folytatja, ahol tegnap látszólag abbahagyta. Nem is józan mérlegelő, aki előre kiszámítható módon közli érkezését úgy, hogy azon már senki nem lepődik meg. A Jézusra várók olyan ünnepi ajándékokra számíthatnak, amelyben a leghatalmasabb földi méltóságok sem szokták részesíteni övéiket. Az őt fogadóknak saját maga készít fejedelmi vendégséget! A rá várakozókat asztalhoz ülteti, és felszolgál nekik. Akit azonban váratlanul ér

és készületlenül talál az érkezése, annak betöréshez hasonló, keserű élményben lesz része. Odavész minden, aminek élvezete közben róla megfeledkezett.

Az egyházi évben nemcsak ádvent, de szilveszter is a Krisztus-várás áldott ideje. Élünk úgy, vigadozzunk úgy, búcsúzzunk úgy a régítől, és üdvözöljük úgy az újat, énekeljük éjfélkor úgy együtt a nemzeti himnuszt, hogy tudjuk: ha éppen nincs is otthon, a ház valódi ura bármelyik pillanatban megérkezhet. A hirtelen elrepülő, szárnyas idő – amint Berzsenyi Dániel írta *A közelítő tél* című versében – az övé, nem a mienk. Szava nem a diplomatikus nyilatkozatok, a finoman elemző értékelések vagy a nyakatekert kommunikék hangja, hanem életünk és a történelem Urának sorsfordító figyelmeztetése.

Martin Heidegger német filozófus (1889–1976) szerint az ember e világi lény, de nem úgy létezik, mint egy kabát a szekrényben. A virrasztás, a várakozás az új évre és Krisztusra nem merülhet ki az ernyesztő semmittevésben. Az ébrenlét egyúttal készenlét is, a fontossági sorrend meghatározására képesítő mindenkorai lelkiállapot. Krisztust, az életűjítő

változásokat nem lehet egy szekrényben lógó kabát vagy a gondosan összehajtogatott és félretett nyári ruhák tehetetlenségével fogadni, amelyeket csak akkor veszünk elő majd, ha itt az ideje. Krisztus érkezésének az esztendő minden napján ideje van, nem kizárólag szilvesztereste.

Nagy Konstantin és I. Szilveszter régen elporladtak, de a történelmi korszakok és az emberi sorsok talánya mit sem változott az elmúlt másfél évezred alatt. A fizikai kihívások eltérők lehetnek ugyan, a lelki-szellemi válaszkényszer azonban egészen hasonló. „*Legyen derekatok felövezve és lámpásotok meggyújtva*” – mutat rá Jézus (Lk 12,35) kihunyo fényforrásainkra és ügyetlen lépéseinkre, amelyeket rosszul megválasztott öltözetünkben teszünk.

Némelyeknek vélhetően szűkebbre kell húzniuk a nadrágszíjat 2019-ben; ugyanazzal a mozdulattal szorítsuk meg egyszersemind az övet is a derekunk körül, és lobbantsunk olyan világosságot környezetünkben legalább szilveszter éjjelén, amelynek jótékony fénye az új esztendőt is beragyogja! Reményikkel együtt tudjunk mosolyogni:

*Azon is, ami fáj  
Azon is, ami e  
Világban vaksötét,  
Fáklyavivó legyek,  
Míg tart e furcsa lét.  
Legyek összeszedett,  
Szelíden is kemény,  
S hogy ne ítéltessem,  
Mégse ítéljek én,  
Nevessek a világ  
Játékai felett,  
De ez a nevetés  
Legyen egy ölelés,  
Amellyel mindenkit  
Magamhoz ölelek.*

*Elmúlik a világ  
És játékai is,  
Még kívánsága is,  
Szél szórja szét a színes szavakat,  
De sorsom lényegének,  
De lelkem Istenének  
Beszéde megmarad.*

Óesztendőt búcsúztató, új évet köszöntő házigazdakként ne feledjük: csak az tud ajtót nyitni Krisztus előtt, és csak az tudja méltó módon fogadni őt, aki otthon van a saját szívében.

■ BÁCSKAI KÁROLY

# Keresztyén élet és gyakorlati tudás

Nyolcvan éve tárta ki kapuit a nagytarcsai népfőiskola

„Magyarországon sajnos a 24. órában jöttünk rá arra, amit 50 évvel korábban kellett volna megtenni: nevelni, tanítani, felszabadítani és emberi körülmények közé juttatni a parasztságot és a tudás útravalójával elindítani az ifjúságot” – írta emlékirataiban Sztehlo Gábor evangélikus lelkész 1961-ben. Gondolatait az általa nyolcvan évvel ezelőtt Tessedik Sámuel Evangélikus Ifjúsági Missziói Intézet néven életre hívott nagytarcsai népfőiskola kapcsán vetette papírra. E mindössze hat évfolyamot megélt, a fiatalok „keresztyén életre való eljuttatását” szolgáló intézmény történetét idézzük fel.

Evangélikus egyházunk első népfőiskolájának nyitányául egy hazánkba látogató, finn és észti lelkészekből álló csoport 1937-ben tett nagylelkű felajánlása szolgált. Az akkori nagytarcsai lelkész, a huszonnyolc éves Sztehlo Gábor tolmácként kísérte északi kollégáit,

akik csodálkozva látták: a magyarországi lutheránusoknak nincs paraszti és iparos származású fiatalokat képző intézete. Holott a skandináv régióban akkor már mindennaposnak számított a népfőiskola intézménye. „Hazafelé útjukban tehát a vendégszeretet néminemű viszonzása-

képpen a Bécs–Berlin között közlekedő gyorsvonaton 1500 pengőt gyűjtöttek össze egy Magyarországon létesítendő ifjúsági nevelő intézet javára. Ez az áldozatos szeretet adta meg a lökést, hogy a gondolattal foglalkozzunk” – foglalta össze Sztehlo Gábor az indulást.

## Dán evangélikus mintára

Az iskolán kívüli népművelés ezen bentlakásos, intézményesített formája Nikolaj Frederik Severin Grundtvig dán evangélikus lelkész, költő és történész fejből patant ki az 1800-as évek első felében. Az ő ötletét valósította meg Christen Mikkel sen



Népfőiskolai tabló, 1942–1943

Kold tanár 1851-ben, amikor megszervezte az első népfőiskolát Dániában.

Öt téli hónapban át csekély tandíj ellenében tizenöt diák vehetett részt az első oktatáson. Olyan jól sikerült ez a próbálkozás, hogy hamarosan nemcsak a skandináv részen, hanem Európa-szerte létesültek hasonló típusú intézetek. Magyarországon Tessedik Sámuel evangélikus lelkész tekintjük e téren úttörőnek, aki már az 1700-as évek második felében létrehozott parasztfiúk számára egy gazdasági és ipari iskolát Szarvason.

A grundtvígi alapokon nyugvó népfőiskolai mozgalom hazai ügye mellé a népi írók is odaálltak az 1920–30-as években – közöttük Illyés Gyula –, és Móricz Zsigmond is támogatta. Írásaikkal, előadások tartásával, illetve pénzgyűjtéssel szorgalmazták a parasztfiúk képzését. E törekvést a különféle katolikus és református ifjúsági mozgalmak is sokszínű programkínálattal támogatták.

## Finn segítség, magyar összefogás

Mіндеzen előzmények után jogosnak tűnhetett az északi lelkészküldöttség hiányérzete amiatt, hogy az amúgy jelentős számú magyar evangélikus egyházban 1937-ben még nem épült ki a népfőiskola rendszere. Nagylelkű pénzfelajánlásuk azonban elindította az alapítás folyamatát.

1938 januárjában a népfőiskolát szervező bizottság pénzkérő levélben szólí-



Az egykori népfőiskolai épület jelenleg a nagytarcsai falumúzeumnak ad otthont

totta meg az egyház népét – igen eredményesen, mert fél év alatt összegyűlt a kellő összeg a nagytarcsai intézet első épületére, a „magyar házra”. Ebben kapott helyet a konyha, a kamra, az ebédlő, illetve a tanuló-, az előadó- és a műhelyterem.

A finn testvérek továbbra is támogatták a magyar ügyet, és hamarosan meghívták Sztelhó Gábort egy három hónapos gyűjtőkörútra. Ezt szintén siker koronázta: megépülhetett a második ház. Ez a tizenhat férőhelyes és mosdóval el-

látott épület hálából a „finn ház” elnevezést kapta.

Az „alapokmány-elhelyezési ünnepre” 1938. október 23-án került sor, az istentiszteleten Túróczy Zoltán lelkész hirdette az ígét. A népfőiskola pedig még az év november 15-én szélesre tárta kapuit az első tanfolyam résztvevői előtt. Az első tíz hallgató az ország kilenc településéről érkezett, hogy az 1939. március 20-ig tartó öt hónapos időszakban minél szélesebb körű ismeretekre tegyen szert.

Valószínűleg minden érintett örömmel olvasta az *Evangélikus Életben* 1939. március 18-án megjelent *Ötezer pengő egy hét alatt* című cikket, amely arról számolt be, hogy a Stühmer Frigyes alapította csokoládégyár tulajdonosai, a Dreher-Haggenmacher-sörgyár és még néhány adakozó pénzfelajánlásának jóvoltából felépülhet a népfőiskola harmadik épülete is. Ez az úgynevezett Stühmer-ház lehetőséget biztosított arra, hogy a tanfolyami hallgatók kényelmesebben éljenek. A három épület közül ez utóbbi még mindig áll, jelenleg a nagytarcsai falumúzeumnak ad otthont.

## Lélekformáló hatások

Az intézet „szervezeti szabályzata” a következőképpen rögzíti a népfőiskola rendeltetését: „Az evangélikus mezőgazda-, iparos- és tanuló ifjúságnak a Biblián és hitvallásainkon alapuló keresztyén életre



Népfőiskolai emlékkiállítás 2015-ben



Népfőiskolások 1941-1942-ben

való eljuttatása és a mindennapi életben szükséges gyakorlati és elméleti tudással való felszerelése. Ifjúsági vezetők nevelése és továbbképzése. A külmissziói munka iránti érdeklődés és felelősségérzés felébresztése és erősítése.”

Az intézet működésére vonatkozóan így fogalmaz: „Az őszi és téli hónapokban mezőgazda ifjakat gyűjt keresztényen életközösségbe és a megállapított munkarend szerint lélekformáló hatások alá igyekszik őket juttatni, hogy egyházuknak, hazájuknak és közéletüknek élő keresztény tagjaivá válhassanak. A nyári hónapokban hasonló céllal az iparos- és tanuló ifjúságot gyűjti össze. Konferenciákat és tanfolyamokat rendez, vasárnapi iskolai, ifjúsági, egyesületi, cserkész stb. vezetőknek. Külmissziói kurzusokat és gyűléseket szervez, elsősorban ifjúsági vezetők és nevelők számára.”

Az intézet anyagi háttérét főképpen adományok, segélyek, a résztvevők hozzájárulása és konferenciák rendezése biztosította. A népfőiskola igazgatója a havonként több mint ezer példányban nyomtatott és sorszámozott *Körlevélben*, valamint az évenként kiadott *Értesítőben* számolt be az intézmény mindennapjairól, anyagi helyzetéről, a soron következő feladatokról, céladományokról. Ezekben olvashatunk például az oktatott tárgyakról is. A tanárok elsősorban az evangélikus egyház tagjai – lelkesek és különböző munkaágak képviselői – voltak, akik ingyen vállalták a Nagytarcsára való kijárást.

A népfőiskola fenntartója a Magyarhoni Ágostai Hitvallású Evangélikus Missziói Egyesület volt, így nem meglepő, hogy az első helyen a hitélettel kapcsolatos tárgyak szerepeltek. A hittan tantárgy keretében a bibliaismeretre hetenként

három óra jutott; tanulmányozták Luther *Kis kátéját*, és egyháztörténeti órák is voltak. A nap minden reggel „csendes idővel” kezdődött, amely az egyéni elcsendesedést szolgálta.

Az intézet hallgatói természetesen minden vasárnap részt vettek az istentiszteleten, és a gyülekezeti munkával való ismerkedésük során megtanulhatták például a vasárnapi iskola vezetésének szakmai fogásait is.

## Tankert és kézimunka

A közismereti tantárgyak tematikáját – a már idézett szervezeti szabályzat jegyében – úgy alakították ki, hogy az elsajátított ismereteket a tanfolyamokon résztvevők használni tudják a mindennapjaikban. Így az anyanyelvi órákon nemcsak az írás-olvasást gyakorolhatták, de megtanulták például a nyugták, kötelevények,

kérvények, számlák megírásának rejtelmeit is, illetve minden héten fogalmazást kellett írniuk olyan gyakorlati témákban, mint az „én istállóm” vagy „a községház és munkája”.

A történelemórán a magyarság történetét vették át, és tanultak társadalomtudományt, természetrajzot, gazdaságtant, földrajzot, közgazdaságtant, egészségtant, számtan-mértant, könyvvitelt és ének-zenét is.

Az elméleti tárgyak mellett gyakorlati órák is voltak. Tankertekben próbálhatták ki a mezőgazdálkodásról hallottakat, a kézimunka-foglalkozásokon pedig elsajátíthatták a kosár- és vesszőfonás, az asztalos- és a bádógosmunka alapjait. Ezen alkalmakon készültek kukoricaháncsból lábtörlők, fűzfavesszőből kosarak, fából polcok, képrámák, zsámolyok, székek és asztalok, bádógból poharak, tölcsérek, tejsík vagy szappantartók. A háborús évekre való tekintettel pedig volt, aki a katonaládáját készítette el, amelyet hamarosan használatba is vett...

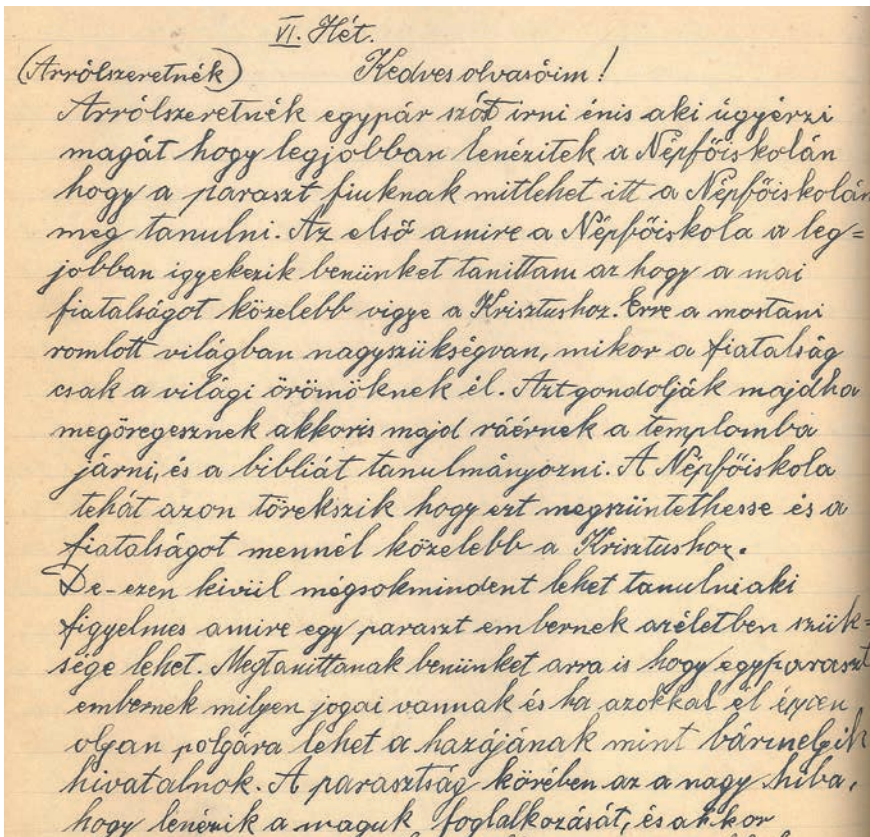
## Krónika a Rovásfüzetben

A hallgatók rendszeresen részt vettek önképzőkori foglalkozásokon is, amelyeken egy-egy kijelölt személy valamely témában felkészült, előadást tartott, majd viták, beszélgetések keretében megvédte az álláspontját. Az alkalmakat rendszeresen színesítették szavalatok is.

A gyűlésekről jegyzőkönyv készült, ezeket pedig az úgynevezett *Rovásfüzet*-



Népfőiskolai kiállítás részlete az 1980-as évekből



Részlet a Rovásfüzetből, 1940. december 12.

ben rögzítették. Ma már felbecsülhetetlen értékű egyháztörténelmi és kordokumentum ez a 182 lapból álló, bőrkötéses könyv, amely négy évfolyam krónikáit és a növendékeknek a népfőiskoláról alkotott véleményét is tartalmazza.

A tanfolyamok krónikásai szívesen megörökítették a mindennapok örömteli vagy épp mulatságos eseményeit is. „Jött azonban helyettük egy új fiú, Győri János nevű ifjú, aki az öserőt, az igazi parasztembert képviseli nálunk. Meg kell adni, ezzel az erejével nagyon visszaél. Erről különösen e sorok szerény írója tudna sokat beszélni. No, de én megbocsátó vagyok, és különben is mindig visszaadtam neki, amit ő adott nekem. Egyébként

már kezd megjavulni” – tudósít az egyik bejegyzés szerzője.

Ma is meghatározó olvasni a vidéki fiatalok kézzel írt beszámolóit, amelyekben leírják, milyen felejthetetlen élményt jelentett számukra Budapest szépsége. A költői vénával megáldott krónikásoknak köszönhetően pedig számos rímbe szedett visszaemlékezés is maradt ránk a nagytarcsai népfőiskola éveiből.

## Polgára a hazájának

„A harmincas évekre a romboló társadalmi ellentétek, a földműves népesség kismizmizése, megalázása következtében egyes protestáns vidékeken a lakosság jelentős része erkölcsileg meghasonlott, anyagilag megrokkant. Az egyházi népfőiskolának ezért is volt óriási jelentőségük: erkölcsi megújulást kínáltak, hiszen a Tízparancsoltnál nincs stabilabb értékrend” – mutatott rá dr. Andrásfalvy Bertalan Széchenyi-díjas néprajzkutató, professor emeritus, az Antall-kormány művelődési és közoktatási minisztere a vele készült interjúban (Evangélikus Élet, 2015. október 18.).

A népfőiskolák jelentőségét a tanfolyamokon részt vevő fiatal emberek is többször megfogalmazták az említett Rovásfüzetben. Az 1940/41-es tanévben megszervezett harmadik tanfolyam egyik hallgatója a következő bejegyzést írta: „Ar-

ról szeretnék egy pár szót írni, [...] hogy a parasztfiúknak mit lehet itt a Népfőiskolán megtanulni. [...] amire egy parasztembernek az életben szüksége lehet. Megtanítanak bennünket arra is, hogy egy parasztembernek milyen jogai vannak és ha azokkal él, éppen olyan polgára lehet a hazájának, mint bármelyik hivatalnok. A parasztság körében az a nagy hiba, hogy lenézik a maguk foglalkozását, és akkor magától értetődik, hogy ellenséges szemekkel néz a vasaltnadrágos urakra, mert szerinte az az oka, hogy szegénységben kell élni. Pedig nagymértékben a parasztnak az okai. Ahelyett, hogy összefogtak volna és a maguk jogait is érvényesíthették volna, szét húztak és csak azért is a másik pártokhoz álltak, hogy a másik szegényembernek ne legyen igaza. Ezen akar a Népfőiskola segíteni, hogy aki paraszt, büszkén merje azt mondani, hogy ő paraszt.”

A több hónapos, bentlakásos intézmény ezenkívül egyfajta kovász szerepet is betöltött. A népfőiskoláról hazatért ifjak nemcsak a földműveléssel, gazdálkodással kapcsolatos ismereteiket tudták a mindennapokban felhasználni, hanem környezetükben jelentős missziói hatást is kifejtettek. Többen például bibliórakat vagy egyéb lelki alkalmakat szerveztek társaiknak.

## Pótolhatatlan hiány

A második világháború viharai megtépázták a népfőiskolákat is, a háború után, az 1940-es évek végén kialakult politikai helyzetben pedig meg is szűnt a parasztfiúságnak ez az iskolán kívüli oktatása, vallási és hazafias nevelése. Fel lehet-e mérni, mit veszítettünk a népfőiskolák felszámolásával? – tettem fel a kérdést Andrásfalvy Bertalannak az említett interjúban.

E rövid történelmi visszatekintés befejezéseként álljon itt a professzor erre adott válasza: „Nagyon sokat. Ha nem jön a második világháború, akkor a népfőiskolák hatásai beértek volna – de ugyanezt mondhatjuk a regöcskerészetről, a népi írók kiváltotta hatásról és az északi, főleg finn mintákról is. Idővel pedig létrejött volna a társadalmi kiegyenlítődés, megszülethetett volna a földreform és a nemzet egészében való szolidáris gondolkodás. Mindez a reform pedig belülről forrt volna ki. Pótolhatatlan hiánnyal járt tehát, hogy minderre nem kerülhetett sor.”

■ BODA ZSUZSA

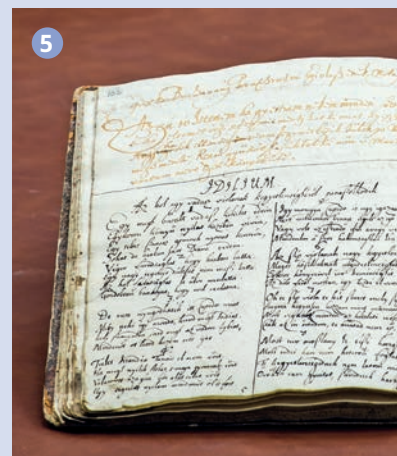
### Rendező voltam egy bálban

Rendező voltam egy paraszt bálban.  
Ott nem volt nálamnál senki boldogabb.  
Karomon nagy büszkén vezetem be  
A piros arcú paraszt lányokat.

Egy kislány kedvesen rám nevetett.  
Rendező voltam...  
S e perctől fogva  
Csak én nem voltam rendezett.

SZELSZKI MIHÁLY  
(1941. december 20.)

# Képes visszatekintés



FOTÓK: KISS TAMÁS



FOTÓ: TÓTH KRISTÓF / SZÉLRŐZSA



6



7

FOTÓ: FABINY TAMÁS ARCHÍVUMÁBÓL



FOTÓ: GALAMBOS ÁDÁM



8

FOTÓK: HORVÁTH-BOLLA ZSÚZSANNA



FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

**1.** Gáncs Péter június 30-án átadta pásztorbotját utódjának, a Déli Egyházkerület frissen beiktatott püspökének, Kondor Péternek • **2.** A leendő evangélikus rehabilitációs-ápolási szakkórház épülete Budapesten • **3.** A legkisebbek áldásban részesültek a Szélrőzsa találkozó záró istentiszteletén július 29-én Bükön • **4.** Igehallgatók az országos evangelizáción október 6-án a Deák téri templomban • **5.** Az Országos Széchényi Könyvtárból az Evangélikus Országos Könyvtárba került 17. századi kézirat, a Balassakódex • **6.** Egyházunk XI. zsinatának első ülészakán a pulpitusnál Fabiny Tamás elnök-püspök • **7.** Fabiny Tamás iraki keresztény testvérekkel májusban Karamban • **8.** Gáncs Péter felszentelte Pestszentimrén a kastélydombi Luther-kápolnát

# Jézusról tanulni – színezve, ragasztva

A Luther Kiadó matricáskönyve, színezője gyerekeknek



FOTÓ: BALLA MÁRIA

**E sorok írójának első Biblia-élménye egy nagyalakú, vastag, piros kötésű könyv volt szép, színes rajzokkal. A „régiben” azonban nem volt általános, hogy szemet gyönyörködtető, igényesen illusztrált kiadványok segítsenek a gyermekeknek elmélyíteni a hittanórákon tanultakat. A Luther Kiadó immár harmadik éve élen jár a bibliai történetek élményszerű közvetítésében gyermekek számára, idén például a Jézus élete című matricáskönyvvel, színezőfüzettel és falinaptárral. Péterné Mestery Ritával és Mrkva Renátával, egyházunk országos irodája gyülekezeti és missziói osztályának gyermek- és ifjúsági referenseivel, a színezőfüzet szerkesztőivel beszélgettünk arról, milyen ismeretterjesztő kiadványokat érdemes a kicsik kezébe adni.**

– Egy kiadvány csupán eszköz, nem cél. A cél Jézus Krisztushoz vezetni, a Szentírás fellapozására biztatni a gyerekeket és persze a történeteket megjelenítve megismertetni őket a Biblia világával, szereplőivel. Önök hogyan emlékeznek az első bibliaélményeikre?

**Mrkva Renáta:** Az első emlékem egy gyermek-istentisztelethez kötődik. Onnan datálódik egy hangulat, egy élmény, ami megfogott, onnantól a kötődés teljes

mértékben kialakult: hogy fontos Jézus életéről tanulni. A lelkész mindig a történeteket mesélte el.

**Péterné Mestery Rita:** Idősebb vagyok, mint Reni, az én gyerekkoromban nem volt ilyen rengeteg színes kiadvány, mint ma. Én arra emlékszem, hogy a szüleim könyvespolcán egy régi, nagy, fekete kötésű Károli-Biblia volt. Először a konfirmációs oktatás során találkoztam bibliai történetekkel. Rettenetesen csú-

nya hittankönyvünk volt, régi, avított. De nem is amiatt jártam előkészítőre. Megvallom, igazából egy piros versenybicikli vonzott oda. Ugyanis amikor a bátyám konfirmált, egy csodálatos, ötsebességes biciklit kapott. Aki a nyolcvanas években élt, az tudja, hogy ez mekkora dolog volt akkoriban. Aztán ahogy a lelkészünk mesélte a bibliai történeteket, nagyon megfogott. Szóval Renihez hasonlóan nekem is az első élményem a szóbeli mesélés. Így ragadtam ott a gyülekezetben.

– És megkapta a biciklit?

**P. M. R.:** Nem, hanem egy piros manikűrkészlet lett a jutalmam. A szép színes kiadványokkal pedig már inkább csak felnőttként találkoztam. A mai napig rácsodálkozom, amikor a hittanosaim elhozzák a képes Bibliájukat.

– Lelkészfelkészítőként, édesanyaként, hitoktatóként mi a tapasztalata, mi fogja meg a legjobban a gyermekeket? Matrica, színezés, kézműveskedés, egyebek?

**P. M. R.:** Igen, ezek mind fontosak. Jó, ha egy kiadvány színes, de még jobb, ha a gyerek színezheti ki, vagy ragaszthatja bele a matricákat. Sok függ a grafikusától is, fontos, hogy érthető, gyermekközeli illusztrációkat készítsen. Kállai Nagy Krisztinának a képei, akivel harmadik éve dolgozik együtt a Luther Kiadó, ilyenek.

– Az ő keze munkája a Luther Márton életét bemutató falinaptár és matricásalbum is, amelyet a Pál apostol nyomában „előzött meg” 2016-ban.

**M. R.:** Nagyon közel hozza a gyerekek számára Jézust. Tudatosan egészen egyszerű szövegekkel dolgozunk, hogy a kicsik minél könnyebben el tudjanak mélyedni abban, hogyan élt a Megváltó a földi életében, és milyen csodákat tett. S tényleg: a legkisebbek is meg tudják érteni, és kreatívan fel tudják dolgozni. Ez a tanulási folyamat élménnyé válhat számukra, mert a matricákkal ők maguk „keltik életre” a történetet, miközben sok fontos ismeretet is elsajátítanak.



**P. M. R.:** A 2019-es falinaptár tizenkét képben jeleníti meg Jézus életének legfontosabb jeleneteit a születésétől fogva, rövid magyarázó szövegekkel és igékkel. Mint négygyermekes anyuka nagyon értékelem az egyes hónapoknál a jó nagy táblázatot, amelybe mindannyiunk programjait, elfoglaltságait be lehet írni. Tapasztalatból tudom, hogy egy ekkora család életét működtetni, mindent rendben tartani komoly logisztika. Mi kezdetől fogva ezt a naptárt használjuk, és így mindenki látja, hogy ki merre szalad aznap.

**- A Jézus élete - bibliai színező azonban vadonatúj. Hogyan egészíti ki a matricáskönyvet és a naptárt?**

**M. R.:** Nagy volt az igény arra, hogy a gyerekek kézbe tudjanak venni valamit, amivel kifejezhetik a kreativitásukat. Elkezdtünk gondolkodni. Ekkor jött a színező ötlete, amely nemcsak ábrákat tartalmaz, hanem minden oldalon egy-egy rövid mondatban megtalálható a történet summája is. Feltüntettük az igehelyeket is, így az adott rész kikereshető a Bibliából, mert fontos, hogy a Szentírásból is megismerjék a gyerekek a történeteket.

**- P. M. R.:** A másik elgondolás szerint 2019-ben valamennyi gyermekprogramunk fókuszában Jézus élete áll, Lukács evangéliuma alapján. A mottó az a jézusi mondat, hogy „...én vagyok”. [Lk 24,39b] Hisszük, hogy ő az életünk közepe, a mozgatórugója, ő a Megváltónk, és nagyon örülünk, hogy ezt a témát dolgozhatjuk majd fel a gyerekekkel a bábvesztiválon, a hittanversenyeken. Minden most megjelent kiadványunk segédanyagként,

motivációs eszközként is szolgál a lelkészeknek, hitoktatóknak a felkészüléshez.

**- Az album, a színező, a naptár készítőinek - önöknek, valamint Koltainé Somogyi Lillának, Zsugyel-Klenovics Katalinnak és Kállai Nagy Krisztinának - a szándéka egyértelmű. Fontos, hogy a kisgyermek biblikus, teológiaiag pontos és korukhoz illő tartalommal és vonzó képi világgal találkozzanak. A segédeszközök célja, hogy a gyermek közel kerüljön Jézushoz, megismerje, megszokja, megszeresse a közösséget, lépésről lépésre fejlődjön hitében, tudásában. Ehhez - ahogyan említették - a lelkész, a hitoktató személye, szerepe, munkája kulcsfontosságú.**

**P. M. R.:** A legtöbb ember vizuális típus. Ha a képek bevésődnek a gyerekek lelkébe, az agyuk kis hátsó zugába, akkor később is előjönnek majd a kedves emlékekkel együtt. Ugyanakkor közösségépítő hatása is van a matricásalbumnak: tudjuk, hogy sok gyülekezeti lelkész, hitoktató nem egyszerre adja oda a matricákat, hanem a tanév során apránként, a gyülekezeti alkalmakon. A színezőnél pedig elsősorban a kisgyerekekre gondolunk: ovisokra, alsósokra. Az én már nagyobbacska gyerekeim és hittanosaim is azonnal „lecsaptak” rá. Amikor felsősöknek tartottam gyerek-istentiszteletet, a színezőt csak illusztrációnak vittem be. Hát, elkönyörögtek tőlem, hogy kiszínezhessék.

**- Szóljunk röviden arról is, milyen programokat kínál jövőre a gyerekeknek, illetve a hitoktatóknak, lelkészeknek a gyülekezeti és missziói osztály.**

**M. R.:** A célunk az élményadás, illetve az, hogy az élményeken keresztül megismertessük a gyerekekkel Jézust. A jövő év nagy projektjei az országos hittanverseny - a megyei fordulóját március 9-én, az országos fordulóját március 30-án lesz -, illetve az országos bábvesztivál április 13-án. Ez utóbbit el is játszhatják a gyerekek a megtanult evangéliumi történeteket, felhasználhatják a kreativitásukat, bemutathatják, szerintük hogyan is történhetett az, ami a Bibliában le van írva. Ezeknek a szervezésében vagyunk jelen. Minél nagyobb és minél szebb rendezvényeket szeretnénk megélni együtt a közösségben.

**P. M. R.:** A tavaszi határidők előtt hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy felhívjam a figyelmet egy közeli eseményre. Szervezünk egy bábképzési napot január 12-én, szombaton lelkes gyülekezeti tagoknak, laikusoknak, de főként lelkészeknek és hitoktatóknak. Az a szándékunk, hogy minél több gyülekezetet „belelkecsítsünk”. Olyan meghívott vendégek fognak előadni, akik évek óta részt vesznek a bábversenyen, és természetesen profi bábművészek is közreműködnek. A képzési napra a jelentkezés határideje január 5-e, szombat, de nem baj, ha a java már decemberben befut. A *Gyulmisz.lutheran.hu* honlapon lehet tájékozódni, illetve jelentkezni a programokra.

**M. R.:** Remélem, sokan akár karácsonyra megkapták a matricásalbumot és a színezőfüzetet. Hiszen ez élmény és tanulás - és ennél mi lehetne jobb ajándék?

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA



FOTÓ: SZABÓ D. KÁROLY

• **Jézus élete - bibliai színező.**  
Szerkesztette: Péterné Mestery Rita - Mrkva Renáta; grafikus: Kállai Nagy Krisztina. Luther Kiadó, 2018. Ára 280 forint.

• **Jézus élete - matricáskönyv Lukács evangéliuma alapján.**  
Szerkesztette: Koltainé Somogyi Lilla és Zsugyel-Klenovics Katalin; grafikus: Kállai Nagy Krisztina. Luther Kiadó, 2018. Ára 1290 forint.

• **Jézus élete - családi falinaptár 2019.** Grafikus: Kállai Nagy Krisztina. Luther Kiadó, 2018. Ára 1500 forint.

# Ne álmodozz, tervezz!

Újévi fogadalom helyett  
tudatos lelki fejlődés

**Közhely, hogy rohanó világban élünk, néha mégis a legtöbbet emlegetett szöfordulatok hordozzák a legnagyobb igazságokat. Nehezen adjuk oda az időnk, valószínűleg a pénzünkönél is jobban ragaszkodunk hozzá, mégis kifolyik az ujjaink közül. Nincs időnk egymásra, magunkra, Isten pedig sokszor csak az utolsó a sorban. Tudatosság nélkül szinte lehetetlen kilépni ebből a körből – hogy sikerüljön, abban a papíralapú, úgynevezett évtervező füzetek is segíthetnek.**

**F**ontos hogy fejlődjünk önismeretünkben és istenkapcsolatunkban is. Az óév lezárásaként, az új évre készülve gondoljuk végig, mi az, ami segítheti lelki növekedésünket!

Az idő múlásáról és a pillanatok elszalasztásáról írta Kovács Barbara pécsi evangélikus lelkész: „Így megy el mellettünk szépen az egész élet évről évre, ezért érezzük azt, hogy rohan az idő: mert igazából nem vagyunk benne jelen. Ugyanis folyamatosan valami másra koncentrálnak, valami mást akarunk, máshol akarunk lenni, másokkal akarunk beszélgetni, mint akik mellettünk ülnek. Eközben azonban lekéssük azokat a pillanatokot, amelyeket élvezni tudtunk volna, ha éppen nem másra koncentráltunk volna. A gondolatainkban, elképzeléseinkben élünk a valóság helyett, ezért a pillanatok egy szempillantás alatt peregnék le a szemünk előtt anélkül, hogy észrevennénk.” *(Így ne maradj le a legjobb dolgokról 2018-ban! – Kötőszó blog, 2018. január 4.)*

## Rögzíteni a röppenő gondolatot

Sokan szeretik, ha lubickolhatnak a programokban, ha állandó nyüzsgés veszi körbe őket. Könnyen magával tud ragadni ez az életstílus, amely azonban hamar odáig vezethet, hogy csak kergetjük a feladatainkat, ráadásul könnyen megfeledekezünk a lelki fejlődésünkről is. Dívatos az új év elején tett fogadalom, a

„mostantól másként lesz”, a változtatáshoz azonban nem elég a nagy elhatározás, a kezdeti lelkesedésnek ki kellene tartania egész évben, ez pedig jóval kevesebbeknek sikerül.

Megfogadhatjuk, hogy többet olvassuk a Bibliát, hogy optimistábbak leszünk, de ha nem marad lenyomata a vállalásunknak, akkor mindez könnyen lesz csupán egy a hiábavaló kísérletek között. Egyházunkban sokak kedves olvasmánya az évente megjelenő bibliaolvasó *Útmutató*. Isten igéjének rendszeres tanulmányozása keretet ad napjainknak, és segít fenntartani a mindennapi kapcsolatot Istennel.

Sajnos az is igaz azonban, hogy sokszor hajlamosak vagyunk megfeledekezni a reggel olvasott ígéről, a hozzákapcsolódó gondolataink hamar elszállnak, helyüket átveszik a hétköznapi problémái. Ajánlatos ezért ezeket a gondolatainkat, meglátásainkat papírra vetni, kiegészítve napi *Útmutató*-olvasásunkat. Személyes jegyzeteinkkel gondoskodhatunk arról, hogy ne röppenjen el az igei üzenet, hanem be is fogadjuk lelkünkbe.

## Hálaadás hó végén

Léteznek már olyan naptárak és évtervező füzetek is, amelyek segítenek abban, hogy sokkal tudatosabban lássuk át a hetünket vagy akár egész évünket, nemcsak feladataink, hanem szellemi fejlődésünk szempontjából is. Ilyen a Harmat Kiadó, a *Family* magazin és a Pure nonprofit ön-



ismereti program összefogásával készült *Életvezető* is.

Ez az elsődlegesen nőknek szóló kiadvány több mint egy hagyományos naptár. Minden hónapra egy-egy téma kapcsolódik: „értékeim”, „vágyaim”, „önbecsülés”, „elhívásom”, szolgálatom, és így tovább. A témákat mindig egy rövid gondolatébresztő vezeti fel, majd különféle gyakorlatok következnek, hogy a felhasználó át tudja tekinteni élete egyes területeit, és célokat fogalmazzon meg. A heti tervezőben található feladatok is ezeket a gondolatokat viszik tovább, abban segítenek, hogy a hónap elején kitűzött célokat be lehessen építeni a hétköznapi életbe.

Az *Életvezető*ben a heti feladatok megtervezése mellett lehetőség van találkozók, adatok, imaszándékok rögzítésére is. Mivel hajlamosak vagyunk előbb panaszkodni, mint hogy hálát adnánk, kiemelt szerepe van a hónap végi hálaadásnak: feljegyezhetjük, hogy kiért, miért vagyunk hálásak az adott hónapban. A kiadvány végén található éves összefoglaló segítséget nyújt abban, hogy visszatekintsünk, milyen örömeink, nehézségeink voltak, mit értünk el, és mi az, ami továbbra is célként lebeg a szemünk előtt.

A visszatekintésben segíthet a nagy népszerűségnek örvendő *YearCompass*



FOTÓ: BALLA MÁRIA

- *Előtted az év* címet viselő kiadvány. A füzet segít lezárni az évet és egyúttal megtervezni a következőt. Interaktív oldalukon az ötletgazdák így írnak: „A hétköznapi rutinjában könnyű szem elől téveszteni, hogy merre tartasz, és mit szeretnél elérni. Arról nem is beszélve, hogy bár mindannyian álmodozunk, kevesen tervezünk – legalábbis eredményesen. A *YearCompass* egyszerűen működik: irányított kérdéseken és gyakorlatokon keresztül bejárja veled az elmúlt egy éved, majd segít abban, hogy az álmaidat konkrét célokká formáld.”

Az évtervezőnek két változata is van, amelyeket ki lehet tölteni egyénileg és nagyobb társasággal együtt is. Fontos, hogy rászánjuk a kellő időt, hiszen olyan elgondolkodtató kérdéseket találunk benne, amelyeket nem lehet hirtelen megválaszolni. Bár a füzetet nem csupán a keresztényeknek szánták a készítői, fontos részét képezi a megbocsátás és az elengedés, és a kérdéseket vonatkoztathatjuk kifejezetten lelki életünk kihívásaira is.

A füzetet az interneten ingyen is letölthetjük, de meg is vásárolhatjuk, ha jó minőségű papírra nyomtatott példányra vágyunk, vagy támogatni szeretnénk a kezdeményezést.

## Erős reménységgel

Szeverényi János, egyházunk országos missziói lelkésze az évről, évkezdéssel kapcsolatban korábban így fogalmazott: „Nem mindenki szereti az esztendő utolsó napját, ugyanis jelzi az idő múlását: megint eltelt egy év. Igen, öregebbek lettünk, közelebb kerültünk halálunkhoz. Az évforduló emlékeztet a múltunkra is, melyről Thomas Mann ezt írja: »Mélységes mély a múltnak kútja.« A múlt pedig hordoz fájdalmakat, sebeket, terheket is. Sokan úgy érzik, hogy a pezsgőzés, mulatás, dudálás, kiabálás a legelviselhetőbb módja az évforduló túlélésének. Az emberi élethez természetesen tartozik hozzá a jókedv, ezzel nincs is semmi baj. De mindennek rendelt ideje van; »nevetés közben is fáj a szív«, olvassuk a Szentírásban. Valamit kezdeni kell az elmúlt év és egyáltalán az életünk hiányaival, mulasztásaival, és mondjuk ki: bűneivel is. Az orvosok, lélekgyógyászok, lelkigondozók egyre többet beszélnek arról, hogy a testi és lelki kérdések, területek összefüggnek, és hatnak egymásra. A lelki gondok, terhek megbetegíthetik a testet is. Népünk, társadalmunk jelentős részének gyógyulásra van (lenne) szüksége, lelki és testi értelemben is.» (*Missziói percek*, 2013. január 2. –

meghallgatható az Evangélikus Missziói Központ honlapján: [Misszio.lutheran.hu](http://Misszio.lutheran.hu).)

Jó lenne, ha az óévre visszatekintve kevesebb mulasztást és fájdalmat látnánk. „Egy új esztendő kapujában állunk: keresünk, reménykedünk, küzdünk, tévőzünk, kérdezzük, imádkozunk, figyelünk, tanulunk, várunk, álmodunk, vitázunk, csüggedünk, szeretünk, kétkelünk, követjük őt, gazdagodunk, élünk, örülünk, hiszünk, részesedünk, tanúskodunk, megvalljuk, sírunk, nevetünk, elbukunk, újra indulunk, bízunk, hálát adunk. És közben megérik bennünk a bizonyosság: azon a sziklán, együtt, összesimulva a Kegyelem idejében, az Irgalom karjában, a Szeretet erejében, a Hűség biztonságában, a Türelem felszabadító terében élhetünk. Ma is, holnap is – sziklaszilárd, erős reménységgel!” – fogalmazott dr. Varga Gyöngyi evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense a *Kötésző* blogon 2017. január 2-án megjelent újévi meditációjában.

A tervezés csak eszköz; a füzetek nem váltanak ki, nem helyettesítenek semmit, és nem oldják meg helyettünk a problémáinkat. Használatuk közben azonban Isten Szentlelke rá tud világítani életünknek olyan szegleteire, amelyeken még dolgoznunk kell az új évben is.

■ HARMATI DÓRA

# Karácsony a feltámadás fényében

**Az Újtestamentum nem tesz említést arról, hogy a korai keresztények megünnepezték volna Jézus Krisztus születését. Az evangéliumokban inkább arról olvasunk, hogy Jézus a halálára, nem pedig a születésére való emlékezést parancsolta meg tanítványainak. Továbbá a levelek egyikében sincs szó olyan Krisztusban újjászületett emberekről, akik Istent szent Fiának születése révén dicsőítették volna...**

A fiatal gyülekezetek hittudatában elsősorban a csodálatos feltámadás nyert visszhangot. Arra persze aligha gondolhatunk, hogy az első keresztények ne ismerték volna a betlehemi csecsemő történetét. Inkább az lehetett a helyzet, hogy gondolataik elsősorban a feltámadással voltak kapcsolatosak, és ebből a győzelmi tényből bizonyították a maguk hite, valamint hitvallásukat számára azt, hogy Jézus valóban az volt, akinek mond-

hogy csak a megváltói mű végéről lehet érteni akár Jézus korábbi életét, akár pedig az ószövetségi próféciaik Krisztusra mutatását. Azonban miután hitük hordozója lett annak a felismerésnek, hogy a názáreti Jézus valóban Isten Krisztusa, figyelmük a názáreti e világba való érkezésére tereledött.

Jellemző példa lehet Lukács evangélista élete: miután pogány családból származott, minden bizonnyal a feltámadott

élő Krisztust, de már kérdez a Názáreti élete felől is.

Az őskeresztények lényegében visszafelé néztek a karácsony eseményére, nem úgy, mint mi, akik az ádventtel kezdődő ünnepkörön át jutunk el a böjti, húsvéti és pünkösti időszakhoz. De csak néhány emberöltő kellett ahhoz, hogy a karácsony tényét nagy örömmel ünnepeljék mint hitük központi tartalmát: Isten értünk lett emberré! Mert nyilvánvalóvá vált számukra, hogy az Újszövetség története bár időrendben a bölcsőnél kezdődik, de megérteni mégis mindig Jézus halála és feltámadása felől tudjuk. Az Isten bűnbocsátó kegyelmét látó ember veszi igazán észre a karácsony mondanivalóját: Isten érted lett emberré!

A 4. században Nagy Konstantin császár rendelete a pogány napforduló ünnepét egyházi ünnepé nyilvánította, amelyen Jézus születésére emlékeztek. Ettől az időtől kezdve, mivel már előnyt jelentett kereszténynek lenni, kezdett erősen keveredni a pogány vigalom a keresztény örvendezéssel. Ezért kell minden karácsonykor megfontoltan és mélyen nekünk is visszatekinteni karácsony igazi jellegére.

Az első karácsonykor az angyalok és a pásztorok békességet és jóakaratot hirdettek. Üzenetük harmonikus folytatása, szimbolikus beteljesedése Ézsaiás próféciájának: „*És lakozik a farkas a bárányval, és a párducz a kecskefűúval fekszik, a borjú és az oroslánkölyök és a kövér barom együtt lesznek, és egy kis gyermek őrzi azokat.*” (Ézs 11,6; Károli-fordítás)

Ma nagyon disszonánsnak tetszhet ez a beszéd. Naivnak, a „realitásokkal” nem számolónak. Mégis: a mi teremtő, megváltó és gondviselő Istenünk ma is új – időt és teret átfogó – realitást, békességet hirdet és jóakaratot munkál. Tudja, hogy háborúval, félelemmel, gonddal, rettegéssel van tele az életünk. De a rémület és az elhagyatottság szűnik, oldódik, ha szívünkkel és értelmünkkel elfogadjuk: Isten az „emberközelítés” és a szeretet legszebb példáját adta Jézus Urunk születésében.

■ PÁTKAI J. RÓBERT



FOTÓ: C. KISS ILONA

ta magát, tudniillik Messiás. A halált és a bűnt győzte le, aminek mindennapi következménye lehet a feltámadott Úr győzelmében való részvétel a benne való hit és bizodalom által.

Érthetőnek látszik az első keresztények e magatartása, hiszen sokkal közelebb voltak hozzájuk a feltámadással kapcsolatos események, mint Jézus életének kezdeti történései. Nem is beszélve arról,

Úr révén lett kereszténnyé, nem pedig közvetlen elhívás által, mint például a tanítványok vagy Pál apostol. Mivel nem lehetett Jézus földi munkálkodásának tanúja, ezért – amint írja – gondosan utánajárt Jézus élettörténetének olyanoknál, „*akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az igének!*” (Lk 1,2) Majdnem azt mondhatnánk, hogy Lukács életén leresztül a kor kereszténységét mérhetjük. Hiszi az újra

# Unni, a norvég „migráns”

**Unni vasárnaponként ott ül a kiskőrösi templomban, rendszerint a harmadik padban. Kezében az Evangélikus Élet legfrissebb száma kinyitva. Még az istentisztelet előtt átfutja az újság tartalmát. Előtte az énekeskönyv, az énekek kikeresve. Unni várja, hogy megszólaljanak a harangok, majd az orgona, és elkezdedjék az istentisztelet. Na és? Mi ebben az érdekes? Hát az, hogy Unni nem magyar: norvég.**



A SZERZŐ FELVÉTELE

**T**eljes nevén Unni Solvang – a keresztnevét helyesen ejtve „Ünni” – és a férje Kiskőrös központjában vettek nyugdíjasként egy családi házat. Apránként felújították; fél éven át itt laknak, a másik fél évet otthon, Norvégiában töltik. Na és – kérdezheti az olvasó még mindig –, mi ebben az érdekes? Hisz Kiskőrös körül egyre több német és holland nyugdíjas vesz tanyát – megszoktuk már, hogy a kempingben és a termálfürdőkben is egyre több nyugat-európai nyugdíjas vendégünk van. Nos, így igaz, de ők szinte sehol sem vesznek részt a város életében. Velük jóformán csak a boltokban futhatunk össze.

Unni Solvang azonban belépett a gyülekezetünkbe. Kitöltöttünk számára is egy kartont, és fizeti az egyházfenn tartói járulékot. Három énekeskönyve van, a miénk mellett vett református és katolikus könyvet is. Bár azt is megker-

dezi, miért csak régi énekeket énekelünk az istentiszteleten. Meg elmondja, hogy nem gondolunk az idegenekre, akik nem ismerik a helyi szokásokat. „Nincs minden ének kitéve az énekszám táblára, mert a helyiek fejből is tudják. No de az idegenek... ők honnan tudják, most mit kell énekelni?”

Unni mindenütt felbukkan Kiskőrösön, ahol legalább hárman összeverődnek. Beül a gospelkórus próbájára, hátul ülve csendben kötögeti a norvég mintás gyapjúzoknikat – és hallgatja a muzsikát. Unni ott van a jazzklub minden alkalmán, és részt vesz minden városi eseményen. A szüreti napokon megkóstolja a borutca borait, és kipróbálja, milyen a juhtúrós sztrapacska. Unnit lassan már mindenki ismeri mifelénk. Merthogy el ne felejtsem, Unni tanul és egyre jobban beszél magyarul is. Sokan mondták neki, ne tanulja, nagyon nehéz a magyar

nyelv, de Unni szerint „a norvégot csak ötmillióan beszélik, a magyart meg legalább tizenötmillióan, akkor miért ne tanuljam?”

Nagyon messziről jött közénk. A férjével és két fiukkal Európa legészakibb csücskében éltek a Varanger-félszigeten, Vardøben és Kirkenesben, amely még Norvégián belül is nagyon messze van, valahol a norvég–oros–finn hármastár közelében. Ott nyáron hosszú ideig nem megy le a nap, télen meg hosszú hetekig tart a sötétség.

Unni röntgenasszisztens volt, férje faházakat épített. Unnit egy betegség hozta Magyarországra. Hallott a híres magyar gyógyfürdőkről, így került orvosi javallatra előbb Debrecenbe, de túl nagyoknak és zajosnak találta, Kiskőrös nyugalmasabbnak tűnt számára. A fürdő azonnal megtetszett neki, a város is – de a férje egy darabig ellenkezett a második otthon létesítése miatt.

Unni nagy szomorúsága, hogy nemrég eltemette az egyik fiát. „De azt élttem át, hogy Isten gyakran megsegített – mondja. – Én mindig furcsa vagyok, otthon is, itt is, néha a többiek számára furcsa dolgokat csinálok, nem vagyok olyan, mint a többi emberek. Szeretnék kettős állampolgárságot, de a norvég törvények ezt nem engedik olyan könnyen. Jövőre talán már könnyebben megy, hogy magyar is lehessenek” – mondja mosolyogva.

Nem rejti véka alá a véleményét rólunk. Szerinte mi nagyon fáradtak vagyunk, mert biztosan mindenkinek több munkahelye is van. Ezért sajnál minket. „Szeretem a nyelvet, szeretek magyarul olvasni, szeretem a fákat, a fák nagyon jó barátaim.” Majd azt fejtegeti, hogy a magyarok komfortzónája sokkal kisebb, mint a norvég embereké. A norvégokhoz sokkal nehezebb közel kerülni. „Ilyen is csak itt történhet meg: a múltkor az utcán találkoztam egy asszonnyal, aki a biciklijén egy kosárban meleg palacsintát tolt valahova. És megkínált belőle.” Máskor meg valaki megállította az utcán: „Láttam a férjed, jó, hogy nem vagy egyedül!”

Ő Unni, a mi norvég egyháztagunk. Messziről jött, de már a miénk is, közénk tartozik.

■ LUPTÁK GYÖRGY

# Egy KIS India

## Önkéntes munkáról személyesen

**Dél-Indiában végzett önkéntes munkájáról tartott vetített képes előadást Egy KIS India címmel a Luther Kiadó által szervezett könyvesbolti esték november végi alkalmán egyházunk budapesti Üllői úti székházában Mesterházy Balázs. Az evangélikus lelkész és felesége oda tért vissza, ahol első alkalommal is dolgozott az ázsiai országban.**



FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

**E**lőször 2002–2005 között dolgozott Mesterházy Balázs és felesége, Andrea az indiai Kodaikanal International Schoolban (KIS) – ez magyarul az előadás címében a nagybetűket –, azaz nemzetközi iskolában. Idén pedig július 3-án utaztak el – ezúttal már két gyermekükkel együtt – Dél-Indiába. Velük együtt immár három magyar házaspár – Jó András és Angelika, illetve Szigeti Imre és Zita is – működik az 1901-ben amerikai misszionáriusok által alapított iskolában.

„Az intézményt eredetileg a keresztény misszionáriuscsaládok gyerekei számára hozták létre két hotelszobából a hegy tetején, ahol nincsenek fertőzések, és nincsen hőség – mesélte Mesterházy Balázs. – Egészen 1974-ig a misszionáriusok iskolája volt, akkor megnyitotta kapuit az indiai, illetve a nem keresztény diákok előtt, de továbbra is keresztény iskolaként üzemel. Minden iskolai esemény keresztény fókuszú, a közös imádságok alkalmával is mindig így zárjuk a

fohászt: »In Jesus' name we pray, Amen«, tehát »Jézus nevében kérünk«.”

A jelenleg 478 diákot oktató iskolában hetente egyszer egy-egy tanárnál indul a nap imával, közös reggelivel, erre tanárok és diákok együtt jönnek. Az intézmény campusán álló kőtemplom felekezet-

független. A magyar lelkész havonta egy istentiszteletet tart, de gimnazista ifjúsági csapatával minden vasárnapi istentisztelet után találkozik. A másik két magyar család pedig a vasárnapi iskola, illetve a felsős ifjúság vezetésében aktív.

Mesterházy Balázs hittant tanít, és egyfajta másodlelkési funkciót lát el, míg felesége, Andrea óvodáskorúakkal foglalkozik. A tanév július 10-én kezdődött, az első félév utolsó napja november 28. volt. A szünetekben mindenki hazautazik, de előtte még közösen megünneplik a karácsonyt, bármennyire furcsának hat is ez novemberben. A szünet hat hét, a második félév január 9-én kezdődik, és május 23. az utolsó tanítási nap.

A család tagjai a megérkezésüktől egészen november közepéig lakhattak egy kedves házban az iskolától nem messze, ám akkor megérkezett a Gaja – Elefánt – nevű ciklon. A tomboló szél az iskola területén kétszáz fát döntött ki, és a család otthonára is hatalmas eukaliptuszfák dőltek, így el kellett onnan költözniük. Felemelő volt ezek után megtapasztalni az isteni gondviselést az iskolai közösségben és összefogásban: huszonnégy órán belül a Mesterházy család is másik, biztonságos lakásban volt minden sértetlen holmijával együtt.

Az iskola tanulói között több náció képviselteti magát a környező dél-ázsiai országokból, illetve igen sok a koreai is; az intézmény terjedő jó híre vonzza az újabb diákokat. Az iskola odafigyel a környezettudatos nevelésre, akár a szelektív szemétyűjtésről, akár a hulladékok újrafelhasználásáról van szó. A tanév folyamán rendszeresek az ilyen témájú projektmunkák. Az osztálykirándulások





FOTÓ: MAGYARI MÁRTON



alkalmával pedig más iskolákat is felkeresnek a diákok, és ilyenkor adományt is visznek – előfordult, hogy ez egy nagy szőnyeg volt, mert arra volt épp szükség, hogy a helyi kisdiaokok ne a földön ülve tanuljanak. Korábban a keralai árvíz idején is sok segítséget nyújtott az intézmény a kárt szenvedetteknek. Az osztálykirándulások végén „reflection”-t, visszajelzést kell írniuk a diákoknak, összefoglalva, mit tapasztaltak az úton, és mindez milyen hatással volt rájuk, miként változtatta meg a szemléletüket.

Kodaikanal negyvenezer fős város Tamil Nádu államban, a Palani-hegységben, kétezer méteres magasságban. Sok az iskola, az utcákon pedig az iskolabusz. De mindennapos látvány a fejen hordott kosárból árusított jázminvirág és az utcán sétáló tehén is. Az sem szokatlan, hogy

az asszonyok az utcán mosnak, és azon sem lepődik meg senki, ha az iskola nyitott függőfolyosóján majmok mászkálnak. A vasárnapi piacon szagok és illatok keverednek, fűszerek zsákokban, zöldségek tálakon, az árusok egész nap törökülésben ülnek mellettük.

A környék kítűnő lehetőségeket kínál a túrázásra. Szombatonként tanárok és diákok együtt indulnak neki a hegyeknek a különböző nehézségű útvonalakon. Néhol óvakodni kell a piócáktól, de minden háztízakba kerül só, amely hamar távozásra készíti az élősködőket. A természetjárók olyan szépségeket is láthatnak, mint a kurinji virág, amely csupán tizenkét évente virágzik – Mesterházy Balázsék szerencséjére idén épp ilyen év volt, így augusztus és október között megcsodálhatták a különleges növényt.

A család jó néhány különleges látnivalót felkeresett már, például Mahábali-puramban a 8. századi hindu emlékeket, illetve a Shore Temple nevet viselő templomot, amely százötven évvel ezelőttig víz alatt állt, akkor fedezték fel a régészek; ma a világörökség része.

Érdeemes megemlíteni az egyik osztálykirándulás úti célját, a Matrimandírt is, amely Auroville város spirituális központja, de nem tartozik egyetlen valáshoz sem. Az épület olyan, mintha a földből születne meg valami harmonikus, tökéletes... A tizenkét téglalapítményben imaszobák vannak, mindegyik más eszmének szentelve: szabadság, béke, egyenlőség, fejlődés, és így tovább. Mindegyik szobának más az alapszíne, a nagy gömb alatt pedig egy lótuszvirág-szerű medencébe víz folyik; itt a hűvösben lehet gondolkodni, meditálni.

Ami az ország társadalmát illeti, a különböző rétegek között óriási a szakadék; a legelső kaszt szolgáskorban élő tagjainak lehetőségeit össze sem lehet hasonlítani a nagyvárosok bankszektorban vagy óriáscégeknél dolgozó lakóinak életkörülményeivel. Ez utóbbiak európai mércével mérve is igen jómódúak.

Az előadás végén a jelenlévők kérdezhettek is Mesterházy Balázstól. Mint az egyik kérdésre válaszolva elmondta, a hindu nacionalizmus inkább az ország északi részén tapasztalható, délen, ahol ők élnek, nemigen érezhető.

■ *Lejegyezte: K. B.*

.....  
A Mesterházy család indiai tapasztalatairól bővebben az [Egykismagyarindia.blogspot.com](http://Egykismagyarindia.blogspot.com) oldalon lehet olvasni



FOTÓK: EGYKISMAGYARINDIA.BLOGSPOT.COM

# Kegyesek és kegyetlenek

Sok éve már annak, amikor egy kedves, idős férfival beszélgettem arról, miért nem jár templomba. „Ne értsen félre – mondta. – Tudom én, hogy gyarló vagyok, de nehezen viselem, ahogy minden héten addig szorongatják jelképesen a torkomat a bűneim miatt, míg már majd beleszakadok. Aztán meg odalöknek egy mondatot a kegyelemről, mint egy agyonkínzott kutyának valami csontot. »Nesze, mehetsz, ne mondd, hogy nem szeretünk.« De én mondom. Ez nekem olyan kegyetlenség, amit nem kívánok se hallgatni, se támogatni.»

Egész máskor egész máshol egy templom megtekintése után a bejárat melletti szegénykőre hívták fel a figyelmünket. Sárgásszürke homokkőből készült; ha nem tudom, mi az, szép, régi emlékek tűnik. Így valahogy rossz érzést keltett bennem. Ehhez a kőhöz kötözték azokat, akiknek a bűnét a gyülekezet olyan komolynak ítélte meg, hogy az elkövetőt büntetésből közszemlére tegye. A közösség kivetettje odakötte.

Persze: Isten gyűlöli a bűnt, de az ítélezést nem adta a mi jogkörünkbe. Olyan idegen ez a kép attól, amit Jézus tett a bűnösökkel! A házasságtörő asszony esete jut az eszembe, meg a tetőn át leeresztett bénáé. Aztán a samáriai falura tüzet kérő tanítványok esete. Jézus megfeddi őket: „Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek, mert az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse.” (Lk 9,55–56)

Nemrég újabb szegénykezőkkel találkoztam. Egy kedves kis hittanosom családját készültem meglátogatni. Kistestvér született, kései ajándék, gondoltam, velük örülök egy kicsit. Korábban barátságos udvar, mosolygós család fogadott, most bástyányi fallal körülkerített erődítmény, ahova csak többszöri próbálkozás és sok telefonos rábeszélés után sikerült bejutnom. Kicsit hűvösebb volt a fogadtatás is, pedig egyezettünk időpontot.

Kiderült, hogy a baba nem problémamentesen jött a világra. Kis teste elgyötört, és nem jósólnak nagy jövőt neki. Valószínűleg súlyos fogyatékosra kell számítani. Ahogy a karomba vettem az aprócska testet, amely olyan könnyűcske volt, mint

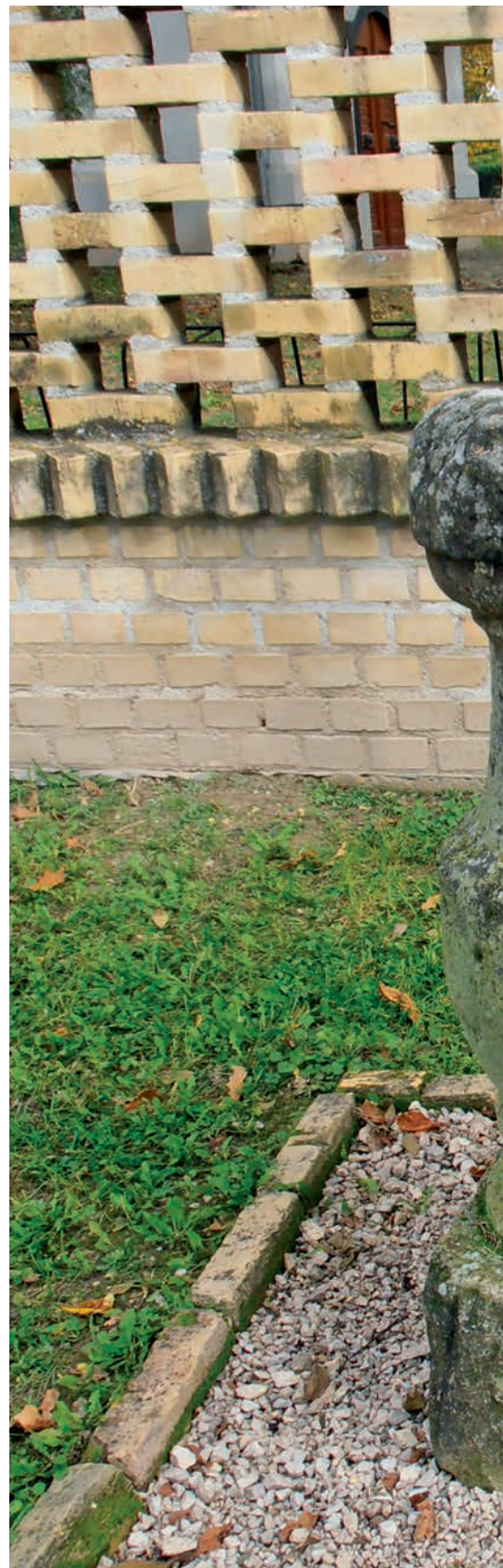
egy tollpihe, cirógattam, dédelgettem, a szülők gyanakodva méregettek. Aztán amikor javasoltam, hogy imádkozzunk érte, sírva fakadtak. Megtudtam: egy nagyhangú keresztény egyház egyik képviselője azt mondta nekik, hogy valami átkot hordoznak, azért született ilyen babájuk. Most már én is sírtam. Saját eltérő fejlődésű kisfiamra gondoltam, aki annyi szeretetet és változást hozott a mi családjunkba.

Jó volt elmondani nekik, hogy tudom, milyen nehéz így indulni az életnek, de nem számkivetettek. Isten éppen a gyöngéket és a rászorulókat öleli át különösen mélységes szeretettel. A többiek a nagy rohanásban kevesebbet tapasztalnak meg sokszor belőle. És hogy a kisfiam, aki már nagyobb, és tud beszélni, mindig úgy emlegeti magát, hogy „én egy áldás vagyok”.

A kis család sorsát követve azt hiszem, ők is megtapasztalták ezt a különleges fészekmeleget, amelyet az Úr külön a nehezebben haladóknak tartogat. Az viszont máig szomorúsággal tölt el, hogy éppen „keresztény” szájából hangzott el az a különösen kegyetlen mondat, amely így megnehezítette az amúgy is nehéz úton haladók életét ott az elején.

„Szégyelld magad!” „Bűnös vagy!” „Méltó a halálra.” Ezek olyan mondatok, amelyek meg az én emlékezetemben vannak valahol elásva. Még tizenéves voltam, amikor mindenképpen rá akartak vezetni, hogy kegyelemre szorulok. Tudom, hogy mit éreztem akkor. Azt, hogy más se különb, azt, hogy hagyjanak már békén, azt, hogy nem tartozik rájuk, és nem akarok erről beszélni. Taszított ez az egész így. De voltam annyira megfelelni vágyó gyerek, hogy elmondtam a káité kérdésére feleletül ezeket a szavakat magamról. Ám még sok év és egészen másféle istenélmény kellett ahhoz, hogy valóban odaérjek lélekben, ahol az ember megpillantja az Örökkévaló tisztaságát és mellette önmaga hitványságát.

Érdekes, akkor nem védekeztem, hanem azt éltem át, hogy még az is mind rossz, amit pedig jónak szántam. Mind mögött ott van valami csúfság, valami takargatnivaló, és azt is éreztem, hogy Isten ezt így valahogy el is takarja, beöleli az elfogadásába.



Szegénykő a Tolna megyei Nagydorogon



Mostanában is kapok leveleket – talán nem csak én –, amelyek sarokba akarnak szorítani, odakötözni a szegénykőhöz. Segítsek ennek, támogassam azt,

beszéljek valakivel, hogy tegye ezt meg azt. A levél végén ott a fenyegetés: „Há Isten szolgája/hívó vagy, nem tagadhatod meg tőlem ezt.” Nem dönthetsz, ez az út,

és nincs más. Máskor már rögtön az ítélet érkezik. „Ilyet keresztényként nem gondoltam, hogy megteszel, de már látom, mire számíthatok tőled.”

E levelek mögött olyan „bűnök” hemzsegek, mint hogy nem tudtam felvenni a telefont, mert tanítottam, vagy más olyan elfoglaltságom volt, amikor némitva van a készülék. A szám titkos, nem írta ki a telefonom, visszahívni nem tudom, a hívó pedig nem keres többet, csak jelzi, csalódott bennem, és megvet.

Más alkalommal esetleg megpróbálja valaki beosztani az időmet – erre nem is kértem, nem is tartok igényt, de ha nemet mondok, már meg is született az ítélet. Van, akit egy szó, egy kifejezés sért, és hiába kérek elnézést, talál újat, amely neki bántó. Az, hogyan felelnék meg neki, számomra titok, de mindegy is, hiszen azonnal megkapom: soha nem leszek annyi idős és olyan bölcs, mint ő. Tényleg soha, legalábbis egyazon időpontban biztosan nem.

Olyat elvárni valakitől, amit nem tud teljesíteni, őszintén szólva nekem nem tűnik józan kívánságnak. Egy barna bőrű kisgyerektől nem várom el, hogy fehér bőrű legyen. Még a lelkeszen sem kérhetem számon, hogy tökéletes legyen, mert csak Isten tökéletes. Egy kisfiútól sem követelhetem – még hittanórán sem –, hogy úgy viselkedjen, mintha lány lenne. (Pedig a „jóklányosság” az iskolában sokszor az alapkövetelmény része, sajnos...) Az idősebbeket nem kényszeríthetem pörgős énekek tanulására, ahogyan ők sem várhatják el a fiataloktól – ha szeretik őket –, hogy csakis ötszáz éves énekeket énekeljenek.

És el is érkezünk egy fontos ponthoz. A szegénykő helyett inkább sarokkőve legyen a gyülekezetnek: Jézus Krisztus, Isten testet öltött szeretete. Aki úgy tudott jelen lenni, hogy attól Zákeus vagyonának a felét a szegényeknek adta. Jézus vonzotta az embereket, a kitaszítottakat, a vámszedőket és a bűnösöket vele akartak lenni, mert megéreztek, hogy abból a jézusi szeretetből erőt meríthetnek a változtatásra is.

A sarokkő nélkül összedől a ház. Ő, Jézus, a sarokkő a legfontosabb. Minden csak utána következhet. A szokásaink, a véleményünk, a hagyományaink, minden. És ez a szeretet, a jézusi nem kegyetlen, hanem kegyes. Pont olyan, amilyenre mindannyiunknak a legjobban szükségünk van.

■ FÜLLER TÍMEA



FOTÓ: KINGESTOLNAMESYE.HU

# Minden ember méltósága számít

Hetven éve, 1948. december 10-én fogadta el az Egyesült Nemzetek Szervezete az **Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát**, ezért december 10-e az emberi jogok világnapja. Ennek alkalmából a Lutheránus Világszövetség arra biztatta a tagállamok globális szövetségeit, hogy erősítsék meg a nyilatkozat és a szabadság, az igazság és a béke megőrzése iránti elkötelezettségüket. Fabiny Tamás, egyházunk elnök-püspöke pedig azt hangsúlyozta: az egyetemes nyilatkozat hitünk egyik legfontosabb alapelvét érvényesíti a jog eszközeivel: azt, hogy minden ember Isten egyedi teremtménye és képmása.



FOTÓ: ALBIN HILLER / LVSZ

„A keresztény hívő ember számára több okból is fontos, hogy megemlékezzünk erről az évfordulóról. Az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata* ugyanis emberi civilizációnk egyik legfontosabb alapdokumentuma, mely a jog eszközeivel érvényesíti hitünk egyik legfontosabb alapelvét: azt, hogy minden ember Isten egyedi teremtménye, így minden ember egyaránt értékes személy, akit a Teremtő saját képére és hasonlatosságára alkotott. Hisszük azt is, hogy Krisztus Urunk a kereszthalálával és feltámadásával minden embert megváltott. A teremtés és a megváltás alapján valljuk, hogy nem lehet különbséget tenni ember és ember között, hanem minden személy életét és méltóságát tiszteletben kell tartanunk, és védelmeznünk kell. A nyilatkozat 18. cikkülete a lelkiismereti és vallásszabadság jogát is deklarálja, mely számunkra, protestánsok számára, akik az évszázadok során annyit küzdöttünk a

vallásszabadságért, különösen is nagy érték” – mondta el a *Kötőszó* megkeresésére Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke.

A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) arra szólítja fel a tagállamok globális közösségeit, hogy őrizzék az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozatában* foglaltakat, erősítsék meg a nyilatkozat és a szabadság, az igazság és a béke megőrzése iránti elkötelezettségüket. Az LVSZ elnöke, dr. Musa Panti Filibus érsek (*képünkön jobbra*), valamint főtájtára, dr. Martin Junge lelkész a deklarációt „minden ember és nemzet közös alapjaként” méltatták.

Musa és Junge kiemelték: az emberi jogok támogatása és megvédése központi kérdés volt az LVSZ számára már az 1947-es alapítás óta. „Az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata* olyan lehetőséget adott, melyben az LVSZ-nek mind a száznegyvennyolc taggyháza kapcsolatba léphet

más egyházi és világi szervvel azért, hogy fenntartsa minden emberi lény méltóságát” – mondták.

Abban egyetértés uralkodik, hogy minden ember Isten képmása, ezáltal a Teremtő méltósággal ruházta fel, az LVSZ vezetői ugyanakkor kifejezik aggodalmukat azokkal a kísérletekkel szemben, amelyek az egyetemes nyilatkozat alapelveit próbálják aláásni és illegitimálni. „Az LVSZ mélyesen aggódik amiatt, hogy az emberek egyre inkább hajlamosak aláásni vagy kizsorítani az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata* által adott keretet. Ebből kifolyólag a kirekesztettekkel, a kisebbségekkel, a nemük, nemzetiségük, társadalmi vagy politikai pozíciójuk miatt elnyomottakkal szemben diszkrimináció zajlik, üldöztetést és néha halálba torkolló elnyomást szenvednek” – hangsúlyozták az LVSZ vezetői.

Az LVSZ arra ösztönzi a tagállamok globális közösségeit, hogy az emberi jogokra vonatkozó keretet helyben és globálisan is alkalmazzák, a megszegőit pedig vonják felelősségre. Musa és Junge arra is felszólítják az LVSZ taggyházait, hogy keressék az együttműködést ökumenikus, vallásközi és más civil szervezetekkel annak érdekében, hogy közösen támogathassák és védhessék az emberi jogokat.

Az LVSZ állásfoglalását Fabiny Tamás elnök-püspök megkeresésünkre azzal egészítette ki: „Ma, amikor világunkban olyan sokszor sérülnek a nyilatkozatban lefektetett alapértékek – például a keresztényüldözések során, a rasszizmus és az antiszemitizmus aggasztó terjedésével, vagy amikor kisebbségi sorban élő közösségeinket éri jogfosztás –, fontos, hogy a Lutheránus Világszövetség állásfoglalásával is emlékeztessük egymást: az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata* közös kincsünk, melynek érvényesülésére hazánkban és az egész világon törekednünk kell. 1948, 1971 és 1988 után 2018-ban is érvényes az *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata*.”

■ Forrás: LVSZ / *Kötőszó*

A szöveg eredetije 2018. december 11-én jelent meg a *Kötőszó* evangélikus blogon

# Andorka Eszter program

Pályázati és ajánlási felhívás a 2019. évre

**A program célja.** A Magyarországi Evangélikus Egyház emléket kíván állítani Andorka Eszter evangélikus lelkésznek, aki életét Krisztus követőjeként az elesettek megsegítésének szolgálatába állította. A program célja olyan kezdeményezések támogatása, amelyek az Andorka Eszter által mutatott példát folytatva tevékenykednek az elesettek megsegítéséért, az előítéletek leküzdéséért, és tevékenységükkel elősegítik az egyház aktív társadalmi jelenlétét.

**Kiemelten támogatandó célcsoportok és témák:** állami gondozottak (utógondozás is) • fogyatékkal élők • romák • hajléktalanok • betegek • menekültek • környezetvédelmi, illetve ökotémák.

**A támogatás formái.** A támogatandó kezdeményezések kiválasztása párhuzamosan, kétféle úton történik: 1. egyszerű pályázat – a szemléletformálás jegyében a harminchárom év alatti korosztály projektterveinek támogatásával (benyújtandó: pályázati adatlap); 2. nyílt ajánlási rendszer – folyamatban lévő tevékenységek támogatásával (benyújtandó: ajánlási adatlap, amely tartalmazza az ajánlás elfogadására vonatkozó nyilatkozattételt is). A 2019-es évben kiosztható összeg 5 138 250 Ft. A támogatás előfinanszírozott, önrész nem szükséges. Az elszámolás hivatalos pénzügyi bizonylatokkal történik, amelynek részleteiről tájékoztatjuk a nyertes pályázókat.

**A pályázat és ajánlás benyújtási helye és határideje.** A pályázatokat a meghirdetett határidőn belül, a kuratórium által közzétett adatlap hiánytalan kitöltésével, a támogatás felhasználási tervének pontos leírásával, elektronikus vagy postai úton lehet benyújtani. A hiányos pályázatok nem vesznek részt az elbírálásban. A postára adás, illetve az elektronikus levél feladásának határideje: 2019. március 10. A projektidőszak, a megvalósítás lehetséges időtartama: 2019. április 10. – 2020. március 1. Az elszámolás és a szakmai beszámoló beküldésének határideje: 2020. április 1. Postai cím: Magyarországi Evangélikus Egyház, 1085 Budapest, Úllői út 24. (kérjük, a borítékon tüntesse fel: Andorka Eszter program); e-mail-cím: andorkaprogram@lutheran.hu. Az eredményt az Andorka Eszter program honlapján ([Andorkaprogram.lutheran.hu](http://Andorkaprogram.lutheran.hu)) tesszük közzé, a nyerteseket személyesen értesítjük 2019. április 10-ig.

**A pályázatok és ajánlások értékelésének legfőbb szempontjai:** megvalósítja-e a program céljait • a pályázók felső korhatára harminchárom év, de előnyt élveznek a fiatal (tizennyolc év alatti) korcsoportok; az ajánlás esetében nincs korhatári megkötés • a pályázati programok teremtsenek találkozásai pontokat a megjelölt célcsoportokkal • céljuk legyen az érzékenyítés; tevékenykedjenek az elesettek megsegítéséért, az előítéletek leküzdéséért; a program legyen olyan tevékenység, amely a résztvevők életét szellemileg, lelkileg vagy kulturálisan gazdagítja • a részletesen, reális költségvetéssel kidolgozott programok előnyt élveznek. Bővebb információkért lásd a 2/2016. (XII. 15.) országos szabályrendeletet az Andorka Eszter programról az [Andorkaprogram.lutheran.hu](http://Andorkaprogram.lutheran.hu) honlapon: [Andorka EP szabrend\\_20170921.pdf](http://Andorka EP szabrend_20170921.pdf).

**A támogatásban részesülő pályázók kötelezettségei.** A támogatásban részesülő a támogatás felhasználásáról és a támogatott tevékenységről és a felhasználási határidőt követő harminc napon belül köteles a kuratórium részére írásban tartalmi és pénzügyi beszámolót benyújtani, csatolva a felhasználásról szóló bizonylatokat és egyéb, a megvalósulást igazoló dokumentumokat, fotódokumentációt. A nyertes pályázó vállalja, hogy az Andorka Eszter program részeként megszervezendő rendezvényen beszámol a támogatás felhasználásáról.

■ Az Andorka Eszter program kuratóriuma

## Csodálatos kegyelem Kínában

Ez év adventjére készült el és szólt meg Kína legnagyobb orgonája Fuzhou város metodista alapítású óriási templomában. A háromezerötven sípos, hárommanuálos, billentyűsoros orgonát az osztrák Rieger Orgonaépítő Kft. építette; csak a sípok súlya tizennyolc tonna. A hangszer elkészítése másfél évig tartott, majd a helyszínen, a fuzhoui templomban nyolc orgonaépítő mester tizenhat héten át dolgozott az összeszerelésén.



A Huaxiang (Virágos Ösvény) nevű protestáns templomban a híres francia orgonaművész, Olivier Latry szólaltatta meg először adventköszöntőre a gyönyörű hangszert. Mi más lehetett volna műsórán, mint Bach és Schumann klasszikus, mennybe zengő darabjai és persze az *Amazing Grace* – *Csodálatos kegyelem* – kezdetű, a protestáns egyházakban világszerte énekelt magasztaló egyházi ének, amelyet több ezren angolul és kínaiul zengtek égig érő hangon az új óriásorgona kíséretével.

Bárcsak minden keresztyén olyan halló, nyitott szívvel olvasná a Bibliát naponta, ahogyan megnyitjuk fülünket és lelkünket a gyönyörű orgonamuzsika hangjai előtt! – mondta Chen Lifu tiszteletes, a gyülekezet vezető lelkésze.

■ Forrás: [chinachristiandaily.com](http://chinachristiandaily.com)

# Az öreg pap imádkozik érted

**A** mikor először láttam Mariska nénit, azt gondoltam, hogy rózsát szedegető cigány asszony. Megkértem, hadd készítsék róla néhány fotót. Elsőéves fényképésztanuló voltam, tizenöt éves. Miután elkészültek a felvételek, beszédbe elegyedtünk, majd természetes kedvességgel hívott be a plébániára. A bátyja volt Steib János dobozi plébános. Mindketten betöltötték már a nyolcvanadik életévüket.

A nyári konyhában ültünk le, a sparhelt előtt a háromlábú, fényesre kopott sámlikra. Kis lábaskákból kínálgatott finomságokkal. Hosszan beszélgettünk. Ránk esteledett. Csak a tűzhelyből kivillanó tűz fénye világított. Egy idő után Mariska néni bevezetett több szobán keresztül a plébános úrhoz, aki nagy, csontos kezét nyújtotta felém, hogy üdvözljön. Később is sokszor ültem az ágya mellett, és hallgattam régi történeteket a grófi családról, templomépítésről, háborús időkről.

1945-ben a helyi párttitkár Szibériába akarta száműzetni. Fel is készült az útra, kis táskával megjelent a tanács udvarán. Az orosz tiszt küldte haza időskorára való tekintettel. A mozgalom buzgó hívei ebbe nem nyugodtak bele. A téli hidegben, nagy hóban agyon akarták verni a „reakciós” papot. A plébános hátat fordított nekik, és letérdelt a hóba imádkozni. Egy idő múlva körülnézett, de nem látta a támadóit.

Mindig reverendában járt-kelt. A buszon elhúzódtak mellőle. Misére kevesen jártak, mivel a falu nagyobb része református volt, illetve a többség nem igényelte az egyházi életet. Ő mégis „szertejárt, jót tett” (ApCsel 10,38) többekkel. Ebédet vitt annak, aki rászorult.



Fényképészműtermünk volt a faluban, éveken át jártam hozzájuk. Istenkapcsolatom nemigen működött akkoriban, de hozzájuk szívesen mentem. Időnként még ministráltam is. Tudtam, hogy örömet szerzek nekik ezzel. A plébános gyémántmiséjén a kispapok rám adtak egy reverendát, és én csengettem a liturgia közben a gyülekezet örömére.

Utolsó évében már nem tudott a templomban misézni. Engedélyt kapott a püspöktől, hogy a szobájában végezze a szolgálatot. Felolvastam az igét. Keze olyan erőtlenné vált, hogy az ostyát sem tudta osztani. Megfogtam a csuklóját, így adta tovább az Úr testét.

Másokkal együtt engem is számontartott. Érettségim napjára képeslapot küldött: „Kedves Jancsikám! Most vagy a vizsgáidnak közepén 16 órakor. Most imádkoztam el a szentolvasó titkát: »Aki nekünk a Szentlelket elküldötte.« Hogy megkapjad a világosságot onnan felülről. Szeretettel imádkozik érted az öreg plébános.» Egy öreg katolikus pap imádkozott a hinni nem tudó evangélikus fényképész kamaszáért.

Néhány hónap múlva Isten kegyelmesen megszólított, magához térített. Elsőéves teológiai hallgató voltam már, amikor Budapestről szülővárosomba, Békéscsabára utaztam. Első utam Dobozra vezetett. Este érkeztem, és szokás szerint a plébániára mentem, de minden zárva volt és sötét. Kimentem a parkban lévő templomhoz. Ott megállhattam ravatalánál. Másnap a temetésen Mariska nénivel ketten álltunk a koporsó mellett mint a plébános úr családja.

Hálát adok ennyi év után is ezért a két drága öregért, akik szerették az Urat, szerették az embereket, és imádkoztak értem is.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

# Olaszos konyha Budapesten

## BÚÉK – szilveszteri puncs

**A magyar közönségnél is elsöprő sikert aratott, nagy ötletű, kis költségvetésű olasz film, a Teljesen idegenek remake-jének, az újrafeldolgozásának jogaira magyar virtussal csapott le a többek között a Szabadság, szerelem című filmet is rendező Goda Krisztina. Így a spanyol, a francia, a görög és a török változat után december 6-án bemutatták a hazai mozikban a film BÚÉK című magyar változatát is. Az eredetiség – műfajból következő – hiányán túllendülve arra keressük a választ, mitől lett vagy épp nem lett magyar ez az újraalkotás.**

Nagyotál, lebegünk a város felett, ahogy a hópelyhek az esti budapesti horizonton. Sodornak a képek, akárcsak a Duna a rakparton ülők bánatát. Magával ragadó, sokat ígérő nyitóképek. Madártávlatból látjuk a kivilágított várat, a Szabadság hidat, az Andrássy utat, a Hősök terét. „Országimázs” – kommentálja a mellettem ülő, vigyorgók. A hangulatfestő képek alatt előre örülünk, hogy valami nagyon otthonosat, valami nagyon hazait fogunk látni, és – ismerve az alapfilmet – számtalan ötletünk akad a temperamentumos olasz vacsora magyar tállalására. Éhesen várakozunk tehát...

De csalódnunk kell. A szemet gyönyörködtető képek lépre csalnak, vagyis egy patinás belvárosi bérház sokadik emeletére, ahol ezúttal – nem túl szellemes csavar – szilveszteri baráti vacsora zajlik. Aki nem látta volna a *Teljesen idegeneket*, annak azért illik megteríteni a film ismertetéséhez: a filmbéli kedélyes – olykor megkedélyeket borzoló – együtt evés bonyoldalmainak előzménye egy kissé erőltetett ötlet a hivatása szerint pszichológus háziasszonytól (Szávai Viktória), aki azt javasolja, hogy a jelen lévő, egymással nyilván mindig őszinte barátok osszanak meg a vacsora ideje alatt nyilvánosan minden olyan telefonhívást és üzenetet, amely befut hozzájuk.

Nem magyarabb se a helyszín, se az étkek, se a hangulat. Persze senki nem azt várná, hogy gulyáslevest és harcsapapríkást fogyasszanak a színészek, vagy hogy házibuli címén autentikus magyar népzene csujogassanak. Háttérzenének na-

gyon is jó választás a Jazz and Wine Fábrián Julitól meg a Wellhello, ezek tényleg jellegzetes visszhangjai a mai budapesti éjszakának. És külön dicséretet érdemel a himnuszos jelenet is, amikor a tetőfokára hág az érzelmi káosz, és nagy kontrasztként éjfél ut az óra, felcsendül a jól ismert,



a szereplők közül – alighanem szintén jellemzően – csak egy embert vigyázzállásra hívó dallam. Dramaturgiailag ez a rész nagyon jó, humoros és igazán „magyaros”.

Sajnos azonban több a jellegtelen mozzanat és az „egy az egyben” átemelés a filmben, mint a hamisítatlan magyarítás. És ami Genovese filmjében otthonos volt, az hathat hazai közegben idegennek, bár mindkét film a középosztálybeliek életébe enged bepillantást. De mennyivel érdekesebb lett volna – mondjuk, a két ország

**BÚÉK** – magyar vígjáték, 102 perc, 2018. Szereplők: Szávai Viktória, Mészáros Béla, Bata Éva, Hevér Gábor, Lengyel Tamás, Töröcsik Franciska, Elek Ferenc. Rendező: Goda Krisztina.

életszínvonal-beli különbségére utalva – csak eggyel szerényebb körülmények közé helyezni ezt a partit, például egy angyalföldi panellakásba...

Elnagyolt jellemvonások, sztereotíp család kapcsolatok jelennek meg a vásznon. Például az undok anyós, „anyuka” és a bosszankodó meny, Saci (Bata Éva) párbeszéde a film elején inkább kínos, mint szórakoztató. Jó ötlet volt viszont a háziasszonyt elválttá, az először érkező vendég Kristófot (Mészáros Béla) pedig hősszerelmessé és – szintén sok jó, de nem ízlésellen poénnak megágyazva – nőgyógyászát átminősíteni. A legszerethetőbb színészi alakításnak és a szerelmi vallomás rendezői késleltetésének köszönhetően ez a szál működik, és hozzáad valami pluszt a filmhez.

Valójában a *BÚÉK* nem akar mást, mint egy jóízű (itt-ott pikáns) vacsorát bemutatni – Budapesten. Valódi érzéke viszont se az együtt evéshez (gasztronómiához), se az együtt levéshez (lélektanhoz) nincs. Olyan, mintha a rendező inkább a magyar mozilátogatók filmfogyasztási szokásait vizsgálta volna – azt viszont tényleg jó érzékkel. „Az év vége vígjátéka” könnyen fogyasztható szilveszteri puncs, de magunkkal vihető üzenete az új évre sincsen.

■ KINYIK ANITA

# Botladozó bölcsek

**N**agyon szeretem a karácsonyt. Az adventi előkészületektől a fenyőillaton át a mézeskalács-készítésig mindent. A szentesti betlehemes is minden évben újra meg újra örömmel tölt el. Az egyszerűsége, a közelsége.

Isten Fia a földre jött, emberként megszületett, és közöttünk lakozott. És minden évben van valami, ami a sok ismerős dolog között új számomra. Mivel a környezetünkön vannak juhokkal foglalkozó emberek, mi ismerünk személyesen is

pásztorokat. Faggyúszagú, sokszor kicsit elhanyagolt ruházatú, borostás emberek, akiknek mindig nagyokat köszönök. Kevés ember áll velük szóba. Nemigen bizalomgerjesztő sokszor a külsejük. (Különös, hogy az öltönyös, kosztümös járó-



kelők mellett milyen nyugodtan megyünk el: úgy tűnik, tényleg nézzük a ruhát, és az befolyásolja viselőjének a megítélését.) Mi beszélgetni is szoktunk a juhászokkal. Kikérdeznék, mi újság a faluban. Erről általában kevesebbet tudok, mint amennyire kíváncsiak volnának. Aztán ők mesélnek arról, hogy hány kisbárány született, melyiket nem szoptatja az anyja; hogy milyen húséges jószág a kutyájuk, hogy idén a fű jobb, mint tavaly ilyenkor. Csupa egyszerű, magától értetődő dologról váltunk szót. Azt hiszem, nem is csoda, hogy Jézus születésekor a pásztorok azonnal odataláltak az istállóhoz.

A bölcsek viszont... Nos, bölcsek lenni elég jól hangzik. Az ő ruhájuk a betlehemes jelenetben is gazdagon díszített, szinte királyi. Az ajándékuk értékes holmikból áll. (Bár ezeknek a neveit a kisebb hittanos gyerekeim mindig olyan szavakkal helyettesítik, amelyeknek számukra is értelme van. Mirha helyett Milkát vagy nyírfát mondanak például.)

Szóval, elég méltóságteljes és tiszteletet parancsoló az, ha valaki bölcs. Ők ismerik a csillagokat, pedig azokból jó sok van. Ha tiszta az ég, én is megkeresem rajta az Esthajnalcsillagot meg a Göncölszekeret, de a többit nem tudom megjegyezni, pedig évek óta próbálkozom vele. Igen, ezek a napkeletiek igazi tudós emberek lehettek. Jól kerestek sok ismeretükkel. Messziről, nagy elszántsággal érkeztek Jézushoz. Ez már valami!

De észrevettétek-e, hogy ők azért eltevédek közben? Különös, nem? A műveletlen, egyszerű pásztorok megérkeznek a jászolhoz, a bölcs csillagvizsgálók meg jó kis késéssel futnak csak be. Tesznek ugyanis egy kitérőt. Amikor már elég közel vannak, úgy gondolják, innen már nincs tovább szükségük Isten vezetésére, hisz logikus, hogy királyi gyermek csak palotában lehet.

Mennek magabiztos, ruganyos lépésekkel Heródes királyhoz. Egy kicsit meglepődnek, hogy nincs zászlódszobor a város, és a nép nem áll sorban imádni az új királyt. Aztán amikor rákérdeznék, kiderül, hogy a királyi várban hírért sem hallották a keresett hatalmasságnak. A főpapok és az írástudók a könyvtérekben keresgélve ugyan rábukkannak egy utalásra, miszerint Betlehembben kell majd megszületnie Isten küldöttének, de valahogy ettől se jön lázba senki. Heródes király inkább arra akarja felhasználni a bölcseket, hogy ha megtalálják ezt a ti-

tokzatos kisgyermeket, akkor legyenek a nyomravezetők, mondják el neki, hol van, hogy aztán el tudja pusztítani a csillag jelezte királyfit. Ugye, milyen különös?

A bölcsek napokat veszítenek, és bár szenteste szeretjük együtt látni őket a jászol körül örvendező pásztorokkal, a valóságban nem találkoztak egymással. A napkeleti csillagvizsgálók már nem az istállóba, hanem egy házba lépnek be, ott fejezik ki hódolatukat. Ami persze nem baj, csak meglepő.

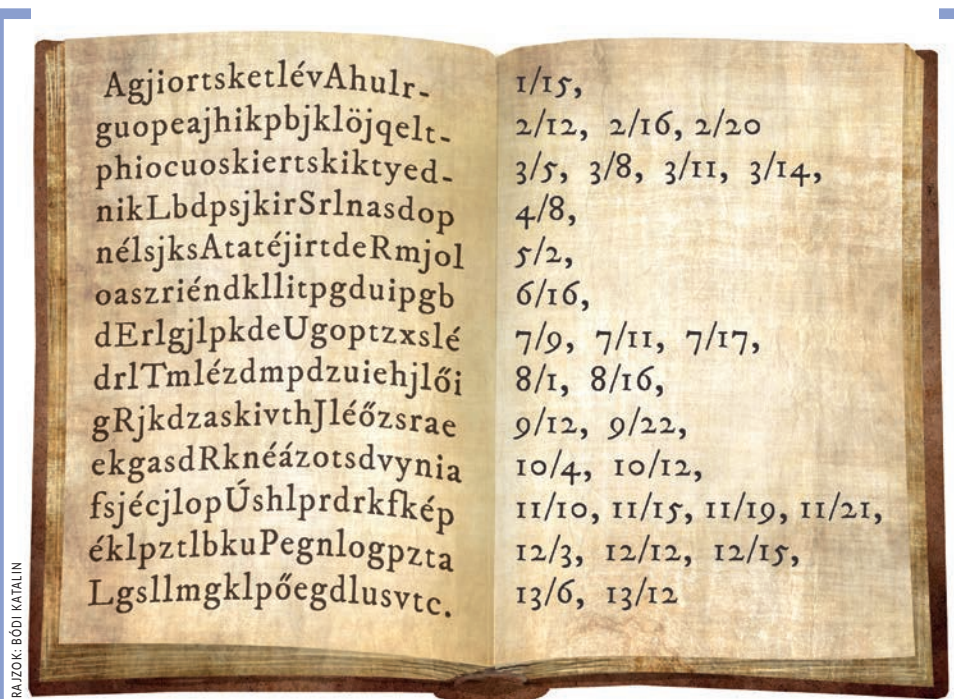
Ahogy telnek az évek, és figyelem az embereket, néha már én is észreveszek különös dolgokat. A gyerekek között nem feltétlenül a legjobb képességű az, aki a legkedvesebb is. A felnőttek között sokszor a legegyszerűbbek a legmélyebb szeretet hordozói. Sok melegsívű fiattal találkoztam, akik az iskolában nem tűndököltek, de jó szemük volt arra, hol lehetne segíteni. És tudjátok, nagy örömmöm van bennük. Sőt Isten is elgyönyörködik azokban, akik egyszerűen fogadják őt. Tudják, hogy szükségük van az Úrra, és kinyújtják a kezüket, hogy elfogadják az ő ajándékát: kegyelmét, szeretetét, közelségét. Nincs jobb ötletük, és nem feltételezik, hogy egyedül is meg fogják oldani az életüket.

Régen sokat szomorkodtam, hogy ebben-abbban nincs elég tudásom. A gyerekeimet orvoshoz kell vinnem, mert nem

A bölcsekről az Izsópka énekar és együttes egyik száma jut még eszembe. A címe: Istenünk matematikája. Ha tehetitek, hallgassatok meg! Megtaláljátok a YouTube-on, az Izsópka teljes koncert című videóban 11 perc 20 másodperctől.

értek a betegségekhez. A biciklimet a szerelő rakja rendbe, mert nekem nem sikerül. A legjobb pogácsát sem én sütöm a faluban, és bevallom, a cigánykezelettel is gondjaim vannak. Ma már együtt tudok örülni azokkal, akik ezekben a dolgokban sikeresek. Igyekszem, hogy nektek jó történeteket írjak, és tudom, hogy nagyon sok mindenben rászorulok a többiek segítségére. Azt hiszem, ez nem is baj.

Aki viszont túlokoskodja a dolgokat, az gyakran tesz meg hosszú, nehéz kitérőket az életben. Vannak ismerőseim, aki valóságos szakértői a „hogyan boldoguljak Isten nélkül?” témának. Próbálkoztam már sokféle tornával és diétával, zarándoklattal, és nagy pénzeket fizettek ki tanfolyamokért. Legtöbbjük tovább keresgél, mint egyszerűbb társaik. De azért a kerülő utakon botladozókat is tárt karokkal várja Isten, amikor végre célba érnek. ■



RAJZOK: BÓDI KATALIN

Ha minden sorból kiválasztod a megadott számú betűket, megtudhatod, mit tart igazi bölcsességnek a Biblia

## Pályázat a Luther Kiadó intézményvezetői munkakörére

**A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma pályázatot hirdet az országos egyház fenntartásában működő tájékoztatói intézmény, a Luther Kiadó intézményvezetői munkakörének betöltésére.**

Az intézményvezetői munkakör betöltésének feltételei: felsőfokú végzettség • tárgyalóképesség magyar, illetve idegen – angol vagy német – nyelven • vezetői, illetve vezetési gyakorlat • legalább hároméves szakmai tapasztalat a könyvkiadás, média, kulturális szervezés területén • evangélikus keresztség vagy konfirmáció igazolása. Előnyt jelent a pályázat elbírálásánál: könyvkiadóban végzett vezetői, szerkesztői és/vagy menedzselési tevékenység • evangélikus teológiai jártasság.

Elvárások, feladatok: a kiadó stratégiai tervének elkészítése, majd annak fenntartói elfogadása után a megvalósítása • közreműködés a kiadó működésének átvilágításában, szükséges átalakításában, fejlesztésében • az Evangélikus Információs Szolgálat kiadói helyzetének felmérése, a működtetés stabilizálása • folyamatos kapcsolattartás a fenntartó képviselőivel és az intézmény igazgatótanácsával.

A pályázatnak tartalmaznia kell: a pályázati feltételekben előírtak teljesüléséről szóló igazolást • a pályázó önéletrajzát és részletes szakmai életrajzát • az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programot és a szakmai helyzet- elemzésre épülő munkatervet, az intézmény működtetésére vonatkozó gazdasági, üzleti tervet (ehhez a fenntartó a pályázóknak konzultációs lehetőséget biztosít).

Az intézményvezető bérezését és kiegészítő juttatásait megegyezés szerint állapítja meg a munkáltató. Az intézményvezetői megbízás 2019. április 1. napjától ötéves időtartamra, 2024. március 31. napjáig szól, és korlátlan ideig meghosszabbítható. A próbaidő három hónap.

Az életrajzot, referenciákat, motivációs levelet tartalmazó pályázatokat 2019. február 15. napjáig kell benyújtani a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája (1085 Budapest, Üllői út 24.) címén, a borítékon a „Luther Kiadó” jellege feltüntetésével.

A pályázati szándékukat előzetesen jelző érdeklődők számára a kiíró konzultációs lehetőséget biztosít 2019. január 25–31. között. A pályázati eljárás szabályairól az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. zsinati törvény 16–17. és 33–34. §-ai rendelkeznek.

# Hallhatóan evangélikus!

A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása



Kéthetenként  
hétfőn, 13.30-kor  
a Kossuth rádió műsorán  
Interneten: [Mediaklikk.hu](http://Mediaklikk.hu)

**Téli szünet az országos irodában.** Tájékoztatjuk egyházközségeink, intézményeink vezetőségét és tisztelt partnereinket, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája a téli időszakban december 24. (hétfő) és 2019. január 4. (péntek) között zárva tart, az ügyintézés ez idő alatt szünetel. Az első munkanap január 7., hétfő a szokásos munkarend szerint. Ezúton kívánunk minden kedves testvérünknek és partnerünknek áldott új esztendőt!

**A budavári evangélikus szabadegyetem** következő alkalmát január 14-én, hétfőn 19 órai kezdettel tartjuk a Bécsi kapu téri evangélikus templom kápolnájában (1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 28.). Dr. Fabiny Tamás püspök áhítatát követően ifj. Bibó István művészettörténész tart előadást *Édesapám és 1956 címmel*. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS  
ÖRBOTTYÁNBAN  
**GOMBOS MIKLÓS**  
aranykoszorús  
harangöntőmester



Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

**[harangontes.hu](http://harangontes.hu) – [harangontode.hu](http://harangontode.hu)**

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Telefon: 28/360-170, 30/948-9575, 30/728-8161.

E-mail: [gombosmi@harangontes.hu](mailto:gombosmi@harangontes.hu), [info@harangontode.hu](mailto:info@harangontode.hu).



# „Egység a sokszínűségben”

Aliansz-imahét – 2019. január 6–13.

**Az új év első teljes hetében, 2019. január 6–13. között tartja idei imahétét az Aliansz – Magyar Evangéliumi Szövetség. Az „Egység a sokszínűségben” mottó jegyében hirdetett imanyolcad országos megnyitó istentisztelete január 6-án, vasárnap a debrecen-csapókeri református gyülekezetben – Mátyás király u. 23. – lesz 17 órai kezdettel. Igehirdetéssel dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke szolgál.**

**E**zúttal a spanyol és a portugál Evangéliumi Aliansz képviselői dolgozták ki az imahét tematikáját. A közösségi alkalmak felépítéséhez segítséget nyújtó imaheti füzet magyar nyelven is letölthető a világszervezet magyarországi szövetségének internetes honlapjáról ([Aliansz.hu](http://Aliansz.hu)). Az alábbiakban a füzet bevezető gondolatait olvashatják.

✱

Az elmúlt ötven évben a világ akkorát változott, hogy ha ma az ember átrepül a föld másik felére, akkor furcsán fogja érezni magát, amikor a sok teljesen idegen dolog mellett ugyanazokat a márkákat és franchise-okat fedezi fel, amelyek a saját hazájában is mindennaposak. Ugyanezt érezzük az egyetemes egyházzal kapcsolatban is. Hitvallásainkban nagyon sok minden azonos, és ez megteremti az alapját a közöttünk lévő egységnek, de ugyanakkor olyan különbségek is vannak közöttünk, amelyek miatt néha úgy néz ki, mintha nem ugyanahhoz a családnak tartoznánk.

Evangéliumi keresztényekként a következő kérdést kell feltennünk magunknak: Ha Isten az Atyánk, a Szentlélek az irányítónk, a Biblia pedig életünk térképe, akkor miért van közöttünk mégis olyan sok különbség?

A választ több tényező együttese adja meg: értelmünknek – amelyet Isten igéjével értelmeznünk kell – a végessége; világlátásunk, amelyet az a kultúra határoz meg, amelyben élünk, és amely miatt egy bizonyos szemüvegen keresztül olvassuk a Bibliát, még ha ennek nem vagyunk is tudatában; az a tény, hogy amit ugyanabból a kinyilatkoztatott Igazságból megértettünk, azt sokan sokféleképpen alkalmazzuk.

Spanyolországban élő, nem hívő ismerőseim sokszor megkérdezték tőlem: Hogyan tudjátok megtartani az egységet

a hitvallásokban, a látásokban, a dicsőítésben belül megjelenő különböző megnyilvánulási formákban, anélkül hogy lenne egy pápátok, aki vezetne, és útba igazítana benneteket? Hogy lehet az, hogy ha az ember bemegy egy evangéliumi gyülekezetbe Indonéziában, illetve Európában, akkor rengeteg olyan dolgot lát, amely mindkét helyen teljesen ugyanaz?

A válasz a Bibliában rejlik: mindenki, aki hisz Krisztusban, Isten gyermeke. Ugyanaz az Atyánk, ugyanahhoz a családnak tartozunk. A testvérek pedig általában hasonlítanak egymásra. Közös hitvallásunk a Biblián alapul, amely Isten szava. Mindannyian igyekszünk követni Krisztus és az apostolok példáját, így az életvezetésünk azt a Könyvet tükrözi vissza, amelyet mindannyian követünk.

Adja Isten, hogy felismerjük az egységünket Krisztusban, és ugyanakkor megőrizzük meggazdagító sokszínűségünket, hogy Isten kegyelme is sokszínű legyen, és az evangélium fénye szeretett világunk legtávolabbi sarkába is eljusson!

Az egységes imának ebben a hetében látni fogjuk, hogy a sokszínűségben belül hogyan valósul meg az egység Krisztus testében. Az *Efezusiakhoz írt levél* 4. fejezete alapján meg fogjuk érteni, hogy milyen közös alapon nyugszik a mi egyházunk. Az imahétben nyolc igazságot fogunk feleleveníteni, amelyek az alapját képezik a Krisztus egyházán belül meglévő egységnek: 1. egység a szeretetben; 2. egység a Lélekben; 3. egység a hitben (hitvallásban); 4. egység a keresztségben; 5. egység az egy testben; 6. egység a misszióban; 7. egység a látásban; 8. egység Krisztusban.

Hadd diadalmaskodjon az egység a sokféleség fölött, és legyen nyilvánvaló Isten egyházában Európában és az egész világon!

■ ISRAEL MONTES



Az 1800-as évek derekán formálódott felekezeti közti világszervezet, az Evangéliumi Szövetség (Evangelical Alliance) 1846-ban Londonban tartotta első gyűlését. A szövetség indította el a későbbiekben világszerte elterjedt ökumenikus imahétet, amelyet néhány évtizede az Egyházak Világtanácsa külön is megszervez a Krisztus-hívők egységéért. Ez utóbbit hazánkban – a Magyar Katolikus Egyházzal karöltve – a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa koordinálja.

# Károli Gáspár-díj 2018

## Fabiny Tibor professzor kitüntetése

**Mint karácsonyi magazinszámunkban már hírül adtuk, december 4-én a Miniszterelnökség budapesti épületében – a református Ugrai János mellett – az evangélikus dr. Fabiny Tibor is átvehette a Károli Gáspár prédikátor, bibliafordító nevét viselő díjat. Ezzel az állami elismeréssel 1997 óta olyan személyeket tüntetnek ki, akik a hittudományok területén maradandót alkotva gazdagították a magyar vallásos és szellemi életet, valamint kimagasló eredményeket értek el a biblikus tudományok terén. A díjat idén Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára nyújtotta át.**



Dr. Fabiny Tibor a fivére és egy munkatársa között

„Szabadon szolgál a szellem” – idézte Fabiny Tibor az Eötvös Collegium bejáratán olvasható idézetet, amelyhez azt is hozzátette: a protestál szó legfontosabb jelentése a tanúskodás, amely meghatározza a protestánsok gondolkodását. „Ez a két gondolat irányadó számomra, ezekre mondom köszönetet ezért a díjért.” A professzor református testvérrelapunk kérdésére azt is elmondta, hogy legfőbb kutatási területének Shakespeare munkásságát és a 16. századi angol irodalmat, illetve a bibliafordításokat tartja. Fontosnak tartja, hogy a Bibliát és az ahhoz kapcsolódó szövegeket „bibliahűen” értelmezzék az olvasók.

1980–1994 között a szegedi József Attila Tudományegyetem Angol Tanszékének oktatója, 1993-tól a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Angol Tanszékén alapító vezetőként tevékenykedett, 2007 óta a Károli Gáspár Református Egyetemen tanszék- és intézetvezető egyetemi tanárként dolgozik.

A Károli Gáspár-díj átadásakor Fabiny Tibor munkásságát az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyháztörténész-professzora, dr. Korányi András méltatta.

■ Forrás: [Reformatus.hu](http://Reformatus.hu)

### Részlet dr. Korányi András Fabiny Tibor egyetemi tanárt méltató beszédéből

Az 1955-ben született dr. Fabiny Tibor az egyháztörténet és a teológia iránti elkötelezett szeretetét édesapjától, néhai id. dr. Fabiny Tibor egyháztörténetész-professzortól örökölte. Már felsőoktatási tanulmányai során (Eötvös Loránd Tudományegyetem, angol – könyvtár – összehasonlító irodalomtudomány szak és Evangélikus Teológiai Akadémia – ma Evangélikus Hittudományi Egyetem – teológiai levelező tagozata) összekapcsolta későbbi kiterjedt tudományos munkájának bölcsészeti és teológiai tartalmát.

Akadémiai pályafutása mellett mindvégig művelője volt a szakmailag releváns teológiai kutatásnak is. Nagydoktori értekezését 1992-ben *A bibliai tipológia hermeneutikai, ikonográfiai és irodalmi kérdései* címmel nyújtotta be és védte meg. A bibliai hermeneutika – mely a reformátori teológiai örökség kutatásának fő sodrába sorolható ma már a teológiai tudományágban is – végigkísérte egész tudományos pályafutását: 1993 óta a Hermeneutikai Kutatóközpont egyik alapítója és vezetője, számos vonatkozó forráskiadvány és

tudományos munka – például a *Hermeneutikai Füzetek* és a *Luther Füzetek* sorozat – magyarországi fordítója és megjelenítője.

Alapító tagja volt az Ordass Lajos Baráti Körnek (1989–2006) és 1991-ben a Magyarországi Luther Szövetségnek, melynek elnöke 2007 óta. Ezen egyesületek konferenciáinak és kiadványainak szervezője, szerkesztője.

Egyetemi oktatóként hazai és nemzetközi területen egyaránt művelője és ápolója a széles körű protestáns – anglikán, evangélikus, presbiterianus-református – teológiai örökség megismertetésének. Nemzetközi téren Angliában, Belgiumban és az Egyesült Államokban volt több alkalommal vendégtanár, 2004-ben Fulbright-ösztöndíjas a Princetoni Presbiterianus Teológiai Akadémián (Princeton Theological Academy). Hazai körben – többek között – a Károli Gáspár Református Egyetem főállású oktatójaként és az Evangélikus Hittudományi Egyetem óraadó tanáraként nemzedékeket oktatót a protestáns teológia mélyebb ismeretére. Az evangélikus presbiterképzés rendszeres résztvevője.

# In memoriam Blázy Lajos

(1932–2018)

**B**lázy Lajos Budapesten született 1932. október 6-án a Felvidékről származó evangélikus lelkészdinasztia ötödik tagjaként. Szó szerint lelkészcsaládba született, hiszen édesapja, id. Blázy Lajos (1906–1962) a péceli gyülekezet akkori lelkésze, édesanyja pedig Gömör Ágnes Erzsébet (1906–1992), aki nőként egy szolgatársnőjével egyetemben elsőként diplomázott le a soproni evangélikus teológiai fakultáson. Elemi iskoláit Pécelen kezdte, középiskolai tanulmányait a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban folytatta és fejezte be. Az Evangélikus Teológiai Akadémiára 1951-ben nyert felvételt. Lelkészsé Ordass Lajos szentelte Újpesten, 1957. július 7-én. Igazi nagy ünnep volt e vasárnap, hiszen még aznap délután eljegyezte élete hűséges párját, Stráner Annát, akivel 1959-ben kötött házasságot.

Lelkészsé avatása után előbb Szegeden, majd Tiszaföldváron teljesített segédlelkési szolgálatot. Ezt követően Koren Emil későbbi esperes mellé került segédlelkésznek a fasori gyülekezetbe.

Az 1951-ben Újpestre került édesapján egyre inkább elhatalmasodó, a második világháborúban szerzett tüdőbetegség következtében az ifjú lelkészfiának egyre gyakrabban kellett őt a szolgálatban segítenie, helyettesítenie. A még teológus ifj. Blázy Lajos gyógyszerészhallgató testvérével, Blázy Árpáddal közösen nagy igyekezettel szervezte, építette a gyülekezet ifjúságát. Életre szóló barátságok születtek ebben az időben. Id. Blázy Lajos 1962 tavaszán történt elhunytát követően egyhangúlag őt választotta lelkészének az újpesti gyülekezet és annak presbitériuma.

Akkor talán még senki sem gondolta, hogy a gyülekezet és lelkésze között egy negyven éven át tartó, rendkívül szoros, bensőséges kapcsolat vette kezdetét.

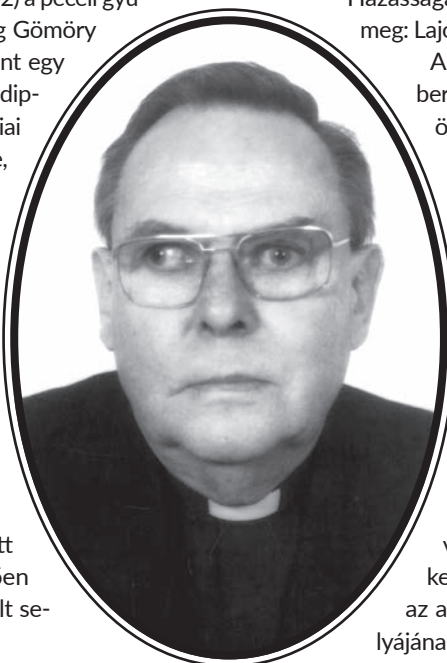
Házasságát a Mindenható két fiúval ajándékozta meg: Lajos 1962-ben, András 1964-ben született.

Az 1965–1966-os tanévben a Nyugatberlini Evangélikus Teológiára nyert egyéves ösztöndíjának köszönhetően posztgraduális tanulmányokat folytathatott. Az itt szerzett nyelvtudás, valamint friss teológiai szemlélet egész életét meghatározó módon gazdagította. 1975 nyarán az Egyesült Államokban élő magyar evangélikus gyülekezetekben végezhetett vendégszolgálatokat. Az országos egyház 1976-ban nevezte ki a diakóniai osztály vezetőjévé, amely megtisztelő tisztséget az újpesti szolgálat mellett 1989-ig töltötte be.

A lelkési szolgálat mellett szívesen vállalt szerepet és vett részt Budapest IV. kerületének közéletében. Ennek, valamint az akkor már harminckét éves hűséges pályájának elismeréseként Újpest önkormányzata 1994-ben díszpolgári címmel tüntette ki.

2002-ben, hetvenévesen, immáron nyugdíjasként adta át gyülekezeti szolgálatát Solymár Péter lelkésznek, akivel élete végéig szoros, atyai jó kapcsolatot ápolt és tartott fenn. A Mindenható kegyelmét vélte felfedezni abban is, hogy a tizenhat nyugdíjas évét szeretett temploma, gyülekezete és családja – közöttük őt unoka – közvetlen közelében tölthette. Egész életében mottóul szolgált Mesterének mondata: „*Ingyen kaptátok, ingyen adjátok!*” (Mt 10,8b)

■ BLÁZY ÁRPÁD



## Díjazott evangélikus gimnáziumigazgató

Az Autisták Országos Szövetségének – első alkalommal átadott – Senpai díját kapta Andorka Gábor, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium igazgatója. Az elismerést december 1-jén, a szövetség fennállásának harmincadik évfordulója alkalmából rendezett szakmai és családi napon adták át Budapesten. Andorka Gábor jobbán volt tanítványa, Egle Botond, balján Fülöp Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért felelős államtitkára, mellette Kővári Edit, a szövetség elnöke.

■ Forrás: MTI



# In memoriam id. Pintér Károly

(1930–2018)

Amikor úgy másfél évtizeddel ezelőtt az egykori szerkesztőbizottság határozatba foglalta, hogy az Evangélikus Életben egyházunk minden elhunyt pásztoráról meg kell emlékezni, a szerkesztőn átsuhant a gondolat, hogy egy napon talán lelkész szülei valamelyikének nekrológját is neki kell majd a lapba szerkesztenie... Nem tudtunk eléggé felkészülni rá. „Kreativitásunkból” most csak a december 16-án megtartott gyászistentiszteleten Novotny Zoltán által felolvasott életrajz alig módosított újraközlésére futja. Ennek gerince is „ollózott” a Déli Egyházkerület múlt évi missziói napjára megjelentetett kiadványból, amely az Ordass Lajos-emlékplakett odaítélése okán ismertette id. Pintér Károly életútját.



**I**d. Pintér Károly nem volt mindig idős... Kezdetben ő volt az ifjabb Pintér Károly, és ennek a névelőzéknek a használatát csak édesapja halála után engedte át a fiának...

Az a Pintér Károly, akitől december 16-án búcsúztak családtagjai, szolgatársai, barátai, ismerősei, tisztelői, 1930. február 15-én született Budapesten. Ezer szállal kötődött a Deák térhez, és nem csak azért, mert – lelkészként – ez volt az utolsó, tizenhat éven át szeretett szolgálati helye. Itt részesült a keresztség szentségében, és itt is konfirmált. Nem utolsósorban pedig ebben a templomban kötött házasságot Nagy Erzsébettel. Hitvese a templomi „elválásnál” nem lehetett jelen, mivel egészségi állapota őt is évek óta „szobafogságra” ítélte, ám az utolsó hetek embert próbáló helyzeteiben sem szűnt meg férjének kitartó támasza, jó kedvre derítő társa lenni.

Pintér Károly tizenhét évesen érzett elhívást arra, hogy az evangélium szolgálatának szentelje életét. Ebben megerősítette, hogy röviddel ezután élő hitre jutott az édesapja és a testvére, Tibor Győző, később pedig az édesanyja is. Öccse ugyan nem követte őt a teológiára, de haláláig maga is szívvel-lélekkel szolgálta Krisztus ügyét építész-mérnökként, bibliaiskolai tanárként. A Pintér fivérek áldozatkész elkötelezettsége máig sokak előtt példa.

Pintér Károly 1948-ban kezdte meg teológiai tanulmányait Sopronban. Ekkor ismerte meg későbbi feleségét, aki – 1955. augusztus 20-i házasságkötésük után – hűséges társa lett a szolgálatban is. Kettejük kisugárzása számos olyan értelmiségit is vonzott otthonukba, akiknek a pártállami időkben csak a „hivatali nyitvatartást” nem ismerő parókia szellemi műhelyében volt érintkezése az egyházzal, a hit kérdéseivel.

Fancsalon kezdték szolgálatukat 1955-ben, 1966–1981 között pedig a szórványgyülekezetekben szintén bővelkedő Ózd, illetve Putnok lelkészei voltak. A házaspárnak 1956-ban fia, 1960-ban pedig leánya született.

Id. Pintér Károly 1981-től 1997-ig volt a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Egyházközségének egyik lelkésze, majd

– nyugállományba vonulása után – hét éven át a Deák Téri Evangélikus Gimnázium hittanára és iskolalelkésze. Hiteles, közvetlen személyisége prédikációinak természetes stílusában is tükröződött; sokakban segített ezáltal elmélyíteni Isten igéjét, míg mások az ifjúsági munkához, avagy a személyes lelkigondozáshoz kapott talentumaiért hálásak az Úrnak.

Rangok, címek és anyagiak sohasem motiválták, szolgálati területeinek kijelölésében is mindenkor hagyatkozott „elhívójára”, aki számos szeretett szolgatárssal is segítette a lelkési munkát széles skálán – töretlen hivatástudattal – végző házaspárt.

Jóllehet fizikai állapota id. Pintér Károlyt 2010-től „szobafogságra” ítélte, de – amíg látása engedte – újabb és újabb fejezetekkel bővítette memoárját, amelyből tavaly tavasszal még megmutatható egy részletet az őt otthonában felkereső püspökének és kerületi felügyelőjének. (A Déli Egyházkerület elnöksége ez alkalomból nyújtotta át számára az Ordass Lajos-emlékplakettet.)

Hosszas betegeskedése végén – életének 89. esztendejében – öregkori leukémia gyengítette a testi elmúlásba. A halálát megelőző napon már kórházi ágyban hallhatta szeretteitől azt az *Útmutatóban* kijelölt ígét, miszerint „*nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük*”. (Zsid 13,14) Családtagjai Istennek adnak hálát, hogy id. Pintér Károly hosszú évtizedeken át gazdagíthatott sokunkat háttartalan szeretetével, rendületlen hitével, mindig szelíd és mindig derűs személyiségével.

Mi, akik Jézus Krisztus kereszthalála révén megváltottunk s már itt e földön a mennyország állampolgárainak tudhatjuk magunkat, az örök élet reménységével adhatunk hálát Isten kegyelméért. Mert – ahogyan id. Pintér Károly szokta volt mondani –: „Hála Istennek, hogy nem itt a földön van a maradandó városunk!” Szárita hát fel gyászunk könnyét meggyőződésünk, hogy id. Pintér Károlynak már a megtalált eljövendő az állandó otthona!

■ Ifj. (T.) PINTÉR KÁROLY

Óéveste – Jn 12,34–36

# Ragadd meg a pillanatot!



**M**a van az az este, amikor szinte az ujjaink között érezzük az elfolyó, futó időt. Ösztönösen reagálunk: megrémülünk, tagadunk, nosztalgizunk, szembeszállunk vagy ujjongunk, mert valami jót várunk a holnaptól.

Ragadd meg a pillanatot! Erre tanít és szabadít fel Jézus szava, amelyet óéveste hallgatunk, abban a percben, amikor egyet ugrik az óramutató, és minden eggyel több lesz. „Még egy kis ideig köztetek van a világosság”, most kell komolyan venni. Nem holnap, amikor már eltűnt.

Hány döntésünket rontottuk el halogatással?! Nem mertünk lépni, lusták voltunk, túl sokat töprengtünk, valami soha el nem jövő jelre vártunk vagy még ennél is jobb lehetőségre. Az idő és az alkalom pedig elrohant, és mi ott maradtunk az elpuskázott lehetőségek keserű ízével a szánkban.

**A lényeges és a lényegtelen.** Óéveste olyan ígét olvasunk János evangéliumából, amelyben Jézus utoljára folytat nyugodt beszélgetést a körülötte álló sokasággal. Ez az utolsó békés óra. A következő fejezetben már a szenvedéstörténet kezdődik. Elvi vitát provokálnak a Jézussal beszélgető emberek. Ilyesfajta bölcs kérdések hangzanak el: Akkor hát hogyan is állunk a Messiás-kérdés apró részleteivel? Akkor hát pontosan mi is jellemzi a Messiást? Az okosok pedig várják Jézus állásfoglalását. Ő azonban – nem először életében – egészen mást mond. Ne a lényegtelen kérdéseken lovagolj! Ne okoskodj, ne a fölösleges részleteken rágódj!

Biztos, hogy döntő a téma, amelyről kivörösödött arccal csatázol a presbitériumban? Amely miatt örök haragot esküdtél a kollégádnak? Vedd észre, hogy itt van az a Messiás, akiről vitatkozol, és örülj, hogy hallgathatod, hogy magadba szívhatod annak a másik világnak a levegőjét, amelyet ő hoz el. Örülj, hogy megtelhet tartalommal az életed, és egész életre szóló tartást kaphatsz a veled való találkozásból. Ne töltsd értelmetlen dolgokkal a drága időt, élvezd a pillanatot, amikor észrevetted, hogy jelen van Jézus, és megszólít téged!

**Járj a világosságban!** És mi következik abból, ha életünkben egyszer végre nem veszünk el a részletekben, nem tépelődünk, hanem meglátjuk az igazán fontosat, és hagyjuk, hogy egyéb dolgok eltörpüljenek mellette? Jézus ebben az utolsó, békés beszélgetésben azt mondja: járj a felismert világosságban! Így egyszerűen. Lép ki a halogatásból, a sehova sem vezető tépelődésekből!

Ha valamit megértettél abból, amit Jézus mond, amit tesz, akkor élj aszerint! Építsd be az életedbe! Akkor van itt a cselekvés

ideje, amikor Jézus megszólít, és te megértetted a szavát. Igazodj hozzá, tedd meg azt, amire ő indít. Ültess át az életbe, amit Jézus a szívedre helyezett!

Ne is tagadjuk, ehhez nagy bátorság kell. Mert Jézus szava általában szembemegy az árral. Harag helyett békére indít, panasz helyett hálaadásra, követelkezés helyett meglepedésre, harcos érdekvényesítés helyett mások helyzetbe hozására és hasonlókra. De ha felismertük, hogy micsoda belső egyensúlyt, micsoda tar-



tást kapunk ezen az úton, akkor ráébredünk, hogy valójában nem is érdemes másként élni. Rádöbbenünk, hogy Jézus, a Világosság a világosságban vezet minket, és világosságban járni jó. Akkor is, ha meghökkentőnek és szokatlanoknak tűnnek néha a lépések.

Ma megszívlelhetjük Jézus biztatását: „Járjatok a világosságban!” Annál is inkább, mert a másik lehetőség a sötétben botorkálás, a célba sose jutás, az irányvesztés és az a veszély, hogy végül körülvesz és elnyel a sötétség, nem tudunk kikeveredni belőle. Bátran lépünk kell. Hiába folytatunk elvi vitákat, csak a megvalósulás, a világosságban járás, a mindennapi tapasztalat győzi le a sötétség beszippantó hatalmát. Járni kell a világosságban, nem csak beszélni róla.

S ha van tapasztalatunk, ha már méterek, kilométerek vannak mögöttünk, akkor egyre nagyobb teret kap az életünkben a Világosság. Lassan ő irányít mindent, az ő szava lesz a legfontosabb, neki fogunk feltétel nélkül hinni. Ahogy Jézus ígéri: a Világosság gyermekei leszünk. Járjunk hát a világosságban! Higgyünk a Világosságnak! És élvezzük a pillanatot: a Világosság gyermekeinek boldog jelen idejét.

■ SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA

**Imádkozzunk!** Úr Jézus! Köszönjük neked, hogy megszabadítasz a sötétség hatalmából, és elhívsz a világosságban járásra. Igazgasd és erősítsd lépéseinket! Ámen.

Újév - 14,12-15

# Újévi imádság

Január 1-je a keresztyének számára Jézus nevének az ünnepe. Ezért mi minden új évet Jézus nevében kezdünk. Amikor Jézus az év első napján azt mondja nekünk, hogy „amit csak kértek majd az én nevemben”, akkor egy drága lehetőségre hívja fel a figyelmünket. Nekünk a ma kezdődő esztendő minden egyes napján lehetséges, hogy az ő nevében imádkozzunk. Páratlan ajándék ez, amelyben háromszoros örömhír van mindazoknak, akik Jézus nevében fordulnak a mennyei Atyához.

**Jézus nevében, hittel, türelemmel.** Isten előtt Jézus áll jót a mi kéréseinkért, érte lesz méltó a kérésünk arra, hogy Isten meghallgassa azt. Ebben az az örömhír, hogy ha Jézus nevében imádkozunk Istenhez, akkor ő nem a mi személyünket fogja mérlegre tenni, hogy méltók vagyunk-e a kérés teljesítésére, hanem úgy hallgatja, mintha maga Jézus mondaná azt. Ha mindig azt kellene mérlegelnünk, hogy méltók vagyunk-e a szólásra és a meghallgatásra, akkor egyáltalán nem is imádkozhatnánk, mert alkalmatlanná tenne erre bűnös emberi természetünk. Jézus azt mondja nekünk az ő nevének ünnepe: ezt a gondot leveszem a válladról, az én nevemben imádkozhatsz Istenhez!

Ha Jézus nevében imádkozunk, az azt jelenti, hogy hittel bármit kérhetünk. De Jézus nevében kérni csak feltétlen hittel lehet. Aki nem hiszi, hogy Isten képes megtenni azt, amit imádságban kér, az nem kaphat Istentől semmit, mert hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni. De aki hiszi, hogy Istennek minden lehetséges, az máris úgy számolhat a kért dologgal, mint ami bizonyosan meg fog valósulni.

Amikor Isten cselekszik, munkájában nem vesz igénybe semmilyen emberi segítséget. A mi dolgunk nem más, mint hogy hálás szívvel elfogadjuk mindazt, amit imádságunkat meghallgatva Isten nekünk készített. Jó meghallani ezt, és türelemmel várni Isten segítségére, kérésünk teljesedésére. Akkor nem fog kétségbe ejteni minket, ha néha sokkal tovább kell várunk, mint szeretnénk.

**Másokért imádkozva.** A Jézus nevében imádkozó még saját nyomorúságának mélységeiből Istenhez kiáltva is mindig másokért imádkozik. Ha bajban, veszedelemben, szenvedésben, kereszt alatt roskadozva Jézus nevében Istenhez fordulunk, akkor sohasem önmagunkért mondjunk imát, hanem azokért, akikhez a szeretet köt. És biztosak lehetünk abban, hogy Isten meghallgatja a hitben elmondott imádságunkat. Ha az szolgálja szereteteink javát, hogy megszabaduljunk a bajból, akkor Isten megszabadít. Ha viszont az van javukra, hogy hosszú ideig lesznek tanúi állhatatosan viselt szenvedésünknek, akkor Isten ad elég erőt keresztünk további viseléséhez. Egyben azonban bizonyosak lehetünk: Isten mindig olyanképpen teljesíti kérésünket, ami valóban szereteteink javára van, akikért őszinte, önzetlen szeretettel imádkozunk.

**Boldogságot szerevezve.** Keresztyénként Jézus nevében, Isten hatalmában való feltétlen hittel indulunk el ebben az új évben is. Ebben az évben is rászorulunk majd mások imádságára, és mások is rászorulnak a mi imádságainkra családjukban, gyülekezetünkben és országunkban. Legyen előttünk Jézus szava, hogy az ő nevében hittel és mások javára tekintettel, a meghallgatás teljes reményében tudjunk egymásért és mindenkiért imádkozni. És amikor boldog új évet kívánunk egymásnak, ne csak szavakban szerezzünk boldogságot másoknak, hanem a gyakorlatban is. Boldog ember az, akiért csak egyvalaki is így tud imádkozni: Jézus hatalmában bízva, csak jót kérve, önzetlenül, hittel és szeretettel!

■ TAMÁSY TAMÁS

**Imádkozzunk! Úr Jézus! Kérünk, hogy valóban a te nevedben járassuk földi vándorutunkat ebben az új esztendőben is. Add, hogy mindig a téled tanultak szerint tudjunk imádkozni másokért. Add, hogy meglássuk a rólad való tanúskodás alkalmait, és téled kérjük az erőt, a bátorságot, de legfőképpen az élő hitet ahhoz, hogy ezek közül egyet se mulasszunk el. Nevedben kérünk, hallgass meg minket! Ámen.**

## ORATIO OECUMENICA

*Világ világossága, Jézus Krisztus! Hálatelt szívvel áldunk és magasztalunk téged a polgári esztendő első napján. Köszönjük, hogy újra összegyűlhetünk igéd hallgatására. Továbbra is te magad vezess minket, családjunkat, egyházunkat, benne gyülekezetünket és a világ keresztyénységét igéd világosságával, a Szentlélek tüzevel és erejével.*

*Világ világossága, Jézus Krisztus! Imára kulcsolt kezünk egyben azt is jelenti, hogy még tart a ma, még van feladatunk, tennivalónk ez új esztendőben is. Segíts, hogy mindig készen álljunk a jóra, és hétköznapjainkban cselekedjünk mindazt, amit téled tanultunk.*

*Világ világossága, Jézus Krisztus! Áldásodat kérjük a világegyetemre, a népekre, köztük magyar népünkre határon innen és határon túl. Légy a világ vezetőivel, hogy hatalmukkal ne visszaéljenek, hanem mennyei Atyád életigenlő, megbékélt szolgáló és szeretetet sugárzó akaratát képviselhesék világszerte.*

*Világ világossága, Jézus Krisztus! Tégy érzékenyebbé mindenkit szenvedő embertársaink iránt. Választottaid által vess véget a háborúknak, a terrorizmusnak, a vallási, azon belül a keresztyénüldözésnek, az éhezésnek, az indokolatlan, értelmetlen szenvedéseknek s ezáltal a fékevesztett népvándorlásoknak, a természet kifosztásának és a környezet szennyezésének.*

*Világ világossága, Jézus Krisztus! Te magad légy továbbra is a betegek gyógyítója, ápolója, a gyászolókat vigasztalója, az idősek, magányosok lelki társa, a kiszolgáltatottak, hajléktalanok, az élet szélére sodródottak menedéke és reménye!*

*Világ világossága, Jézus Krisztus! 2019 küszöbén veled indulunk. Végtelen kegyelmed legyen és maradjon velünk ugyanúgy ez új esztendőben, mint az ígéreted szerinti öröklét végtelen teljességében. Jövel, Urunk Jézus! Ámen.*

# 2019. január igéje

„Isten ezt mondta: Szivárványívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, amelyet most a földdel megkötök.”

(1Móz 9,13)

**A** mikor kisgyerek voltam, a nagymamám azt mondta nekem: ha szivárványt látsz, kívánj gyorsan valami szépet, mert beteljesedik. Felőttként már tudom, hogy a szivárványnak semmi köze a kívánságaimhoz. Ma már tudom, hogy ha valami szépet, jót szeretnék, akkor azt Istentől kell kérnem. De azért ha szivárványt látok, mégis mindig gyönyörködöm benne, és eszembe jutnak a nagymamám szavai: „Kívánj valami szépet!”

Sajnálom, és fel is vagyok háborodva azért, hogy a szivárványt ellopták. Azok sajtították ki, akik sajátos módon értelmezik a sokszínűséget, a változatosságot. Pedig a szivárvány eredetileg Isten szeretetének, bűnbocsátó kegyelmének, velünk kötött szövetségének a jele.

Az özönvíz és Nóé története közismert. Nóé korában az emberek nagyon gonoszok lettek: önzők, erőszakosak, haragtaratók, élvezeteket hajhászók voltak, elvetették a másiktól a vagyonát, a házastársát, kifosztották, meggyilkolták egymást. Isten egyáltalán nem érdekelte őket. Nem akartak tudni róla, tagadták, nem törődtek vele. Csupán Nóé és a családja szerette és tisztelte Istent. Isten jó ideig tűrte az emberek gonoszságát, de végül azt mondta: megbántam, hogy embert teremtettem, „eltörölöm a föld színéről” (1Móz 6,7). De Nóénak megkegyelmezett. Megmondta neki, arra készül, hogy özönvízzel borítsa el a földet.

Nóé pedig építsen egy nagy hajót, amelyben ő és a családja meg a föld állatait életben maradnak. Az özönvíz bekövetkezett, és az emberek közül csak Nóé és a családja maradt meg a földön. Az özönvíz elmúltával Nóé hálaáldozatot mutatott be Istennek. Isten pedig szövetséget kötött Nóéval, és megígérte, hogy többé nem bocsát özönvizet a földre, nem pusztítja el az embereket. Ennek a szövetségnek a jeléül adta a szivárványt, amely így lett a kegyelem, az új kezdet, az Isten hűségének jelképe.

A szivárvány színei beszélnek.

**Piros.** Piros a szív, a szeretet lakhelye. A szivárvány piros színe Isten szeretetét jelenti. Azt a szeretetet, amelyről Jézus azt mondta: „...úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Piros a vér is. A szivárvány piros színe ezért emlékeztet minket Jézus vérére, amelyet kiontott értünk, hogy bűnbocsánatunk és örök életünk legyen.

**Narancsszín.** A nap narancssárga sugaraira emlékeztet. A narancsszín Jézusról beszél, aki életünk világosságát, életet, meglepetést adó napja.

**Sárga.** Az arany színe. Azt mondja nekünk a szivárvány sárga színe, hogy a legdrágább, a legértékesebb Jézus, akiben Isten köztünk jött. Péter apostol azt írja, hogy nem aranyon, nem ezüstön, nem drága kincsen váltott meg minket Isten, hanem Jézus vérén (lásd 1Pt 1,18–19). Jézus vére drágább az aranyból és a világ minden kincsénél. A sárga szín emlékeztessen bennünket, hogy ne csaljon meg az arany csillogása, hanem Jézus legyen az igazi kincsünk.

**Zöld.** Ezt talán nem is kell magyaráznom, mint ahogyan az utána következőt, a kéket sem. Gyerekkorában mindenki szavalta Petőfi Sándor versét: „Mi kék / Az ég! / Mi zöld / A föld!” A zöld az élet, a tavasszal ébredő természet, a növekedés színe; így együtt a reménység színe. Juttassa eszünkbe a zöld szín, hogy mindig van reménység.



KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

**Kék.** A kék szín árnyalatait adja vissza az ég és a tenger; a víz, amely nélkül nincs élet, és amely a keresztségünk jele. Isten személyesen is szövetséget kötött mindegyikünkkel a keresztségünkben. A menny kékje pedig arról beszél, hogy nemcsak a földön, az anyagi világban van helyünk, hanem a mennyben, Isten világában is. Ha felnézünk a kék égre, akkor emlékezzünk arra, hogy Istennél örök hajlékunk van. Az anyagi lét nem a semmibe oszlik szét, hanem van folytatás – Isten világában. Tartsuk ezért szemünk előtt a kéket, az örök életet.

**Lila.** A lila régóta a bűnbánat színe. A bűneinkre emlékeztet, és arra hív, hogy bánjuk meg és Istennek valljuk meg bűneinket, kérjünk tőle bocsánatot. Mert azt tanítja János apostol: „Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól.” (1Jn 1,9)

A szivárvány színei így együtt Istennek a Jézusban velünk kötött új szövetségét, Isten oltalmazó, üdvözítő szeretetét hirdetik nekünk. Ezért nem adjuk a szivárványt, mert azt Isten adta, és „copyright” – azaz szerzői jog – védi!

■ BALICZA IVÁN

# Vízkereszt a külmisszió ünnepe

Az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) ezúttal vidám iskolás gyerekek fotóját mellékelve hirdeti meg immáron hatodik alkalommal – vízkereszt napjától húsvétig tartó – adománygyűjtő akcióját. Az eddigi támogatás ugyanis célt ért, a képen látható diákok élete megváltozott.

A Magyarországról érkezett felajánlásoknak köszönhetően van mit enniük, tanulhatnak, szakmát és így megélhetést szerezhetnek. Sőt támogatásunknak köszönhetően az egyik tehetséges fiatalember az orvosi egyetem hallgatója lett – Nairobi Kawangware nevű nyomornegyedéből. Erről a „sikertöriről” számos beszámoló hangzott el az elmúlt évben, akik pedig lemaradtak ezekről az alkalmakról, azok az EKME honlapján ([Kulmisszio.hu](http://Kulmisszio.hu)) tájékozódhatnak a részletekről.

Támogatásokra azonban továbbra is szükség van. Ezért bátorít az egyesület



minden evangélikus testvért, gyülekezetet, bibliáorai közösséget, hogy támogassák adományokkal a külmissziói szolgálatot, amelynek – miként képünk is tanúskodik róla – van gyümölcse.

A Vízkereszt a külmisszió ünnepe elnevezésű akciót idén elindító istentisztelet Budapesten, az Angyalföldi Evangélikus Egyházközség templomában (Budapest XIII. ker., Kassák Lajos utca 22.) lesz 2019. január 6-án 10 órai kezdettel.

■ B. PINTÉR MÁRTA,  
az EKME lelkes elnöke

## Evangelikus Élet

### A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: [evelet@lutheran.hu](mailto:evelet@lutheran.hu)
- EvÉlet online: [www.evangelikuselet.hu](http://www.evangelikuselet.hu)
- Hirdetésfelvétel: [hirdetes@evelet.hu](mailto:hirdetes@evelet.hu)
- Előfizetés: [kiado@lutheran.hu](mailto:kiado@lutheran.hu)
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA ([maria.balla@lutheran.hu](mailto:maria.balla@lutheran.hu))
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA ([beata.kezdi@lutheran.hu](mailto:beata.kezdi@lutheran.hu))
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY ([karoly.pinter@lutheran.hu](mailto:karoly.pinter@lutheran.hu))
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR ([sandor.dobsonyi@lutheran.hu](mailto:sandor.dobsonyi@lutheran.hu))
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA ([matetot@gmail.com](mailto:matetot@gmail.com))
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY ([david.szabo@lutheran.hu](mailto:david.szabo@lutheran.hu))
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica ([maria.balla@lutheran.hu](mailto:maria.balla@lutheran.hu)), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje ([mariann.matrai@lutheran.hu](mailto:mariann.matrai@lutheran.hu)),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekneknek

([f.timea.71@gmail.com](mailto:f.timea.71@gmail.com)),  
TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem  
([tamytam@t-online.hu](mailto:tamytam@t-online.hu)),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate  
([ezsu@lutheran.hu](mailto:ezsu@lutheran.hu)),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus  
([eleonora.kovacs@lutheran.hu](mailto:eleonora.kovacs@lutheran.hu)),

STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Életem igéje,  
Tallózó ([evtallozo@gmail.com](mailto:evtallozo@gmail.com))

- Kiadja a Luther Kiadó ([kiado@lutheran.hu](mailto:kiado@lutheran.hu)), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó megbízott igazgatója ([balint.antal@lutheran.hu](mailto:balint.antal@lutheran.hu))
- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: PÁLFALVI LÁSZLÓ

## ORATIO OECUMENICA

Mennyei jó Atyánk! Hálás szívvel köszönjük az ünnepség lehetőségét! Köszönjük a találkozást, a tartalmas együttléteket, családi eseményeket! Add, hogy az átélt öröm sokszorozza meg erőnket, és visszatérve a szürke hétköznapi sodrásába, lendületet adjon hitünknek, életünknek.

Köszönjük mérhetetlen kegyelmedet, hogy megajándékoztál bennünket Jézus Krisztussal és a benne való hittel. Add, hogy hitünk világítsa a hétköznapi életben: valljuk meg őt mindenkor az emberek előtt, hogy általunk egyre többen megismerjék az ő szent nevét, kérjék és elfogadják szabadságát.

Könyörgünk, Urunk, azért a közösséget, amelyben élünk és munkálkodunk. Add, hogy a te szereteted melegéből tudjunk másoknak is adni. Add, hogy tudjunk a jézusi úton járni és a jézusi szeretet nevében mindig, minden körülmények között jót cselekedni.

Könyörgünk, Urunk, a betegekért, az elesettekért, azokért, akiknek testébe tövis adatott. Add, hogy tudják türelemmel elhordozni keresztségüket, küldj melléjük segítő kezeket, érző szíveket.

Könyörgünk, Urunk, hazánkért, magyar népünkért határon innen és határon túl. Add, hogy fontosnak tartásuk együvé tartozásunkat, testvérként forduljunk egymás felé, hozzon bármit is a jövő.

Könyörgünk, Urunk, a teremtett világért, amelyben élünk: add, hogy ébredjen felelősség az emberekben, hogy teremtett világod még sokáig lakható legyen.

Könyörgünk, Urunk, azokért, akik a kormányzás lehetőségét kapták. Add, hogy mindig az igazat szólják, a jót tegyék, és valódi értékeket közvetítsenek.

Köszönjük, Urunk, hogy eléd hozhatjuk imádságainkat! Ezt azzal a reménységgel tesszük, hogy megígérted: aki hozzád megy, azt te nem küldöd el üres kézzel, hanem Fiad, az Úr Jézus Krisztus érdemeiért meghallgatsz minket. Ámen.



9 770133 130004



Vízkereszt ünnepe – Zsolt 72,1–19

# Adjon Isten egészségére!



**Az eljövendő.** Emlékeznek a csillagszemű juhász meséjére? Így kezdődik: „Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. Ez a király olyan hatalmas volt, hogy ha eltüsszentette magát, az egész ország népének rá kellett mondani: adj’ Isten egészségére! [...] Minden ember mondta, csak a csillagszemű juhász nem akarta sohasé mondani...”

A „hol volt, hol nem volt” időktől kezdve egészen a mai napig számtalan olyan királyról hallunk, akik alattvalóikat megfélemlítve követelik meg maguknak a tiszteletet. Császárok, birkus királyok, kiskirályok, nagy királyok, diktátorok sora várta és várja, hogy minden pissenésükre valami olyasmi legyen a válasz, mint az „adjon Isten egészségére”.

A zsoltáríró azért imádkozik, hogy az eljövendő királyok ne ilyenek legyenek, ne kelljen előttük térden csúszni és minden tüsszentésükre azt mondani, hogy úgy legyen, adjon Isten egészségére. Ellenben az eljövendő király ítélje meg igazságosan a népet, és mentse meg a nyomorultat vagy a segítséget kérő szegényt és nincstelen! Éljen addig, míg nap és hold lesz, nemzedékről nemzedékre! Virágozzék napjaiban az igazság, és legyen nagy békesség, amíg meg nem szűnik a hold...

**„Átragyogás”.** Aztán egy csillagfényes éjszakán Betlehem városában megszületik a zsoltáros által is olyannyira vágyott király. És ebben a születéstörténetben amennyire minden csodálatosan mesészerű, olyannyira megrendítően valóságos is. Mesészerű és csuda szép a gyermek király, a csillag, a tiszteletüket tevő, Jézus előtti hódolatukat kifejező keleti királyok és megannyi gyönyörűség, de ott van a történetben minden realitásával a kiszolgáltatottság, a szalmaágyon szülő asszony és a hova tovább kérdése is.

És ott vagyunk mi is ebben a történetben. Ott vagyunk a gyermeki, csodálkozó, kíváncsi pásztorok alakjában, és ott vagyunk a karácsony ajándékát sután viszonzni akaró királyokkal is. Ott vagyunk, és ha elkápráztat és megérint minket is a király közelsége, fensége és hatalma, akkor már nem kérdés, hogy a zsoltáros szavai a mi imánkká is válnak: „Maradjon meg neve örökké, terjedjen híre, amíg a nap ragyog! Nevével mondjanak egymásra áldást; mondja őt boldognak minden nép! Áldott az Úristen, Izráel Istene! Egyedül ő tud csodákat tenni!”

Igen, ott vagyunk mi is ebben a történetben. Annál is inkább, mert epifánia, vízkereszt annyit jelent, mint átragyogás.

Átragyogás azon a végtelennek tűnő távolságon, amely Isten és az ember között van. Karácsony azért annyira erős ünnep, mert ragyogásával, átragyogásával mindenkit megérint. Pásztort, királyt, egyszerű és gazdag embert... Erős ünnep, hiszen Jézus Krisztus ma is képes átragyogni a sötétségen, a reménytelenségen, a kilátástalanságon és mindazon, ami fáj, ami lehúz, és ami ellen olyan elemi erővel tiltakozunk, mint a csillagszemű.

Jézus Krisztus, a Betlehemben született, réges-rég megjövendőlt és remélt király átragyog minden, de minden sötétségen, és ma is beragyogja templomainkat, életünket és azokat a



KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

helyeket is, amelyekre sokan összeszorult szívvel gondolunk. Át tud ragyogni betegszobák ablakain, kórházak osztályain, iskolák termein, reménytelen életek falain. Át tud ragyogni minden nehézségen, még ott is, ahol kiskirályok és nagy királyok tartanak sakkban emberi életeket. Jézus király és karácsony fénye átragyog végtelen távolságokat, hiszen a zsoltáríró szerint ő él és ragyog, „míg nap és hold lesz, nemzedékről nemzedékre”.

**Áldott az Isten!** Jézus Krisztus ragyogása vízkereszt ünnepén is magával akar ragadni minket. Hagyjuk őt átragyogni nyomorúságos életünkön, és mondjuk együtt a zsoltárossal: „Áldott az Úristen, Izráel Istene! Egyedül ő tud csodákat tenni!” Akkora csodákat, hogy még az olyan örök lázadók is, mint az a bizonyos csillagszemű, boldogan kiáltanak: „Adjon Isten egészségére!”

■ HEINRICHES ESZTER

**Imádkozzunk!** Fényességedbe én sötétben érkezem. Uram, irgalmazz, békét csak nálad lelek. Ámen.

# Új nap – új kegyelem

**Vasárnap (január 6.)** Így szól az Úr: *Bárcsak rám hallgatna népem...!* Zsolt 81,14 (Tit 2,11–12; Mt 2,1–12; Ef 3,1–7; Zsolt 72) Amikor a szülő szemléli kamaszodó gyermekének fejlődését, látja a szeretett ifjú tetteit, aki fejjel megy a falnak. A gyermekben dacos erő duzzad, azt képzelem, mennyire felnőttes mindaz, amit tesz. Aztán jön a koppanás, a fájdalom. A szülő félti, és igyekszik kordában tartani gyermekét. A családra se hozzon szégyent. Ez nem nagyon érdekli azt a kamaszt. Ő inkább külön utakon jár, és felfedezni kívánja saját életét, valóságát. Istenünk megszólít: „Figyelj rám! Gyere velem! Felnőtségre vezetlek. Légy felelős a tetteidért, legyél hiteles, fiam, lányom, gyermekem!”

**Hétfő (január 7.)** *Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknak.* Jak 1,12 (Jer 9,6; 1Jn 3,1–6; 1Móz 2,18–25) A másik út izgalmasabb! Vonzó a jelöletlen irány. Lehorgasztott fejjel megyek, és megszólít egy hang: „Erre gyere!” És könnyen mozdulok abba az irányba. Elindulok azon a másik ösvényen. Lassan magam mögött hagyom azt az utat... Még az ígérete is a fülemben van: „Ha erre jössz, itt jobb és könnyebb lesz neked!” Ez a hang azonban becsapott, magamra hagyott. Keresem az irányt visszafelé. Van egyáltalán? Isten azt ígéri: „Az út, amelyen velem jársz, olyan helyre visz, ahol azok vannak és maradnak velem, akik értem és önmagukért kiállták a próbákat.”

**Kedd (január 8.)** *Pál írja: Ki voltunk téve mindenféle zaklatásnak: kívül harcok, belül félelmek. De Isten, a megalázottak vigasztalója, megvigasztalt minket...* 2Kor 7,5–6 (Zsolt 25,3; 4Móz 24,15–17a[17b–19]; 1Móz 3,1–13) Egyszerűbb befogni a fülelem, letakarni a szemem. Meg se kelljen szólalnom! Mert ami körülvesz, olyan nyomasztó teher, nehéz egyedül viselni! Hitelesen kell megszólaltatnom Isten rám bízott üzenetét. Egyesek kinevetnek, mások értetlenkednek, vagy szitkokat szórnak. Lelkiismeret-furdalásukból eredő tehetetlenségük indulattá nő. Add, Uram, hogy ne miattam érjen téged a vád! Ne én hozzak szégyent a te nevedre! Legyél velem akkor is, ha erőtlenségem vagy indulatos! Éreztesd közelséged!

**Szerda (január 9.)** *Abban nyilvánult meg Isten irántunk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala.* 1Jn 4,9 (2Sám 7,21; Ef 4,17–24; 1Móz 3,14–24) Nem vagyok egyedül! Pedig olykor rám tör a magány. A teremtett világ törekenységét és a saját végességemet szemlélem. Nincs fenntartható fejlődés! Jézus azért jött el közénk, hogy elénk vetítse a fejlődés kizárólagos irányát és lehetőségét. Ez az a

szeretet, amely érezhető, de érthetetlen; követhető, de megmagyarázhatatlan; örök életre vezet, de ez az út vele kezdődik, itt és most. Az élet maga az úton haladást jelenti!

**Csütörtök (január 10.)** *Istenünk ereje velünk volt, és megóvott bennünket...* Ezsd 8,31b (Jn 10,27–28; 1Jn 1,5–7; 1Móz 4,1–16) „Emlékszem, velem volt, de vajon velem marad-e?” – gondolja a bátortalan bárány, aki néhány fűcsomó majszolása közben fel-felnéz a pásztorra. Ő még emlékszik, hogy volt idő, amikor elment érte a pásztor; amikor jobbnak látta otthagyni a többieket frissebb fűcsomókra vagy kalandokra vágyakozva. Emlékszik arra, hogy személyesen érte elment, és megkereste, megtalálta, ölében hazavitte. Ez a bárány bizonytalan: a múltban történt áldás és kegyelem vajon megisméltódhat-e? Uram, mutasd meg nekem ma, hogy gondoskodó szereteted holnap is megmarad! Nálad béke és biztonság van!

**Péntek (január 11.)** *Nagyobb örömet adsz szívembe azokénál, akiknek bőven van búzájuk és boruk.* Zsolt 4,8 (1Tim 6,17; Ézs 66,18–23; 1Móz 6,5–22) Gazdag vagyok, jólétben élek. Mindenem megvan, ami az életben maradáshoz kell. Sőt még annál jóval több is. Látom, vannak nálam gazdagabbak is. Látom, élnek olyanok a közelemben, akik a napi betevőért küzdenek. Elfördítanám a fejem, mert szégyellem magam, megbénít, hogy nem tudok segíteni. Uram, te ne fordítsd el tekinteted egyikünkéről sem, mert kiszolgáltatottak lennénk és magányosak. Adj nekünk teremtetőerőddel látó szemeket és találékony szeretetet, hogy olyan örömeiket keressünk, melyek mindnyájunkat hozzád kötnek.

**Szombat (január 12.)** *Pál írja: ...szüntelenül imádkozunk és könyörgünk értetek, hogy tökéletesen megismerjétek az ő akaratát minden lelki bölcsességgel és belátással, hogy élhessetek az Úrhoz méltóan, teljes mértékben az ő tetszésére, és teremjétek gyümölcsöt mindenfajta jó cselekedettel, és növekedjétek Isten ismeretében.* Kol 1,9–10 (5Móz 18,14; Zak 8,20–23; 1Móz 7,1–16) Naponta leülök, és faggatlak téged, Uram: Mi a te akaratod? Hogyan lehetnék eszközöd? Tudom, a bölcsesség valójában azt jelenti: cselekedni. Minden tapasztalatomat, életem napsütéseit és viharait most együtt szemlélem. Amit látok, jóságodról beszél, és tágas horizontot tár elém. Vele szabad vagyok. A bölcsesség az, hogy beléd kapaszkodom, és minden más izgatottan kapdosó kezét is hozzád vezetek. Uram, rajtad kívül nem kell nekem más fogódzó!

■ BENKÓCZY PÉTER



Kövessen bennünket a Facebookon is: [facebook.com/evangelikus](https://facebook.com/evangelikus)  
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk





2019

**A 2019. év igéjével kívánunk  
minden kedves olvasónknak  
áldott új esztendőt:**

*Törekedj békességre, és kövesd azt!*

*(Zsolt 34,15)*

*Az Evangélikus Élet szerkesztősége és  
a Luther Kiadó munkatársai*

# AJÁNDÉKOZZON DIGITÁLIS EVANGÉLIKUS ÉLET-ELŐFIZETÉST!

[bolt.lutheran.hu/folyoiratok/digitalis](http://bolt.lutheran.hu/folyoiratok/digitalis)



2018 decemberétől a Credo és a Lelkipásztor folyóirat digitálisan is előfizethető a Luther Kiadó webáruházában.